

ALISTER CAMPBELL
...oplossingen...

Frappant, zoals leerkrachten tussen "toen" en "nu" decimeters krimpen

Amigoe

103E JAARGANG — NO.: 211

ZATERDAG 13 SEPTEMBER 1986

Nieuws in vogelvlucht

PARIJS — Het Franse ministerie van Defensie heeft tegengesproken dat vanmorgen 3 militairen van het Unifil in Z-Libanon om het leven waren gekomen. Dit was eerder in Libanon bekendgemaakt. Er zouden 6 gewonden zijn onder de soldaten die met hun pantser- voertuig op een landmijn reden.

*****

DEN HAAG — Nederland oefent constant druk uit op de Chileense autoriteiten om de 4 studenten die door de geheime politie uit auto's van de Ned. ambassade werden gesleurd, zo spoedig mogelijk vrij te laten. Familie, die de studenten mocht bezoeken, kwam huilend naar buiten. De kinderen zouden sporen van marteling vertonen en overeind moeten worden gehouden.

*****

BEIRUT — Een man is om het leven gekomen en een andere liep verwondingen op toen in de nacht van vrijdag op zaterdag bommen explodeerden in een bioscoop in W-Beirut en bij een bank in O-Beirut.

*****

WARSCHAU — Zbigniew Bujak, ondergrondse leider van Solidariteit, wil actief blijven in de oppositie, zo verklaarde hij kort na zijn vrijlating in het kader van een algehele amnestie voor politieke gevangenen in Polen. Bujak werd in mei gearresteerd na meer dan 4 jaar ondergronds te zijn geweest.

*****

SANTIAGO — In Chili is het de media vrijdag verboden te berichten over guerrilla- geweld en over groepen die een totalitaire verandering van de samenleving voorstaan. Eerder sloot het bewind al 6 oppositiebladen en gelastte het bureaus van de Britse Reuter en ANSA in de hoofdstad Santiago met hun werk te stoppen.

*****

NEW YORK — Na een forse koersdaling donderdag, gingen de koersen vrijdag op Wall Street nog verder naar beneden. De Dow Jones index sloot 34,17 punten lager dan donderdag op 1758,72 punten. De omzet kwam uit op 242,3 mln aandelen tegen 238 mln aandelen op donderdag, hetgeen weer een record- omzet betekende.

*****

JOHANNESBURG — De ZA autoriteiten hebben vrijdag het bestaan toegegeven van heropvoedingskampen waar jongeren die onder de noodtoestand werden gearresteerd -op vrijwillige basis- worden "voorbereid op hun terugkeer in de maatschappij". De politie maakte bekend een man te hebben doodgeschoten, die hen leidde naar een wapenopslagplaats van het ANC. Hoewel de man aan handen en voeten gebonden was zou hij toch een dienstpistool van de agenten hebben gegrepen en een schot gelost.

*****

BEIRUT — De Israelisch luchtmacht heeft vrijdag een aanval uitgevoerd op Z-Libanon waar volgens een Israëlische legerwoordvoerder een boot werd beschoten die ten zuiden van Sidon was geland. De boot zou gebruikt zijn bij de voorbereiding van guerrilla- acties tegen Israël.

*****

JAKARTA — Indonesië heeft zijn munt de rupia, gedevalueerd met 45 procent, zo heeft de Indonesische minister van Fnanciën bekendgemaakt. De nieuwe koers ten opzichte van de dollar bedraagt nu 1644 rupia tegen voorheen 1134 rupia. De daling van de olieprijzen werd als reden voor de devalutatie opgegeven. Indonesië verdient 70 procent van zijn export- inkomsten met olie.

*****

MONROVIA — De Liberiaanse regering kan het zich niet veroorloven stembiljetten te laten drukken. Daarom moeten verscheidene verkiezingen die dit jaar gehouden zouden moeten worden, worden uitgesteld. Dat vindt althans president Samuel Doe van Liberia.

*****

AMSTERDAM — Na een eerder forse stijging sloot de dollar gisteren in Amsterdam op 2,3315 Nederlandse gulden. Kort na de opening noteerde de munt nog 2,37 gulden, de officiële middenkoers werd 2,3480 gulden. Toen bekend werd dat de detailhandels- verkopen in de VS slechts met 0,8 procent gegroeid waren in plaats van de verwachtte 4,5 porcent daalde de dollar verder. In New York kwam de dollar nog maar tot 2,3240 gulden.

*****

MANILA — De Filipijnse presidente, Aquino, heeft zaterdag bij een bliksembezoek aan het noorden van het land een bestand voor onbepaalde tijd gesloten met bergstammen die worden geleid door een afvallige rk-priester Conrado Balweg. Balweg die zijn groep afsplitste van het communistsiche Nieuwe Volksleger kreeg een bijbel en een rozenkrans van Aquino. Zij heeft nog steeds geen bestand weten te sluiten met de communisten in dit gebied.

*****

Diplomaten in Moskou

Zaak Daniloff nog kwestie van weken

WASHINGTON/MOSKOU — Het accoord waarbij de Amerikaanse journalist Nicholas Daniloff (52) in Moskou en een Sovjetfunctionaris bij de VN Gennady Zacharov (39) vrijdag voorlopig aan beider ambassadeurs werden overgedragen is een duidelijke tactische overwinning voor de Sovjetunie.

Deze wilde vanaf het begin af aan een verband leggen tussen beide zaken. Beiden zijn beschuldigd van spionage. Maar de VS beschouwen Zacharov als een agent van de geheime dienst KGB en spreken ten stelligste tegen dat Daniloff voor de Amerikaanse tegenhanger CIA werkte, zoals de Sovjetunie beweert. Zij eisen onvoorwaardelijke vrijlating van Daniloff. "Zacharov is een spion, wij hebben daar bewijzen voor. Daniloff is geen spion, hij werd in een val gelokt", aldus de minister van Buitenlandse Zaken George Shultz. President Reagan sprak vrijdagavond na het accoord zelfs van "onze gijzelaar in Moskou".

Zaterdag kwam Moskou met nieuwe beschuldigigen van spionage aan het adres van Daniloff. De officiele Sovjet- woordvoerder Gennady Gerasimov verklaarde op een persconferentie dat de Sovjetunie over "getuigen en bewijzen" beschikt dat Daniloff in het bijzonder informatie poogde te krijgen over de "precieze plaatsen voor het opwerken van uranium en radio- actief afval". Maar hij zei ook niet uit te sluiten dat er via verdere diplomatieke inspanningen een "regeling van de zaak wordt bereikt".

Vele diplomaten in Moskou zeiden te verwachten dat het in de komende weken tot een ruil zal komen, voordat er een nieuwe top komt tussen Reagan en Gorbatsjov, maar hoe die er zal uitzien valt niet te zeggen.

Naar hun oordeel hebben de VS zich verkeken op het mogelijke Sovjet- antwoord op de arrestatie van Zacharov. Met zijn arrestatie heeft de FBI volgens sommige Amerikaanse persberichten misgetast. Daniloff werd zonder twijfel al geruime tijd in de gaten gehouden in verband met wat in Sovjet- ogen een activiteit kan worden geacht die aanvaardbare journalistieke praktijk te buiten gaat. Daardoor was hij al een middel geworden waarmee kon worden gereageerd.

Maar er zijn ook fouten, aan beide kanten, gemaakt bij de behandeling van de zaak Zacharov als zodanig, die zich niet zo had mogen toespitsen. Typisch een "crisis zoals zich in augustus kan voordoen", wanneer de topfunctionarissen in Washington zowel als in Moskou op vakantie zijn.

FBI en ministerie van Justitie handelden volgens Amerikaanse functionarissen "nodeloos provocerend" bij de arrestatie van Zacharov in New York, die uitgebreid op televisie kwam en aan wie vrijlating op borgtocht werd geweigerd. De Sovjets begingen hun fout door het ministerie van Buitenlandse Zaken in Washington te passeren toen zij erom vroegen Zacharov voorlopig uit de gevangenis te ontslaan en onder de hoede te stellen van de Sovjetambassade bij de VN. De vroegere ambassadeur Anatoly Dobrynin zou deze elementaire fout nooit gemaakt hebben, maar de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken hebben opgebeld en gezegd: "Wij hebben een probleempje".

WILLEMSTAD — Komende maandag vangt de grootscheepse schoonmaak- campagne van de overheid aan. In dat kader zal onder meer het probleem van de autowrakken, die bij duizenden over het eiland verspreid liggen, moeten worden aangepakt. Die vormen immers potentiële broedplaatsen voor ongedierte, dat mede- verantwoordelijk is voor het overbrengen, dan wel verspreiden van besmettelijke ziektes. Als de campagne het beoogde resultaat heeft, zal ook dit "stilleven" op Heintje Kool binnen een periode van zes maanden verwijderd moeten zijn.

HAAKMAT: LEGERCOMMUNIQUES OVERDRIJVEN

Zaak door DEA opgebouwd stellen advocaten Boerenveen

Deel gegijzelde soldaten sloot zich aan bij Brunswijk

DEN HAAG/PARAMARIBO/MIAMI — Een deel van de militairen, die door de groep-Brunswijk wordt gegijzeld, heeft zich aangesloten bij de rebellen. Dat kan worden afgeleid uit verklaringen van de gegijzelde soldaat Vliese, die eerder deze week op vrije voeten kwam en gisteravond voor de Surinaamse televisie werd geinterviewd.

De verdediging van Boerenveen heeft vrijdag in het kruisverhoor gepoogd aan te tonen dat het er agent Peterson van de narcoticabrigade (DEA) niet om ging een cocaine- complot te ontmaskeren, maar een zaak op te bouwen tegen kapitein Boerenveen en vader en zoon Heymans.

Volgens soldaat Vliese bestaat de groep- Brunswijk uit ongeveer zestig man, onder wie enkele Surinamers uit Nederland. Vliese werd samen met drie andere militairen op 21 augustus in gijzeling genomen toen de groep-Brunswijk een legerkamp bij het dorp Awarakondere aanviel. De vier waren aanvankelijk in tegenstelling tot de overige militairen bij Brunswijk geboeid. Na enkele dagen kregen zij meer bewegings- vrijheid en moesten zij ook wacht lopen. Dit gebeurde onder toezicht van Brunswijks mannen en van de andere militairen, die al in juli bij Stolkertsijver zijn meegevoerd. Vliese zei dat het hem was opgevallen dat Brusniwjk populair is bij de dorpsbewoners langs de Marowijne rivier en van hen volop voedsel krijgt.

In het kamp bij Mopikondre, dat eerder deze week door het leger werd aangevallen, bevonden zich volgens Vliese niet meer dan zeven mannen van Brunswijk. Na de beschieting van het leger verspreidden de opstandelingen zich. Brunswijk zelf was er niet bij, hij zat toen op Stoelmanseiland, aldus de soldaat.

De Surinaamse televisie toonde vrijdagavond ook een videofilm, die door de mannen van Brunswijk was achtergelaten in het kamp bij Mopikondre. Op de film die voor vertoning in Nederland zou zijn opgenomen, wordt Brunswijk afgeschilderd als een ware bevelhebber. Hij laat zich als majoor aanspreken en deelt een straf uit aan een soldaat die tijdens de wacht in slaap is gevallen. Laurens Neede, directeur van Volks- mobilistaie, leidde de film in en sprak van een "belachelijke vertoning".

De aanval, die het Surinaamse leger afgelopen woensdag uitvoerde op het kamp van Brunswijk, heeft volgens de Surinaamse ex-vice-premier Andre Haakmat geen enkele betekenis. De mannen van het jungle commando hadden het kamp al verlaten en de verwoesting ervan is dan ook geen zware klap voor Brunswijk, zoals de Surinaamse autoriteiten wilden doen geloven.

Volgens Haakmat die zich baseert op informatie van zegslieden in het gebied, troffen de militairen een leeg kamp aan en was er geen sprake van een vuurgevecht bij het kamp tussen het leger en de groep-Brunswijk. Volgens Haakmat wordt er in O-Suriname minder hevig gevochten dan de leger- communiques wilden doen geloven.

Romeo Hoost, secretaris van de Surinaamse Bevrijdingsraad, zegt informatie te hebben dat het nationale leger na de "verovering" van het kamp uit teleurstelling het bosnegerdorp Mopikondre heeft platgebrand. Hiervan kon in Suriname geen bevestiging worden gekregen.

Vrijdag circuleerden in Paramaribo en in kringen van het verzet in Nederland hardnekkige geruchten over een nieuwe aanval van de groep Brunswijk op een kamp van het leger. Het zou gaan om een kamp bij de plaats Carolina, die ten zuiden van Paramaribo aan de Suriname- rivier ligt. Volgens Haakmat zijn twee pantserwagens van het leger vernield.

De aanval zou volgens zegslieden in Paramaribo donderdag zijn uitgevoerd. Donderdag maakten de autoriteiten bekend dat de weg van Carolina naar het oosten van het land is afgesloten voor burgerverkeer. De officiële media in Paramaribo hadden vrijdagmiddag geen melding gemaakt van een nieuwe aanval.

In Miami vroegen Boerenveens advocaten zich af of het initiatief voor de hele zaak niet van Peterson is uitgegaan. De contacten zijn, zo betoogt deze advocaat, tot stand gekomen via een betaalde informant. Deze heeft voor deze arbeid 50.000 tot 70.000 dollar ontvangen. Peterson heeft één miljoen dollar geboden om de zaak op te kunnen bouwen. Een tweede ontmoeting met Boerenveen, Cilvion en Ricardo Heymans was nodig omdat de videoband van de eerste ontmoeting zo slecht van kwaliteit was. Nieuwe banden waren nodig om er een betere zaak van te kunnen maken.

Met andere woorden:de ontmoetingen met Boerenveen en vader en zoon Heymans vonden plaats om een strafzaak tegen het drietal op te bouwen, een zaak die zonder die ontmoetingen niet zou hebben bestaan.

Peterson ontkent in zijn antwoord dat dit de bedoeling was. Hij wijst erop dat het complot niet tot uitvoering kwam omdat het drietal na de besprekingen op het jacht in Miami werd gearresteerd. Wat betreft de betalingen aan Dick Stotijn, de informant, zegt Peterson dat het bedrag van 50 tot 70.000 dollar niet alleen betrekking heeft op de zaak Boerenveen, maar ook betalingen bevat voor andere diensten die niets met de zaak Boerenveen te maken hebben. Van advocaten in Nederland werd vernomen dat Stotijns naam regelmatig wordt genoemd bij strafzaken in Nederland die in verband staan met cocaïne.

Het Openbaar Ministerie in Miami sloot zijn zaak vrijdag af zonder Dick Stotijn als getuige op te roepen. Officier van Justitie Bill Norris verklaarde Stotijn te zullen en kunnen laten verschijnen als de verdediging hem zou oproepen,maar de verdediging heeft te kennen gegeven dat niet te zullen doen.

Boerenveen kwam niet naar Miami met snode plannen, maar om de verhuizing van het Surinaamse consulaat te regelen, om vrieskasten te kopen voor de visindustrie in Suriname en onderdelen voor boten, aldus Boerenveens raadsman Gerson in zijn openings- verklaring van de verdediging.

Suriname is een vredelievend land dat de wet respecteert en nooit problemen met drugs heeft gehad, zo sprak Gerson de jury toe. Hij wees erop dat Suriname in 1985 nog met de DEA had samengewerkt bij het ondervragen van twee smokkelaars van ether en aceton die waren opgepakt door de Surinaamse politie. Zij werden vastgehouden op last van niemand anders dan Boerenveen, aldus Gerson. Cilvion Heymans kende Boerenveen niet persoonlijk, maar dacht van de situatie gebruik te kunnen maken door middel van een rijke drug- handelaar, zo verklaarde de advocaat.

*****

AMMAN — Arabische commentatoren hebben de spot gedreven met de uitkomsten van de top Peres-Mubarak. Een Jordaanse krant noemde het "jaar van de vredes- onderhandelingen" een lege slogan en in Syrië en Libië werd Mubarak gebrandmerkt als verrader. Libië noemde de top verraad

Nieuwe gevechten

Radhakishun in Nederland

AMSTERDAM — Volgens de laatste berichten zouden 27 regerings- militairen zijn gedood tijdens een vuurgevecht met opstandelingen van Ronnie Brunswijk. Ook werd een verkennings- vliegtuig van het type Defender neergeschoten en zijn twee pantserwagens van het leger met bazookas buiten gevecht gesteld. Als de berichten juist zijn dan is Brunswijk opgerukt naar de Commewijne- rivier die ook langs Paramaribo stroomt. Ze zouden dan een rechtstreekse bedreiging vormen voor de hoofdstad.

De Surinaamse premier P. Radhakishun is vanmorgen op Schiphol aangekomen, officieel voor een familiebezoek en vakantie. Bij aankomst wilde de premier, die vergezeld wordt door twee dochters, geen enkele mededeling doen.

Het was vanmorgen nog niet duidelijk of de Surinaamse premier zjn Nederlandse collega Lubbers of minister van den Broek zou ontmoeten voor hij maandag doorreist naar Nice.

In Ecuador

Bij guerrilla bankoverval 4 doden

QUITO — Bij een bankoverval in de Ecuadoraanse hoofdstad Quito zijn drie leden van een Alfaro Vivo- commando en een politie- kapitein om het leven gekomen. Bij de poging tot een roofoverval op de bank in het westelijke deel van Quito ontstond een vuurgevecht omdat de politie de guerrilla- strijders in de gaten had gekregen. De politieman die omkwam was Galo Nini, een van de beste deelnemers aan het schieten als sport. Volgens kranten- berichten zou bij dit treffen ook de tweede chef van de guerrilla- groep Alfaro Vivo om het leven zijn gekomen, Hamet Vascinez, die al lang door de politie werd gezocht. Niet- bevestigde berichten hebben het ook nog over een tweetal gewonde politiemannen en de arrestatie van een zeventienjarige man.

Wederom met Carousel - charters

Chata verwacht komend seizoen 12000 Canadezen

WILLEMSTAD — De Curaçao Hotel and Tourism Association (Chata) verwacht het komende winter- seizoen zo'n 12.000 Canadezen op ons eiland te ontvangen. Niet alleen is het charter- seizoen van Carousel met twee maanden uitgebreid, maar evenzo is Quebec nu ook in het programma opgenomen.

Zoals bekend is de chartermaatschappij Carousel vorig toerisme- seizoen begonnen met charter- vluchten naar Curaçao uit te voeren. Dit programma bleek het beste charter- programma te zijn dat Curaçao ooit heeft gekend: 8247 Canadese toeristen kwamen in de periode tussen 21 november 1985 en mei 1986 op vakantie op Curaçao.

Mede vanwege dit succes is onlangs een zeer grote Curaçaose delegatie, bestaande uit afgevaardigden van de Chata, het Curaçaose Toeristen- bureau in New York, Taber Tours en Budget Rent-A-Car, naar Toronto (Canada) afgereist om deel te nemen aan de jaarlijkse Carousel Travel's Trade Show.

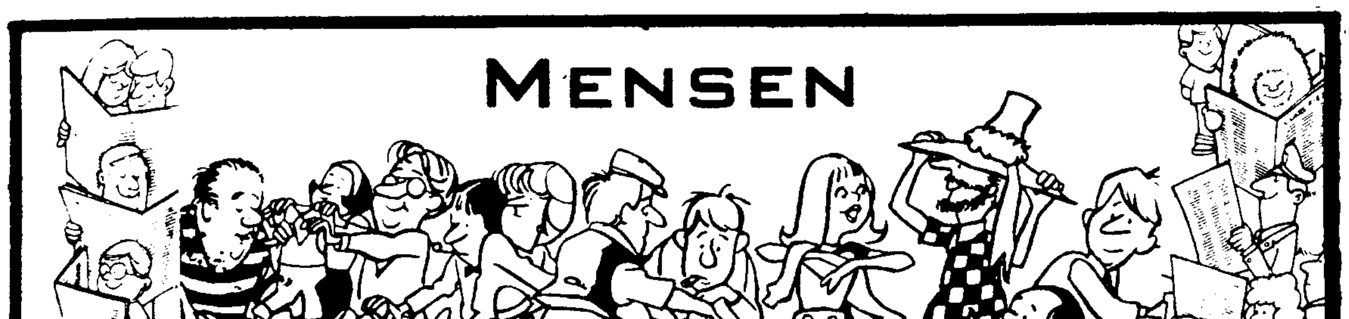
Een van de belangrijkste doelstellingen van de Chata, was het verlengen van het toerismeseizoen voor wat betreft de Carousel- charters. Dit is, na onderhandelingen met Carousel, gelukt, aldus maakt de Chata in een persbericht bekend. Op 12 oktober zal de eerste Carousel-charter naar Curaçao komen en deze zullen wekelijks binnen vliegen tot 30 mei 1987.

Een tweede behaald succes tijdens de Trade Show, aldus de Chata, is het verkrijgen van een uitbreiding van het aantal plaatsen van waaruit Carousel op Curaçao vliegt. Dit jaar zal Quebec daar aan toegevoegd worden. De verwachtingen voor komend seizoen zijn dan ook zeer hoog: de Chata hoopt in totaal zo'n 12.000 Canadese toeristen op Curaçao te ontvangen.

Voorafgaand aan het toerisme- seizoen zullen ook dit jaar weer zo'n 250 travel- agents ons eiland bezoeken om de sfeer te proeven en bekend te worden met de faciliteiten die Curaçao biedt. De Chata spreekt dan ook de hoop uit dat alle instanties en personen, van overheid, taxichauffeurs tot hotels, tour- operators en winkel- personeel, hun beste beentje zullen voortzetten in de ontvangst van zowel de 250 travel- agents als de vele Canadese toeristen.

Betico Croes geopereerd

MAASTRICHT — Uit familie- kringen verneemt de Amigoe dat MEP- leider Betico Croes afgelopen donderdag met goed gevolg een operatie in zijn keel heeft ondergaan. Deze operatie was noodzakelijk omdat destijds een opening moest worden gemaakt om de heer Croes kunstmatig te laten ademhalen. Nu hij weer geheel zelf op eigen krachten kan ademhalen, was deze voorziening niet meer nodig. Nadere bijzonderheden zijn niet bekend over het verloop van de testen die de afgelopen dagen in het Academisch Ziekenhuis van Maastricht plaatsvonden.

Aan het Instituut voor zwakzinnigen 's-Heerenloo- Loozenoord te Ermelo, zullen gedurende drie maanden de drie Curaçaose Z-verpleegkundigen RONALD JANZEN, MARCEL PINEDO en ERIC CIJNTJE een "on the job training" volgen. De drie verpleegkundigen zijn werkzaam bij de Dr Capriles Kliniek, welke inrichting, samen met de oudervereniging Philadelphia te Utrecht en het instituut te Ermelo, hun uitzending mogelijk maakte. Op de foto vlnr hoofd van de Verplegings- dienst Clementina, de verpleegkundigen Janzen, Pinedo en Cijntje en directeur- geneesheer van de kliniek dr Gerritsen.

*****

Bij Landsradio herdacht deze week de heer E.F. Cijntje, zijn 25-

jarig dienst- verband bij deze lands- instelling. Uit handen van LRD- directeur Emanuel Pascal ontving hij ter gelegenheid van zijn jubileum de gebruikelijke enveloppe met inhoud.

*****

De 38- jarige RON BROWN is per 1 december benoemd tot hoofdredacteur van het Limburgs Dagblad. Brown is thans adjunct- hoofdredacteur van het Nieuwsblad, een van de bladen van de Brabant Pers. De journalist is zoon van een Britse militair die aan het einde van de Tweede Wereld- oorlog in het bevrijde Limburg met een Geleense trouwde. Enkele jaren later emigreerde het gezin naar Curaçao, waar Ron Brown de HBS afmaakte. Via de Amigoe di Curaçao kwam hij voor het eerst in aanraking met de journalistiek.

*****

In Sydney overleed deze week op 90- jarige leeftijd de Australische pers- magnaat RUPERT HENDERSON, de man die een van de grote media- imperiums in dat land opbouwde. Henderson, die de bijnaam "Rags", naar de initialen van zijn naam R.A.G. droeg, begon op 19- jarige leeftijd als dagblad- verslaggever. Hij breidde later de "John Fairfax Group" van een kleine dagblad- maatschappij uit tot een conglomeraat van kranten, tijdschriften en radio- stations. Ook hielp hij het nationale persagentschap Australian Associated Press uitgroeien en werd hij de eerste Australische directeur van het pers- agentschap Reuter's.

*****

In Rotterdam mogen de AMBTENAREN komende dinsdag eindelijk eens officieel nietsdoen. Maar dat mag dan slechts één minuut. Daarna draagt het ambtelijk nietsdoen niet langer meer de officiële goedkeuring van het College van Burgemeester en Wethouders. De minuut is bedoeld om te mediteren over de bevordering van de wereldvrede. Die dag zullen om twaalf uur 's-middags in Rotterdam, wanneer de minuut stilte in acht zal worden genomen, ook de bussen, trams en de metro- treinen niet rijden. Het College geeft daarmee gehoor aan het verzoek van de organisatie "the Million minutes of Peace", die opriep tot minimaal één en maximaal dertig minuten, door middel van positieve gedachten, gebed of meditatie, bij te dragen aan de wereldvrede. Het College vond deze actie passen binnen de uitvoering van de nota lokaal vredes- beleid, aldus een verklaring van B en W.

*****

De Franse fotograaf en schilder JACQUES- HENRI LARTIQUE is op 92- jarige leeftijd in Nice overleden. De fotograaf, die bekend stond als de man die het "douceur de vivre" vastlegde en met zijn camera de eerste opnamen van auto- races en experimenten met vliegtuigen maakte, vermaakte in 1979 zijn hele foto- verzameling en een aantal schilderijen aan de Franse staat. In de verzameling bevindt zich ook de officiële foto die hij in 1974 van president Valerie Giscard d'Estaing maakte en in Frankrijk met veel furore werd ontvangen.

*****

De Britse televisie- actrice PAT PHOENIX, lange jaren en tot 1983 "Elsie Tanner" in de televisie- serie "Coronation Street", werd deze week op haar ziekbed in een prive- kliniek bij Manchester in de echt verbonden met haar levensgezel, de Britse acteur Anthony Booth. De 62- jarige actrice ontving vervolgens in bijzijn van haar even oude echtgenoot het Sacrament der Zieken van de Rooms- katholieke kerk. De in Ierland geboren Phoenix, die al zes jaar met Booth samenwoonde en twee keer eerder getrouwd was, is stervende aan kanker.

*****

Een "kruisiging" van MICHELANGELO BUONARROTI, tegen het einde van zijn leven in 1545 geschilderd voor prinses Vittoria Colonna, is in Napels terug gevonden in de verzameling van een Napolitaanse familie. De kruisiging, die wordt beschouwd als geestelijk testament van de kunstenaar, is een van zeven kleine schilderijen waarvan tot nu toe alleen "Het Heilig Huisgezin" in Florence bewaard was gebleven. Om veiligheids- redenen wordt de naam van de Napolitaanse familie niet bekend gemaakt. De signatuur op het schilderij is inmiddels als door een grafoloog van de universiteit van Urbino, echt bevonden. Het schilderij meet 30 bij 50 centimeter en het is gemaakt, vier jaar na het laatste oordeel in de Sixtijnse kapel.

*****

Een 47- jarige WIJN- HANDELAAR in Oostenrijk werd onlangs veroordeeld tot acht jaar gevangenis- straf, wegens toevoegen van di-ethyleen- glycolaan 14,2 miljoen liter wijn. Zijn zoon kreeg een geldboete van omgerekend nog geen duizend Antilliaanse guldens. Het is overigens niet de hoogste straf die tot dusverre in het Oostenrijkse wijn- schandaal van de zomer van vorig jaar, werd gegeven. Voor de productie van een "antivries- wijntje, draaide een andere wijn- handelaar voor maar liefst tien jaar de cel in.

*****

Naar een HYPNOTISEUR gaan, is ook niet alles, was de conclusie waartoe niet minder dan elf vrouwelijke patiënten van een dertig- jarige hypnotherapeut uit Velp kwamen. De man maakte van het feit dat zijn patiënten in hypnotische trans waren, namelijk dankbaar misbruik om ontucht met de vrouwen te plegen. Omdat de vrouwen door hun psychische problemen, waarvoor zij naar de hypnotiseur waren gestapt, toch al in een relatief kwetsbare positie verkeerden en hen door de handelwijze van de man nog meer psychische schade was berokkend, achtte de rechter een zwaardere straf dan door de Officier van Justitie geëist, alleszins op zijn plaats. Hij veroordeelde daarom de hypnotiseur tot een jaar gevangenis- straf, waarvan drie maanden voorwaardelijk.

*****

De VVD- Kamerleden Te Veldhuis en Weisglas hebben de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken Van den Broek gevraagd naar het regeringsstandpunt over het proefschrift van de Oostenrijkse president DR KURT WALDHEIM. Waldheim bepleitte in deze in 1943 geschreven verhandeling inlijving van België, Luxemburg, Nederland en Zwitserland in het Groot- Duitse Rijk. De Kamerleden komen op deze zaak terug naar aanleiding van een bericht in een Belgisch dagblad. Daarin wordt vermeld dat de Nederlandse ambassade in Wenen, als belangen- behartiger voor de staat Luxemburg, het proefschrift heeft doorgegeven aan de Luxemburgse regering. De Kamerleden willen nu weten of en wanneer het stuk ook beland is op het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken.

LOSSE NUMMERS van de Amigoe zijn verkrijgbaar bij:
Drugstore Caribbean Hotel Casino
Drugstore Holiday Beach Hotel
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Faulborn, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp / Eddine: Curaçao Plasa Hotel, Punda, Princess Beach Hotel, Promenade, Schottegatweg Oost, Otrobanda en Hotel Las Palmas
Boekhandel Mensing, Punda
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Mensing's Caminada
Novo's Book and Giftshop
Saliña Snack, Saliña
Samsom, Saliña
Moron, Saliña
Gasora nv, Caracasbaaiweg
Sousa, Cas Coraweg
Toko Mangusá, Cas Coraweg
Centrum Supermarket, Mahaai
Ritz Centrum, Mahaai
Kort, Rio Canario
Cerrito Supermarket, Schottegatweg Oost
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
Bloempot Book and Toyshop
El Chico, Wolkstraat
Shon Nana, Breedestraat
La Bonanza (O)
Nos Tienda, Hospitaal
Shon Ma Center, Welgelegen
Boekhandel Sta. Maria, Winston Churchillweg
La Estrella, Winston Churchillweg
Toko Las Palmas, Schonegevelstraat
Eddy's, Colebra Berde
Edmy Liquor Store, Ronde Klip

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00 uur *The Karate Kid II* (alle leeft.);
24.00 uur *Kom en Geniet* (18 jr.).
zondag
21.00 uur *The Karate Kid II* (alle leeft.).

*****

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 17.30 Telefiesta; 18.30 Studiosport; 19.30 TeleCuraçao special; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Carrousel; 21.30 Estreno; 21.55 Kombinashon; 22.00 Vervolg Estreno; 23.30 CNN Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 15.45 Kombinashon; 16.00 Sala di konsierto; 18.00 Telepatria; 19.00 Fantastico da vida; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Oh Madeleine; 21.00 Dynasty; 22.00 Triangulo: «Toneelgroep Orca»; 22.30 Hill Street Blues; 23.30 CNN Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

*****

CURACAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
13 september 1986 vanaf 08.00 uur t/m 15 september 1986 om 07.00 uur.
Dokter Wilsoe, Sentro Mediko Marie Pampoen, tel.: 615044 / 615265; spreekuren 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 73171 b.g.g. 625822 / 625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
12 september 1986 vanaf 17.00 uur t/m 15 september 1986 om 07.00 uur
Dokter Nivillac, Spreekkamer: Bethancourtstraat z/n, Brievengat, tel.: 76280 / 76281; spreekuren 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 615828 b.g.g. 625822 / 625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, mevr. Croes, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession en mevr. Pablo)

DERDE DISTRICT BANDA ABAO
12 september 1986 vanaf 17.00 uur t/m 15 september 1986 om 07.00 uur.
Dokter Spong, Spreekkamers:
Barber, tel.: 641658 / 641605; spreekuren: 10.00-11.00 / 17.00-18.00 uur;
Sentro Mediko Tera Cora 42, tel.: 648700; spreekuren: 11.15-12.00 / 18.15-19.00 uur. spoedgevallen: tel.: 87004 b.g.g. 625822 / 645614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque en Spong).

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Van Velthoven, tel.: 76728, pageboy 027-360 en zuster Hailand, tel.: 87944 pageboy 027-360.

*****

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00 / 14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30 / 13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

BOTICA'S **(weekeindedienst)**
zaterdag
Otrobanda: Curaçao, tel.: 623575.
Punda: Cerrito, tel.: 76155.
zondag
Otrobanda: del Pueblo, tel.: 625333.
Punda: Plasa, tel.: 615545.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
13 september: E.F. de Camps, M... weg 35.
14 september: R.J.Gruning, Patrijs...

*****

ANTILLIAANSE GNOSTISCHE ... GING
Brievengat: iedere woensdag- en ... gavond om 19.30 uur te Jirajar... Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavo... 19.30 uur te **Openbare Basis... Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagav... 19.30 uur gebouw Credit Union San...
Kanga: iedere woensdag- en zate... vond om 19.30 uur te Centrum Al... achter Kooyman.

*****

POMPSTATIONS **(openingstijd... 08.00-15.30 uur:**
Craz - De Ruyterkade, Isa - Saliña, ... Dijs - Rio Canario, Canword - Ga... Coöp. Transport - Colon, Galmeijer - ... De Lanoi - Sta. Rosa, Jansen - Sta... Mauricio - Sta. Helena.

*****

TENTOONSTELLING **van 12 t/m ... tember):** 08.00-17.00 uur expositie... van de heer Hollander - CCC, Koning... laan.

*****

KERKDIENSTEN
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19... zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altag... zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00 (charismatica) en 18.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19... zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned...
KORAAL SPECHT (Goede Herder... 18.30 uur; zon.: 06.00, 11.00 en 18.0...
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: ... 08.30 en 19.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 u...
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: ... 09.00 en 18.30 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus... 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: ... en 18.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 ... en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima... 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa)... 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
STA. MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: ... 09.00 en 18.30 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede R... zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.0... zon.: 08.00 uur.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; ... 06.00 en 09.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uu...
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; ... 17.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 ... zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): ... 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; ... 06.00 en 18.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): ... 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans... 19.00 uur.
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. ... Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoog... (Ned.); 16.00 uur (Papiamentu).
OTROBANDA
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.0... 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 1... (Engels) en 19.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENST...
VERENIGING PROTESTANTSE ... MEENTEN
EBENEZER CHURCH: 09.30 uur ds S...
FORTKERK: 19.00 uur ds Hengeveld.
TAMARIJN: 09.30 uur ds Schaap.
EMMARKERK: 09.30 uur ds Hengeveld.

*****

GEREFORMEERDE KERK
(Arowakenweg 28)
09.00 uur ds Glas.
17.00 uur ds Glas.
(Tebenkweg 7, Montaña)
08.30 uur ds J.Schreuder.
(Cubaweg 100)
09.30 uur ds O.W. Bouwsma (Pap. dien...

*****

BRISTOL — In de Britse havenstad Bristol zijn ernstige rellen uitgebroken nadat de politie massaal was opgetreden tegen drugshandel en andere misdaad in het centrum van de stad. De politie arresteerde 70 jongeren, 15 mensen werden gewond onder wie 10 politie- agenten.

Amigoe
UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Laureen Ravelli-Schenk (adj.)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Paul de Windt, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór elf uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard Van Veen, Postbox 118, tel.: 24427.
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 22737.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel, Papertrip Julianaluchthaven en Boekhandel Van Dorp / Eddine.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 Southeast Bayshore Drive 306, Miami Florida 33131 (tel.: 3055798622).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAf.80,15 per maand (luchtpost) of NAf.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel en het mengeldier

door Marten Toonder

2997 — Het stuitende van Joost's gedrag drong plotseling tot heer Bommel door en hij sprong overeind.

"Je bent dus helemaal niet teruggekomen om mij te helpen in mijn nood!" zo riep hij uit. "Ga weg! Je bent ontslagen!"

"Excuseer", stamelde de knecht, terwijl hij zich haastig naar buiten begaf.

"Je kwam terug om je misdadige witte hoed te halen!" hernam heer Ollie met gebroken stem.

"Ik meende daar recht op te hebben, met uw welnemen", zei Joost.

"En niet alleen dat", donderde heer Bommel, maar nu ga je me ook nog sarren met dit kladwerk!" Hij greep het schilderij en wierp dat de ongelukkige bediende na, echter zonder hem te raken.

Op dit moment kwam Tom Poes de tuin binnen en rende op heer Bommel toe. "Terpijn Tijn wil niet komen!" riep hij.

"Dat is maar goed ook", zei heer Ollie grimmig. "Als hij hier kwam, zou ik hem dat lor over de oren trekken".

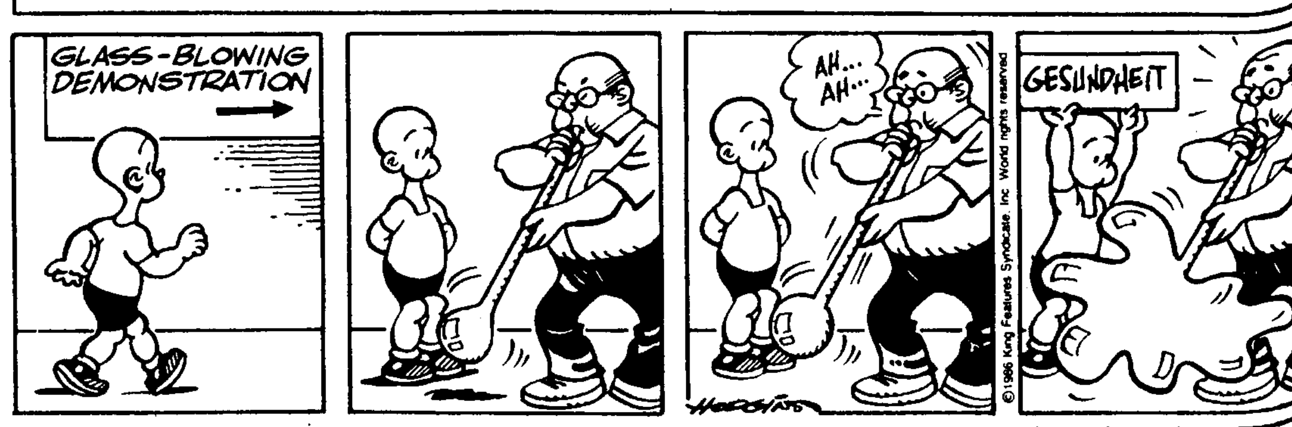
"Hij komt pas wanneer u inziet, dat zijn schilderij mooi is", vervolgde Tom Poes. "Pas dan..."

"Mooi vinden?!" loeide de ander. "Nooit! Door hem ben ik achterstevoren geraakt, als je begrijpt wat ik bedoel. Hoe kan ik zo'n toestand ooit mooi vinden?"

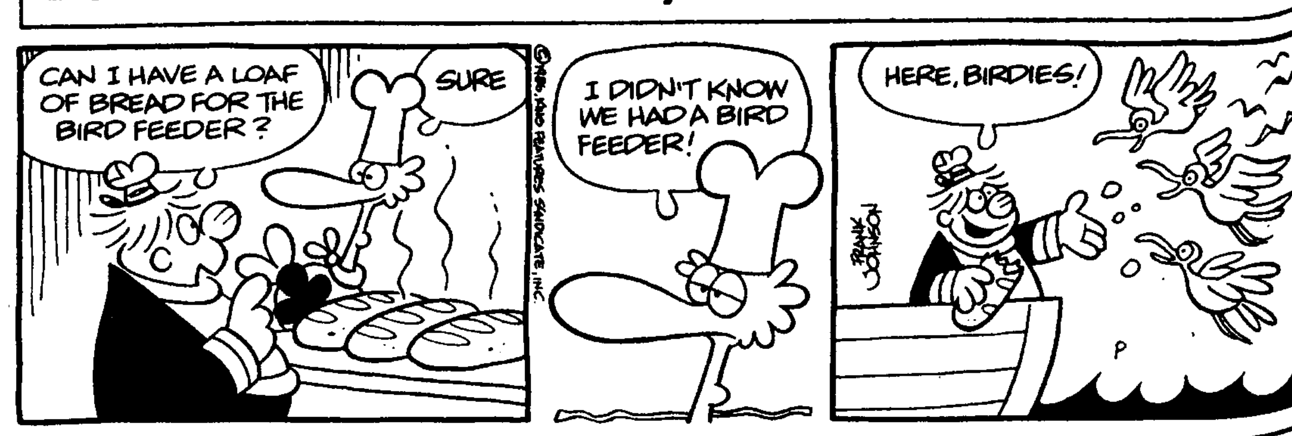
"Hm", zei Tom Poes terneergeslagen. "Wees toch wijzer, heer Bommel, u maakt alles steeds maar erger!"

"Ben jij een vriend?" riep heer Ollie snijdend. "Ga maar weg, hoor! Laat iedereen maar weg gaan - ik zal het wel weer alleen opknappen..."

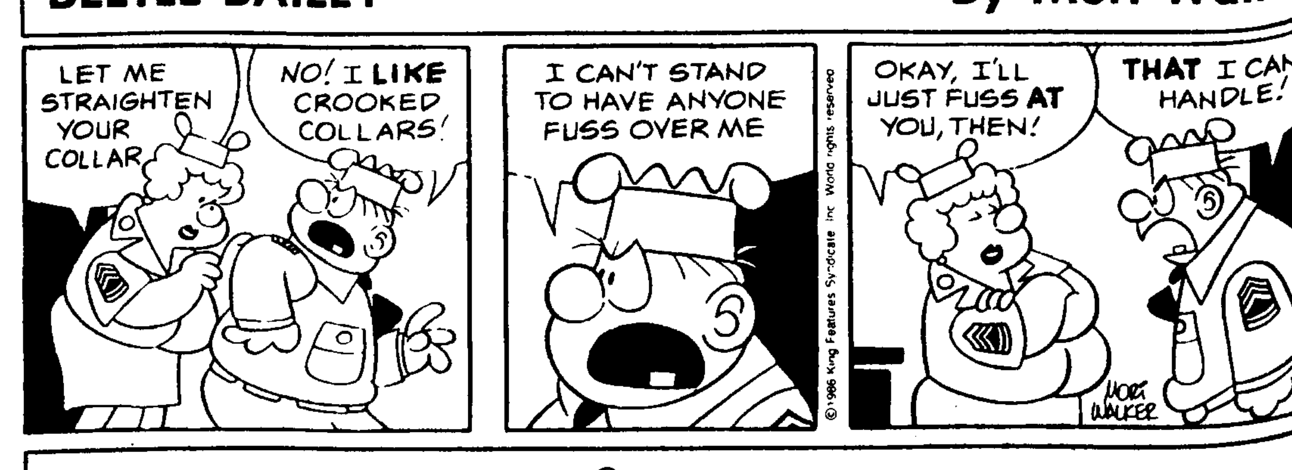
HENRY ® By Dick Hodgins

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

QUINCY ® By Ted Shearer

GOUVERNEUR ROMER FILOSOFEERT OVER BASIS VAN RECHT

Oud - president Caldera bij symposium Fesska:

Nieuwe economische orde nodig voor sociale rechtvaardigheid

WILLEMSTAD — Een nieuwe economische orde is nodig om sociale rechtvaardigheid daadwerkelijk te internationaliseren. Dat verklaarde de ex- president van Venezuela Raphael Caldera gisteravond tijdens het symposium over rechtvaardigheid, recht en wet dat de Fesska in verband met haar tienjarig bestaan organiseerde. De inmiddels weer vertrokken Caldera zei dat het erkennen en aanvaarden van sociale rechtvaardigheid in de internationale rechtsorde een moeilijke strijd vergt, maar dat de tijd daarvoor aangebroken is.

Gouverneur Rene Römer opende het symposium van de Fesska, een organisatie van academici die zich inzet voor studies in filosofie en religie. In zijn openings- toespraak verklaarde de gouverneur dat het recht een gegeven is dat men moet verdisconteren in het gedrag, hetzij door zich eraan te houden of door gebruik te maken van de mazen die er altijd inzitten. Bij bezinning over dat verschijnsel is volgens hem de vraag wat het recht bindend maakt, redelijkheid of afkondiging door de wetgever. Hoewel dat laatste belangrijk is kan het recht niet alleen daaraan haar kracht ontlenen, omdat het rechtvaardigheid anders het kind van de rekening dreigt te worden. Een rol speelt ook het morele element, de zelfbepaling van de mens, die echter niet alleen om normen maar ook om sancties vraagt, waardoor er van zelfbepaling blijkbaar slechts in beperkte mate sprake is, aldus Römer.

De verhouding tussen wet en rechtvaardigheid is in feite dat de regels ertoe moeten bijdragen dat ieder het zijne krijgt. Dat het recht niet als goed, slecht, rechtvaardig of onrechtvaardig beoordeeld mag worden en reflectie erover slechts tot juristen behoort is onaanvaardbaar, aldus de Gouverneur. Aan de ene kant wordt de maatschappij geordend zonder duidelijk verband met de verhoudingen tussen mensen, terwijl men aan de andere kant gedwongen wordt norm- ongehoorzaamheid te legaliseren, zoals op Curaçao de nummerverkoop. Ook feitelijke verhoudingen waaraan het recht wordt aangepast zijn echter niet altijd rechtvaardig. De vraag is of een samenleving het recht kan afwijzen, en hoe ver men in dat geval kan gaan met sancties. Het recht moet ten dienste staan van de mensen en zich richten op de feitelijke verhoudingen wil het geen slag in de lucht slaan, maar dient ook die feitelijke verhoudingen te toetsen aan de vraag of het "menselijk is". Het probleem blijft dan volgens Römer dat je abortus en euthenasie zowel zou kunnen verdedigen als afwijzen op grond van menselijkheid.

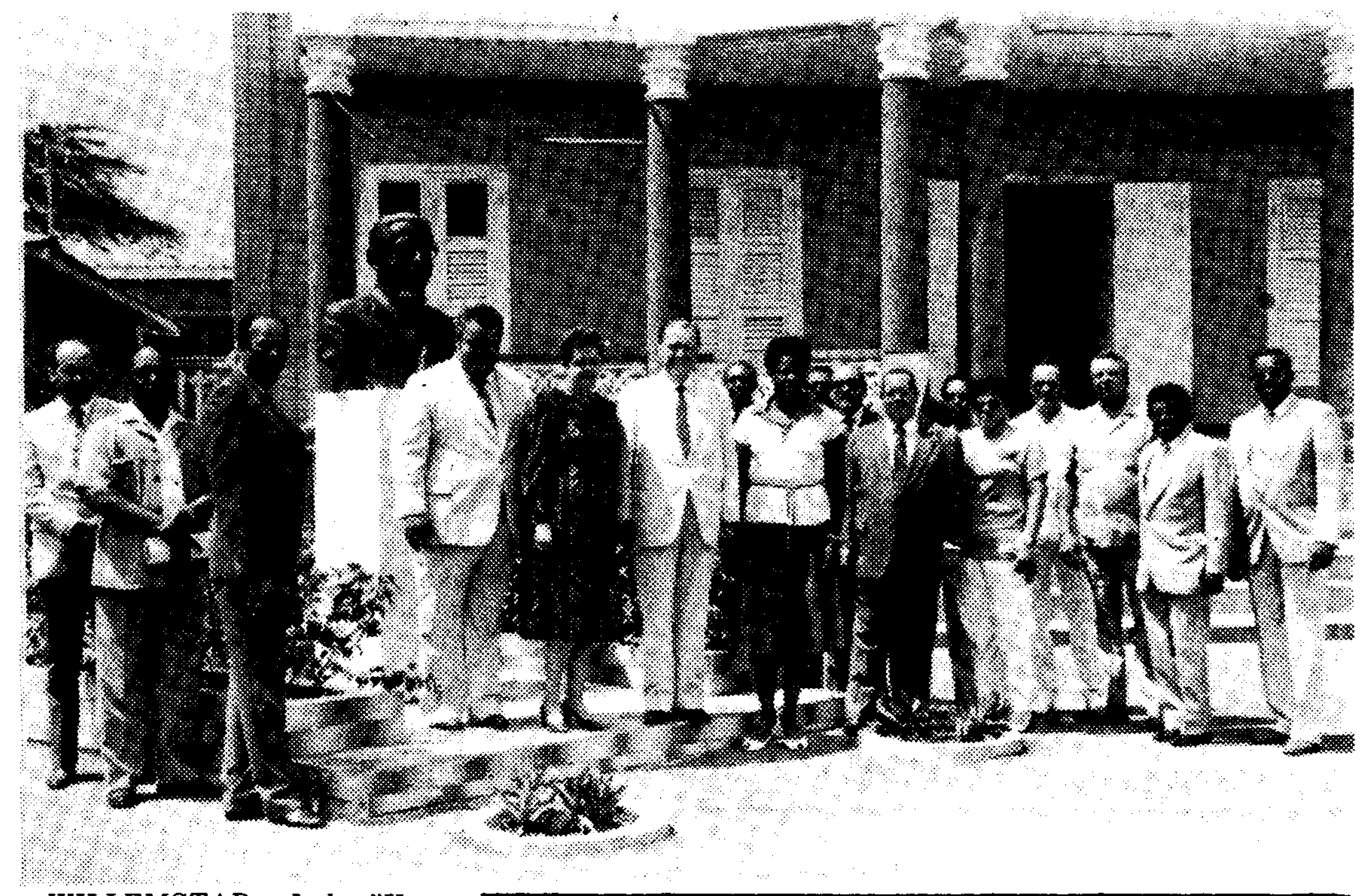
De Venezolaanse ex-president Raphael Caldera was gisteravond de belangrijkste spreker, over een onderwerp dat hem naar zijn zeggen al jarenlang bezighoudt. Sociale Rechtvaardigheid moet aanvaard worden als fundamentele regel voor het internationaal handelen van de volkeren. Hoewel ieder land een eigen vorm van die rechtvaardigheid bereikt heeft, ontbreekt het aan internationale controle, aangezien de vele verdragen niet toereikend zijn. Wat werkelijk nodig is zal slechts na lange strijd tot stand komen, en betreft een meer rechtvaardige verdeling tussen de "rijke" en "arme" landen. "Na lange studie ben ik ervan overtuigd dat de wereld een periode van sociale rechtvaardigheid achter de rug heeft, maar dat de tweede fase van erkenning en opname in de internationale juridische orde nog moet beginnen, aldus de Venezolaanse oud- president. Het betreft hier niet direct arbeidsvoorwaarden of veiligheid van burgers, maar de plichten dat ieder land heeft ten aanzien van de rest.

Zijn politieke partij, Copei, heeft naar de Venezolaanse politicus verklaarde altijd gevochten om de verdediging van de sociaal- zwakkeren ook de basis te maken voor hun internationale politiek. Hoewel men inmiddels veel bereikt heeft, is de weg nog lang, aldus Caldera. Hij zei niet te willen beweren dat de machtige landen alle volken moeten voeden, beschermen en onderhouden, maar vindt dat bestuurders de plicht hebben de omstandigheden te scheppen die het mogelijk maken voor alle mensen om op eigen kracht een gezond en goed leven te leiden. Feit is dat een groot aantal landen zelf niet aan deze plicht kan voldoen omdat de internationale gemeenschap ze daar de mogelijkheid niet toe biedt, zo meent Caldera. Als men in de internationale gemeenschap wil geloven kan slechts geconcludeerd worden dat het scheppen van mogelijkheden voor een gezonde ontwikkeling van alle landen en mensen een kwestie van puur zelfbehoud is.

Macht is verantwoordelijkheid, niet alleen binnen een land, maar ook tussen de landen van de wereld, aldus de oud- president, en macht wordt bepaald door rijkdom. De internationale sociale rechtvaardigheid is daarom een economische kwestie, van verdeling van grondstoffen, arbeid en opbrengst. Hoewel deskundigen uit de rijkere landen dit beweren, is het nu gehanteerde systeem van vraag en aanbod in de wereldeconomie niet rechtvaardig. Het zijn namelijk de afnemers van de grondstoffen, die in ontwikkelingslanden worden geproduceerd, die de prijzen bepalen van zowel grondstof, arbeid als eindproduct. Dat de arbeider en de consument dus op eerlijke wijze samen de prijs zouden betalen is een mythe. Internationale solidariteit kan hier bewerkstelligd worden met ontwikkelingshulp of "giften" van de rijke landen die het probleem slechts in stand houden, aldus Caldera.

De economie is er voor de mens, en niet andersom. Het welzijn van de mens staat boven alles, zo zei hij. De rijke landen hebben hun industrialisatieproces doorgemaakt toen sociale rechten met de voeten werden getreden en arbeiders practisch slaven waren. Het verschil met de ontwikkelingslanden blijft groeien omdat men grondstoffen tegen arbitraire prijzen koopt, tegen alle geldende normen volgens Caldera. Elke poging van de ontwikkelingslanden om het gat te dichten leidt alleen maar tot meer schulden grotere afhankelijkheid van de rijke landen, en vergroot slechts het gat. Hier bestaat volgens hem geen enkel begrip voor bij de geindustrialiseerde landen. Zolang dat niet gebeurt en het principe van internationale sociale rechtvaardigheid niet door hen wordt erkend bestaat de internationale gemeenschap volgens Caldera niet. Die term impliceert immers het doel van gemeenschappelijk welzijn, en om dat te realiseren moeten de rijke landen niet alleen praten, maar handelen in het belang van de sociale rechtvaardigheid.

Het gaat niet alleen om een nieuwe economische orde, maar om het besef dat alle landen en rassen die sociale rechtvaardigheid moeten hebben. Het handelen uit zogenaamde vrijgevigheid komt men nergens, zolang de ontwikkelingslanden slechts beschouwd worden als een bron van grondstoffen die rijke landen naar willekeur kunnen uitputten in hun eigen belang, waarmee de industrialisatie van de arme landen op het eerste gezicht in strijd lijkt. Het betalen van redelijke prijzen voor grondstoffen is zondermeer een vereiste voor de internationale sociale rechtvaardigheid, aldus Caldera. Daarnaast moeten de ontwikkelingslanden toegang hebben tot de technologie en het kapitaal dat nodig is voor ontwikkeling, zonder dat daar eenzijdige voorwaarden aan verbonden zijn.

WILLEMSTAD — In het "Kas di Pueblo", het hoofdkwartier van de oppositie- partij PNP, kwam gisteren de PNP- top met oud- president van Venezuela, dr Rafael Caldera, bijeen. Bij deze ontmoeting werden verscheidene onderwerpen besproken, waaronder de situatie in het Caribisch gebied en Zuid- en Midden- Amerika, die om geo- politieke redenen door de PNP ook voor Curaçao van groot belang worden geacht. Op de foto, midden dr Caldera, aan zijn linkerzijde geflankeerd door PNP- voorzitter Gilbert de Paula en mevr Lucina da Costa Gomez, weduwe van een van de grondleggers van de partij, dr Moises da Costa Gomez, die een persoonlijke vriend van dr Caldera was en aan de rechterzijde van de Venezolaanse politicus, PNP- leidster Maria Liberia- Peters en oud- PNP- premier Juancho Evertsz.

ook kerosine en gasolie weer gestegen

Benzineprijzen met 0,3 cent verhoogd

WILLEMSTAD — Met ingang van gisteren werden bij de benzine- pompen de consumenten- prijzen voor benzine op Curaçao en Bonaire met 0,3 cent per liter verhoogd. De verhoging vloeit voort uit een eveneens met ingang van gisteren afgekondigde verhoging door Maraven van de benzine- prijs met een halve cent.

Naast de verhoging met 0,5 cent per liter benzine, verhoogde Maraven de door de Isla- in rekening gebrachte prijzen voor kerosine en gasolie evenzo met respectievelijk 0,5 en 0,7 cent per liter.

Dat de consumenten- prijs voor benzine slechts met 0,3 cent per liter steeg, is te wijten aan het feit dat er 0,2 cent in mindering werd gebracht van de stabilisatie- factor. Deze factor bedroeg op 27 augustus 0,6 cent per liter. In verband met de gisteren van kracht geworden stijging van de benzine- prijs, werd deze factor derhalve terug gebracht tot 0,4 cent per liter. Op Curaçao zal door de verhoging nu 75,2 cent per liter "regular" benzine moeten worden betaald, terwijl een liter "super" nu 78 cent kost. Op Bonaire zijn daarvoor de prijzen nu respectievelijk 73,2 en 76 cent per liter.

Voor wat betreft de prijzen van kerosine en gasolie, werden de verhogingen van Maraven van respectievelijk 0,5 en 0,7 cent wel volledig doorberekend in de consumenten prijzen. Kerosine kost daardoor thans 22,4 cent per liter, terwijl gasolie vanaf gisteren 22,7 cent per liter kost.

Lawaai verraadt inbrekers

WILLEMSTAD — Inbrekers dropen onverrichterzake af, nadat zij geprobeerd hadden een inbraak te plegen in een boutique aan de Schottegatweg. Zij hadden daar een airco- apparaat geprobeerd te verwijderen. Die was echter met zoveel geraas op de grond gevallen, dat aanwezigen in een naastgelegen discotheek daarop geattendeerd werden en de politie waarschuwden. Behalve de vernielde airco bleek bij de boutique alles verder intact te zijn.

Tot nu toe 245 deelnemers

Verzekeringsconferentie over actuele problemen

WILLEMSTAD — Problemen met herverzekeren door een aantal grote rampen zoals de aardbeving in Mexico en deviezen- restricties, is het belangrijkste thema tijdens de zevende Caribische Verzekerings Conferentie, die aanstaande maandag op Curaçao begint.

Het is de eerste keer dat Verzekerings- Associatie van het Caribisch gebied Curacao kiest als plaats voor een dergelijke conferentie. Tot nu toe hebben 245 deelnemers van 24 verschillende landen ingeschreven, waarbij 11 procent van de Antillen zelf, 49 procent van de rest van het Caribisch Gebied, 16 procent van de VS en Canada, 6 procent van Midden Amerika en 16 procent van Europa. Volgens conferentie- voorzitter Jan Jacques Debrot zouden er nog veel meer deelnemers gekomen zijn als men niet beperkt was door het aantal beschikbare hotelkamers op het eiland. Dat voor Curaçao gekozen is komt naar hij zei vanwege de infrastructuur, met name de moderne tele- communicatie- faciliteiten. De proef op de som werd enkele jaren geleden genomen door de jaarlijkse vergadering van de associatie op Curacao te houden, met goed resultaat.

Naar Debrot verklaarde past het houden van deze conferentie goed in het streven om van Curaçao een centrum van dergelijke conventies te maken, waartoe ook het International Trade Center behoort. Jammer genoeg is dat er nog niet, zodat men nog niet over echte conferentiezalen beschikt en zich moet behelpen met de ballroom van het Caribbean Hotel. De renovatie van de hotels komt echter op gang, het ITC project wordt gebouwd en er zijn plannen voor nieuwe hotels. Dit zal volgens Debrot zeker bijdragen aan de ontwikkeling van het conventie- toerisme op Curaçao, dat een geschikte infrastructuur combineert met toeristische mogelijkheden. Dat is zeer belangrijk, omdat de deelnemers en met name hun echtgenotes ook plezier willeen hebben op zo'n reis, aldus de voorzitter. Om die reden zijn de deelnemers 's middags vrij, en zijn er evenementen bij o.a. het Seaquarium en Zeelandia.

Debrot noemde dit congres zeer belangrijk, omdat het zichzelf volledig bedruipt en deviezen binnenbrengt voor het eiland. De deelnemende maatschappijen betalen hiervoor, terwijl men daarnaast sponsers heeft, zo zei hij. De conferentie heeft negen hoofdsprekers, die allen top- mensen zijn op hun gebied. De titel van de conferentie is "Strategies for Survival", omdat het voortbestaan van de verzekerings- maatschappijen door aantal problemen bedreigd wordt. De bedoeling is op deze conferentie met de meest vooraanstaande deskundigen te kunnen discusiëren, om oplossingen te zoeken voor deze problemen, aldus Debrot, die er hoge verwachtingen van heeft. Hij zei te hopen dat de deelnemers na een plezierig en nuttig verblijf nog vele malen zullen terugkomen, zodat de conferentie ook een bijdrage kan leveren aan het herstel van het toerisme.

De algemene- secretaris van de associatie, Alister Campbell uit Barbados, was gistermiddag tijdens de persconferentie aanwezig. Hij vertelde dat men jaren geleden was gaan inzien dat het Caribisch gebied uit meer bestaat dan de Engels- sprekende eilanden. De Nederlands- sprekende Antillen zijn nu lid, terwijl men ook met spaans- sprekende eilanden zoals de Dominicaanse Republiek en Puerto Rico bezig is, zo zei hij. Campbell noemde dit een positieve ontwikkeling, en zei dat de gastvrijheid op Curaçao tijdens de jaarvergadering zo goed bevallen is dat men de conferentie hier wil houden. De verzekerings- wereld maakt, alsmede door een aantal rampen, een crisis door wat ertoe geleid heeft dat met name kleine lokale maatschappijen moesten sluiten of agent worden van een grote, buitenlandse maatschappij. Vaak ook is de oorzaak hiervan dat men te snel wil groeien, aldus Campbell.

Hoewel maatschappijen het principe handhaven dat slechts 10 procent met eigen kapitaal wordt verzekerd en de rest wordt overgedragen aan herverzekeraars, biedt dat niet altijd voldoende garantie. De aardbeving in Mexico veroorzaakte bijvoorbeeld 500 miljoen gulden verzekerde schade. Een nationale maatschappij zou dan 50 miljoen dollar op tafel moeten leggen, hetgeen geen enkel bedrijf voorhanden heeft. De directe agenten van buitenlandse maatschappijen plegen hierdoor minder geraakt te worden, al onder vinden ook zij de gevolgen van de huidige problemen. Dan is er het probleem van deviezenrestricties. De herverzekeringen moeten in harde valuta betaald worden, en het is niet altijd even makkelijk om de overheid ervan te overtuigen dat dit nodig is, aldus Campbell. Men heeft vaak de verkeerde indruk dat hier sprake is van onnodige kapitaalvlucht, en dat het geld in eigen land gehouden moet worden. Indien een maatschappij echter niet doet aan voldoende risicospreiding en belegging en herverzekering in het buitenland zijn de overlevings- kansen minimaal, zo verklaarde hij.

Met name in de Engels- sprekende eilanden levert dat problemen op, omdat daar een verzekerings- inspecteur is die optreedt wanneer een maatschappij niet meer aan verplichtingen kan voldoen en als er te groot risico gekenmerkt wordt. Die problemen zijn op de Antillen niet aanwezig, aldus Debrot, maar ook kleinere maatschapijen hier ondervinden de gevolgen van een wereld- crisis in het verzekerings- wezen. Overleven zal men echter door samen te werken aan de problemen, zo zei hij. Vandaar dat ook een aantal topmensen uit de herverzekering tijdens de conferentie zullen uitleggen welke problemen men van die kant ervaart en welke mogelijkheden er zijn om hier samen met de maatschappijen iets aan te doen. De onlangs door de vakbonden opgerichte verzekerings- maatschappij Prome heeft tot nu toe niet geantwoord op de uitnodiging om deel te nemen aan de conferentie. Een en ander is niet goedkoop, en de maatschappij is pas gestart. De problemen die aan de orde komen tijdens de conferentie zijn echter vooral voor dergelijke lokale maatschappijen belangrijk. "Mischien doen ze de volgende keer mee," aldus voorzitter Debrot.

Overheid lijkt zich er niets van aan te trekken

KvV waarschuwt wederom voor toenemende spanning

WILLEMSTAD — De Kamer van Vakbonden constateert in haar radioprogramma wederom een zeer gevaarlijke spanning onder de werknemers. Logisch, zo vindt de Kamer, want de betrokken instanties en organisaties lijken zich niets aan te trekken van de situatie waarin de werknemers verkeren. Terwijl er dertig procent werkloosheid is, moeten degenen die werk hebben steeds inleveren, terwijl de overheid de sociale zekerheden van de werknemers afneemt.

Het is niet de eerste keer dat de Kamer van Vakbonden in haar radioprogramma waarschuwt voor problemen omdat de spanning onder de werknemers lijkt te stijgen. Ook deze week weer, besteedde woordvoerder Ronchi Isenia van de Kamer van Vakbond uitgebreid aandacht aan deze problematiek.

Terwijl in vele bedrijven onzekerheid bestaat over de toekomst van de werknemers en deze keer op keer moeten inleveren, lijkt de overheid de laatste sociale zekerheden die de werknemers nog hebben, ook af te willen pakken, aldus Ronchi Isenia.

Daarnaast zijn er dan nog de ontwikkelingen rond de verschillende "gates", zo vervolgde Isenia, die aantonen dat op regerings- niveau geen garantie bestaat dat er een infrastructuur aanwezig is om de economie van ons eiland te verbeteren. Ook de laatste eilandsraads- vergadering toonde duidelijk aan dat er geen vertrouwen mogelijk is in ons huidige politieke stelsel. Er wordt nog steeds partij- politiek bedreven, terwijl er zelfs een persoonlijke strijd valt te constateren waarbij politici elkaar proberen "af te maken", aldus Ronchi Isenia.

Dit heeft tot gevolg dat de werknemers het niet meer zien zitten, zij hebben geen hoop meer op een betere toekomst en dit brengt een enorme spanning met zich mee, aldus de Kamer van Vakbonden die stelt dat voorkomen beter is dan genezen dus dat de politici beter op hun tellen moeten passen.

De Vereniging Bedrijfsleven Curaçao krijgt van de Kamer van Vakbonden ook een veeg uit de pan. Deze vereniging tracht iedere week in haar commentaren met name de Curaçaosche vakbonden een les te leren, aldus de woordvoerder. Ook weet de VBC iedere week te vertellen hoe de overheid moet handelen. Met andere woorden, aldus de KvV- woordvoerder, weet de VBC alles. Het bevreemdt de Kamer van Vakbonden dan ook, dat binnen de bedrijven die de VBC vertegenwoordigt niet alles op rolletjes verloopt. Waarom legt de VBC haar leden niet eens uit hoe ze als werkgever moeten handelen, zo vraagt de Kamer zich af. Het lijkt alsof de nieuwe strategie van de VBC inhoudt: het zoeken van alle splinters in andermans ogen terwijl de balk in eigen oog vergeten wordt, aldus Ronchi Isenia in het radioprogramma.

Dominicaanse aangehouden

WILLEMSTAD — Een Dominicaanse toeriste werd in een zaak in de Punda aangehouden. Reden voor haar aanhouding was het feit dat zij met een vals biljet van 100 dollar wilde betalen.

Over "De staat als dienstverlening"

Prof. Hoetink verzorgt De la Try Ellis - lezing

WILLEMSTAD — In het kader van de De La Try Ellis- lezingen, zal komende dinsdagavond in de aula van de Universiteit van de Nederlandse Antillen, een lezing worden gegeven door prof dr Harry Hoetink, met als onderwerp "De staat als dienst- verlener".

In de lezing zullen de problematiek van oorsprong en ontwikkeling van de staat aan de orde komen. Geschetst zal worden hoe dit uitmondt in de "post- industriële" maatschappij. Een en ander zal ook betrokken worden op de Antilliaanse maatschappij, waarin een aantal politieke dilemma's zijn aan te treffen, die ook te vinden zijn in andere, bijvoorbeeld Latijns- amerikaanse, landen.

Prof dr Hoetink behaalde de doctors- titel in de sociologie aan de Rijks- universiteit te Leiden. Hij bracht een twintigtal jaren in het Caribisch gebied door, waarvan de periode 1953 tot 1960 op Curaçao, waar hij als leraar aan het Peter Stuyvesant College verbonden was. In Puerto Rico was hij van 1960 tot 1964 hoogleraar sociologie, terwijl hij van 1969 tot 1975 de functie van directeur van het Institute of Caribbean Studies van de universiteit van Puertó Rico bekleedde. Nadien volgden diverse bezoeken aan de Nederlandse Antillen als ondermeer lid van de Commissie Achtergronden Onlusten 30 mei 1969 en als medevoorzitter van de Gemengde Commissie van Deskundigen. Na als directeur werkzaam te zijn geweest bij het Centrum voor Studie en Documentatie van het Caribisch gebied is prof. Hoetink sinds 1977 als hoogleraar verbonden aan het Centrum voor Caribische Studies van de Rijks universiteit te Utrecht. Hij heeft verschillende publicaties op het gebied van de sociale geschiedenis van het Caribisch gebied en Latijns Amerika op zijn naam staan. De lezing vangt op 16 september om half negen's- avonds aan en is vrij toegankelijk.

Na ontvoering, misbruik en moord achtjarige

Bolivia eist doodstraf

LA PAZ — De moord op een achtjarig kind heeft de gemoederen in Bolivia heftig beroerd. Allerwege gaan er stemmen op om de doodstraf in dit geval toe te passen. President Victor Paz Estenssoro heeft daar min of meer al op ingespeeld.

Voor een menigte van ongeveer twintigduizend mensen heeft de Boliviaanse president aangekondigd dat er een commissie komt van juristen die de mogelijkheid moet bestuderen voor het gebruik van de doodstraf in dit soort misdrijven zoals het ontvoeren van kinderen en kindermoord. De duizenden mensen, voornamelijk ouders en ook studenten, waren naar het presidentiele paleis gekomen om de doodstraf te eisen naar aanleiding van het drama met Alvaro Tavera Nava. Als vader, als grootvader en als president van de Bolivianen, aldus Paz Estenssoro, zal ik aansturen op het gebruik van alle mogelijkheden welke de staat Bolivia biedt om deze misdadigers danig te straffen. De president werd echter onderbroken met het gescandeerde De doodstraf, de doodstraf. Daarop reageerde de president vervolgens met de belofte van de instelling van een deskundige commissie om te bekijken of de doodstraf voor dit soort gevallen kan worden ingevoerd. Op het ogenblik is de doodstraf alleen mogelijk voor bepaalde gevallen zoals landverraad en vader- of moedermoord.

Het publiek maakte uit de opmerking van de president op dat de doodstraf inderdaad in dit geval zal worden toegepast op de kindermoordenaars en begon te roepen Dat willen we zien, Dat willen we zien. Ondertussen maakten zich duizenden mensen los uit de menigte die wilden gaan optrekken naar de strafgevangenis welke niet zo ver van het paleis van de president verwijderd is. Daar zijn namelijk de drie mannen opgesloten die in verband met de ontvoering van en de moord op het kind aangehouden zijn. Twee van hen zijn al schuldig bevonden. Om erger te voorkomen moest de politie traangas gebruiken om de mensen te verspreiden. Het gevaar van eigenrichting was namelijk te groot.

Volgens de gegevens van de politie werd het achtjarige kind begin september al ontvoerd. De ontvoerders zouden het kind hebben gedood nadat het sexueel misbruikt was en begroeven het stoffelijk overschot in de koraal van een van hen. Voordien hadden zij kans gezien zeventienduizend dollar als losgeld van de ouders te beuren. Toen het kind niet voor de dag kwam waarschuwden deze de politie. Toen was de zaak gauw opgelost. Het drama heeft zich afgespeeld in het stadje Laique, waar de criminaliteit vrij laag is.

Dit misdrijf plaatst de autoriteiten wel voor een juridisch probleem. Het is namelijk de vraag of men de grondwet kan toepassen of het strafrecht. Vanuit het parlement is de suggestie gekomen om een resolutie te aanvaarden welke een dusdanige interpretatie geeft dat de doodstraf in exceptionele gevallen kan worden toegepast. De laatste keer dat de doodstraf in Bolivia is toegepast volgens het strafrecht was in 1974 in verband met het verkrachten van een kind.

Ondertussen houden ook de protesten aan in Bolivia in verband met de recente moord op de wetenschapper Noel Kempf Mercado in het nationael park in het Amazone- gebied. Kempf Mercado werd samen met zijn twee begeleiders vermoord door leden van de drugsmaffia. Een vierde lid van de expeditie wist zich uit de voeten te maken. Achteraf bleek men in de directe omgeving van een cocaine- stad beland te zijn voor het onderzoek naar de plaatselijke flora en fauna. De protesten in Santa Cruz op bijna zeshonderd kilometer van La Paz golden vooral de vertraging bij het onderzoek in deze zaak. Zo is er veel vertraging opgetreden bij het bergen der stoffelijke overschotten. Volgens de burgerlijke organisaties in Santa Cruz gaat het om een bewuste vertraging om zo de misdadigers nog meer kans te geven ongemerkt te verdwijnen.

«ONS KROEGJE» aan de Fergusonstraat staat weer onder leiding van Ronald en Elaine. De terugkeer werd met een "open bar" gevierd, waarbij weer vele bekende gezichten te zien waren. Plannen bestaan om regelmatig met activiteiten te komen, zo vertelde directeur- eigenaar Django Simoons.

Tripartiet overleg

ORANJESTAD — Voor 29 september is een tripartite- overleg in Den Haag vastgesteld tussen Nederland, de Antillen en Aruba. Verwacht wordt dat dit een open overleg tussen de premiers van de drie landen wordt en dat daaraan parallel een bespreking over de luchtvaart- politiek loopt. Enige dagen te voren zal premier mr. Henny Eman aan het hoofd van de Aruba- delegatie naar Den Haag vertrekken.

SAN NICOLAS — Hoe ge- vaarlijk het steeds weer is om tijdens voetbal- wedstrijden of andere ontmoetingen de auto bij het Lago Sportpark te parkeren mocht een taxichauffeur ondervinden. Terwijl hij in het LSP zat te kijken hoe San Luis Deportivo met 2-1 Arikok verraste, werd uit zijn auto een behoorlijk geldbedrag gestolen door een persoon, die het kleine raam openmaakte om de auto binnen te komen. Bij vertrek uit het LSP merkte de chauffeur een en ander op. Hij miste een bedrag van 300 dollar alsmede een oude waardevolle Venezolaanse munt ter waarde van 100.000 bolivar, die hij in zijn auto had opgeborgen. De zaak is in onderzoek. Vele sport- liefhebbers parkeren, als ze naar wedstrijden gaan, tegenwoordig voor de politiewacht.

Afsluiting pers bowling- toernooi

ORANJESTAD — In het Camacuri Bowling Centre (CBC) worden morgenmiddag vanaf drie uur de semi-finales gespeeld van het bowling- toernooi om de Copa Prensa Aruba. De semifinales gaan tussen Diario Strikers en Canal 90 Gold Pin Busters aan de ene kant en Prensa Liber en La Maxima (Radio Carina) aan de andere kant. De winnaars van de semi-finales zullen hierna direct de finale spelen. Het CBC zorgt voor een waardige afsluiting van het toernooi met onder meer een bar en de prijs- uitreiking.

Pro Fashion happening

ORANJESTAD — Naar schatting waren gistermiddag ruim tweeduizend tieners op de parkeerplaats naast de nieuwe Pro Fashion aanwezig om tezamen met de band «The Odds» de opening van deze nieuwe zaak te vieren. Door de enorme drukte in de Nassaustraat was het verkeer geruime tijd gestagneerd en de politie trachtte op "gemoedelijke" wijze een en ander te regelen, schijnbaar viel deze rustig verlopen «happening» ook bij de politie erg in de smaak.

—

ORANJESTAD — Projecto Educacion pa Adulto (PEA) begint woensdag in de Mater Dei Huishoudschool in Oranjestad met een cursus "Alternatieve Voeding". De cursus wordt iedere woensdagavond van half acht tot half tien gegeven en bestaat uit acht lessen van twee uren elk. Maximaal twintig personen mogen aan de cursus deelnemen en inschrijving is mogelijk via telefoonnummer 31898.

NAPA

AMIGOE

Weekend Bijlage

ZATERDAG 13 SEPTEMBER 1986

PAGINA A

Het nulde hoofdstuk van de Antilliaanse literatuur

The Curaçao Gazette: oudste gepubliceerde poezie was engelstalig

RUIM 170 JAAR GELEDEN verscheen het eerste nummer van *De Curaçaosche Courant*, zij het in het begin toen 'Curaçao en onderhoorige eilanden' nog Engels gebied waren (1807-1816) onder de naam *The Curaçao Gazette and Commercial Advertiser*. Dat was van het eerste nummer in december 1812 tot april 1816; daarna kreeg het blad de Nederlandse aanduiding waaronder het nu nog verschijnt. Het is het oudste Antilliaanse blad, maar niet het eerste. Dat is *The Sint-Eustatius Gazette* die al in 1790 begon te verschijnen, maar waarvan na 1794 geen nummers meer zijn verschenen.

J. Hartog heeft in zijn *Journalistiek leven in Curaçao* (1944) uitvoerig over het ontstaan en de geschiedenis van deze bladen geschreven. Daarnaast heeft hij in de *West-Indische Gids*, 1948, p. 161/174 de *Sint-Eustatius Gazette* voor zover bekend, in extenso besproken en herdrukt, en veel later, in de *Napa*- bijlage van de *Amigoe* op 29 oktober 1982 nog enkele in Londen teruggevonden exemplaren behandeld. En laatstelijk publiceerde hij over hetzelfde onderwerp in de *Gazette* (Leiden, 1984, p. 137/158), in welk artikel hij een bewerking van het Napa- stuk geeft, vergezeld van fotocopieën van de vier teruggevonden exemplaren. Deze exemplaren laten iets zien van het culturele leven op Sint-Eustatius aan het einde van de achttiende eeuw.

Drukkerij Low and Company die *The Sint-Eustatius Gazette* uitgaf, was ook een boekhandel waar Engelstalige boeken verkocht werden.

"The latter fact is very interesting, for Edward Luther Low published lists of books he had in stock... Such list would be comprehensive even now for many a bookshop, and they were books which one would hardly expect to find in stock in Caribbean bookshops today. One may wonder who on 18th century Statia would study Roman history in such detail, that it would need a 16 volume history! Yet we must add that at his death in 1803 acting governor Johannes Runnels left behind a library of 750 books, a large number for that period." (p.140)

In advertenties in nummer 12 van 19 juni 1790 en nummer 171 van 17 augustus 1792 biedt Low een lange rij boeken te koop aan.

"To be sold by Edward Low, at his Printing - Office".

Ik noem enkele titels: naast religieuze lectuur en psalm- en gebedenboeken zijn er spelling- en 'Horn Books (=leesboekjes), Johnson and Entick's *Dictionaries*, Gutrie's *Geographical Grammer, History of Oliver Cromwell*, Goldsmith's *History of Rome*, Rollin's *Roman History* (16 delen), Nettleton *Virtue and Happiness*, Voltaire's *Letters*, Blackstone's *Commentaries on the Laws of England* (4 delen), Shakespeare Works en Pope en vele andere. Al met al heel wat meer dan Lee later zal kunnen aanbieden in zijn krant.

In Hartogs geschiedenis van de Bovenwindse eilanden las ik dat er in *The Sint-Eustatius Gazette* 'nieuws — soms op rijm' te vinden zou zijn. Dat heb ik niet kunnen vinden. Het enige wat ik eerst vond — zowel in *Journalistiek leven in Curaçao* als in het betreffende nummer van de *West-Indische Gids*, maar met aanzienlijke afwijkingen — was een gedicht over de dood van ene Captain Charles Clarke op zijn vierde reis rond de wereld, dat overgenomen was uit een Engelse krant; geen poëzie dus van 'eigen bodem'.

NOW IN THE PRESS

SPEEDILY WILL BE PUBLISHED.

An answer to J. B. Morton's

Manners and Customs

IN THE

WEST-INDIES

BY

SAMUEL A. MATHEWS.

IN which J. B. MORTONS malicious assertions with respect to the Inhabitants fo these Islands are refuted. The treatment of the Slaves in the West-Indies is likewise fully discussed: the Author, from 25 Years experience, in which time he has made the behaviour and treatment of the Negroes his Study and from his knowledge of their Language and Customs thinks himself competent to the task.

In this Treatise are likewise interspersed many Anecdotes which do honor to human nature, also a particular account of the Legislatures of the different Islands &c. &c. &c.

The Price to Subscribers will be TWO DOLLARS to be paid, at the time of Subscribing, to EDWARD L. LOW and Co. St. Eustatius, or to Edward L. Low, at St. Christoper's.

Wel biedt het nummer van 17 augustus 1792 twee berijmde raadsels aan.

"The following two Riddels never appeared in print before; our Poetical Correspondents are requested to send an answer to each as soon as possible."

The following two Riddles never appeared in print before; our Poetical Correspondents are requested to send an answer to each as soon as possible.

WHEN people are setting their histories forth,
It is usual to mention their parents and birth,
But I'll tell not my name nor that of my mother,
As the cause of my birth was the death of another;
In black or in white I mostly appear,
As I mourn for a friend whom I held very dear,
Tho' sometimes I speak 'tis but little I say,
Just to mention my friends when silent they lay;
By my outward appearance you'd certainly swear,
There was death in my face at least very near,
But against this objection I plainly can prove,
That the blood thro' my body does vitally move;
I dance and I play with the young and the fair,
And sometimes wear diamonds a top of my hair;
One circumstance more which you'll think is a lie,
There's something within me that's longer than I,
I'ts my guide and companion director and friend,
I need say no more, so I'll here make and end.

IN eastern climes where ancient Nilus laves
The neighbouring plains with his nutricious waves
I first appear'd on earth, and there began
To execute my vengence upon man.
Whom I oppressed with wide destroying hand,
Nor cou'd all earthly help my power withstand;
Six letters form my name, but what is strange,
In losing two I suffer little change,
The difference only this, when six I had,
Where'er my quick destroying hand I laid,
The mortal wretch was well, was sick, was dead;
Possessed of only four I seldom kill,
Yet I'remain a sore tormentor still,
But what is strange tho I've two letters less,
Yet I in syllable receive encrease,
Let this suffice I dare not tell you more,
Guess the six letters and you'll know the four.

Cola Debrot bespreekt in zijn 'Literatuur in de Nederlandse Antillen' (*Antilliaanse Cahiers*, 1955) verschillende vormen van 'volks- literatuur', maar hij noemt de 'raadsels' niet als voorbeelden van vroege Antilliaanse literatuur. "De raadsels... (bij de creolen *laitori*... genoemd) zijn universeel", schrijft Eva Essed onder 'letterkunde' in de *Encyclopedie van Suriname* (1977). Dankzij *The Sint-Eustatius Gazette* weten we nu dat deze vorm van populaire literatuur ook op de Antillen voorkwam in vroeger tijden. In de jaren 1833 en 1834 zal de raadsel-literatuur in de *Curaçaosche Courant* een bloeiperiode beleven, dankzij enkele anonieme medewerkers.

In dit artikel wil ik me beperken tot *The Curaçao Gazette*. De eerste poëzie die op onze eilanden verscheen was in het Engels! Ds Bosch is 'genoodzaakt' zoals hij schrijft "weder de zoo dikwijls gedane klagt aan te heffen, dat onze anderzins zoo roemwaardige voorvaders zoo weinig belang in hunne eigen taal gesteld hebben" en constateert daartegenover: "De Engelschen, die in kennis van vreemde talen voor onze landgenooten moeten onder doen, en ook minder redenen hebben, om vreemde talen te leeren, waarbij hunne eigene schade zou lijden, hebben in die weinige jaren, dat zij van dit eiland meester zijn geweest, hunne taal hier zeer bevorderd. Alle kooplieden, vele andere ingezetenen, ook sommige van het schoone geslacht, en eenige zwarten en gekleurden welke zij tot huisbedienden gehad hebben, spreken hunne taal; doch dezelve is niet doorgedrongen tot de tuinen, noch tot de gehuchten der vrij Negers; aldaar wordt alleen het Spaansch jargon in al deszelfs wanluidendheid en armoede bewaard". (p.215) Hij moet, zo als velen met hem, in die tijd, niets van het Papiaments hebben.

Uitgever-drukker William Lee had al in het 'hoofdartikel' van het eerste nummer op 11 december 1812 een plaatsje opengelaten voor eventuele poëtische bijdragen: "The pleasure that most people experience in the perusal of a Newspaper, principally arrives from the knowledge of the multifarious transactions of the political military, literary and mercantile world." Vanaf het tweede nummer verscheen er ook inderdaad poëzie in de krant.

Die was overgenomen uit buitenlandse bladen, plaatselijk vertaald of nadrukkelijk origineel, zoals er boven een bijdrage op 12 maart 1813 staat. En met die laatste soort hebben we dus het eigenlijke begin van de poëzie op de Antillen. Jammergenoeg verschenen er nogal wat bijdragen zonder enige aanduiding zodat ik hiervan niet kon nagaan of ze hier ontstonden of elders.

In totaal verschenen er bijna 40 Engelstalige gedichten in *The Curaçao Gazette*, wat natuurlijk niet veel is voor ruim drie jaargangen: december 1812 - maart 1816. Daarnaast verschenen er wonderlijk genoeg in 1814 ook een achttal gedichten in het Nederlands. Deze zal ik evenwel later elders behandelen. Ook na 1816 komen er trouwens nog gedichten in het Engels voor, zij het in latere jaren zeer sporadisch, tot omstreeks de eeuwwisseling Susan A. van Romondt van Sint Maarten een aantal Engelstalige gedichten publiceert.

Het is erg moeilijk na te gaan WIE er publiceerde. Men gaf nl. niet graag toe 'dichter' te zijn, getuige pseudoniemen als 'an amateur of poetry', 'a lady', Varius, Philander of Sylvester, de initialen A.D. of zelfs helemaal geen enkele aanduiding van de auteur. Maar daarnaast werden toch ook enkele bijdragen ondertekend: Mr. Dimond, J.W. Lake, J. Dunlop Esq. wat duidt op een zich bewust zijn van zijn dichterschap; men durfde althans er openlijk voor uit te komen de maker van het dichtwerk te zijn.

Het is moeilijk, zo niet onmogelijk, deze personalia na anderhalve eeuw te achterhalen en dit is voor mij ook secundair. In de eerste plaats wil ik hier onderzoeken wat de poëzie zelf inhoudt.

Een van de eerste gedichten die in de *Curaçao Gazette* werden opgenomen is een loflied op de drukkunst (On printing; 1-1-1813), die toen immers nog zo pas op het eiland een rol van betekenis ging spelen:

"Hail mystic art! which men, like angels taught
To speak to eyes, and paint embodied thought!"

De drukkunst overwint afstand en tijd; de dichter besluit met:

"In scanty life, eternity we taste,
View the first ages, and inform the last:
Arts, Hist'ry, Laws, we purchase with a look,
And keep, like Fate, all nature in a book".

Ik heb niets over de dichter kunnen vinden, maar het is wel iemand die wat van de kunst verstaat, al is hij bepaald niet karig met grote woorden. De achttien verzen van tien lettergrepen zijn overwegend jambisch, al hebben ze soms een afwijkend metrum.

De dichter gebruikt gepaard eindrijm, wat maar één keer 'misgaat'. Daarnaast is hij bepaald kwistig met ingewikkelde stijl- verschijnselen als alliteraties, tegenstellingen (zoals meteen al in de eerste verzen 'Mystic art - men - angels' en in de laatste geciteerde 'scanty life - eternity'; 'first - last'). Hij hanteert de paradox en de syntaesthesie: 'to speak to eyes'; 'paint... thought'. Dat hij belezen is, laat hij zien door te vergelijken met 'fate'; de klassieken kent hij! Zo is dit korte poëem een leerdicht, zoals gebruikelijk in de tijd van ontstaan. Het is geen 'grootse' poëzie in gedachte en beeld, maar technisch zeker voldoende volgens de eisen van die tijd. Jammer dat de herkomst niet getraceerd kon worden!

INVLOEDEN

Van de nationale Schotse dichter Burns werd in augustus 1814 een kort gedichtje opgenomen dat de macht van het geld behandelde. Uit gebrek aan pecunia was hij zelfs van plan geweest te emigreren naar Jamaica:

"For lack o'thee I leave this much lov'd shore
Never, perhaps, to greet old Scotland more".

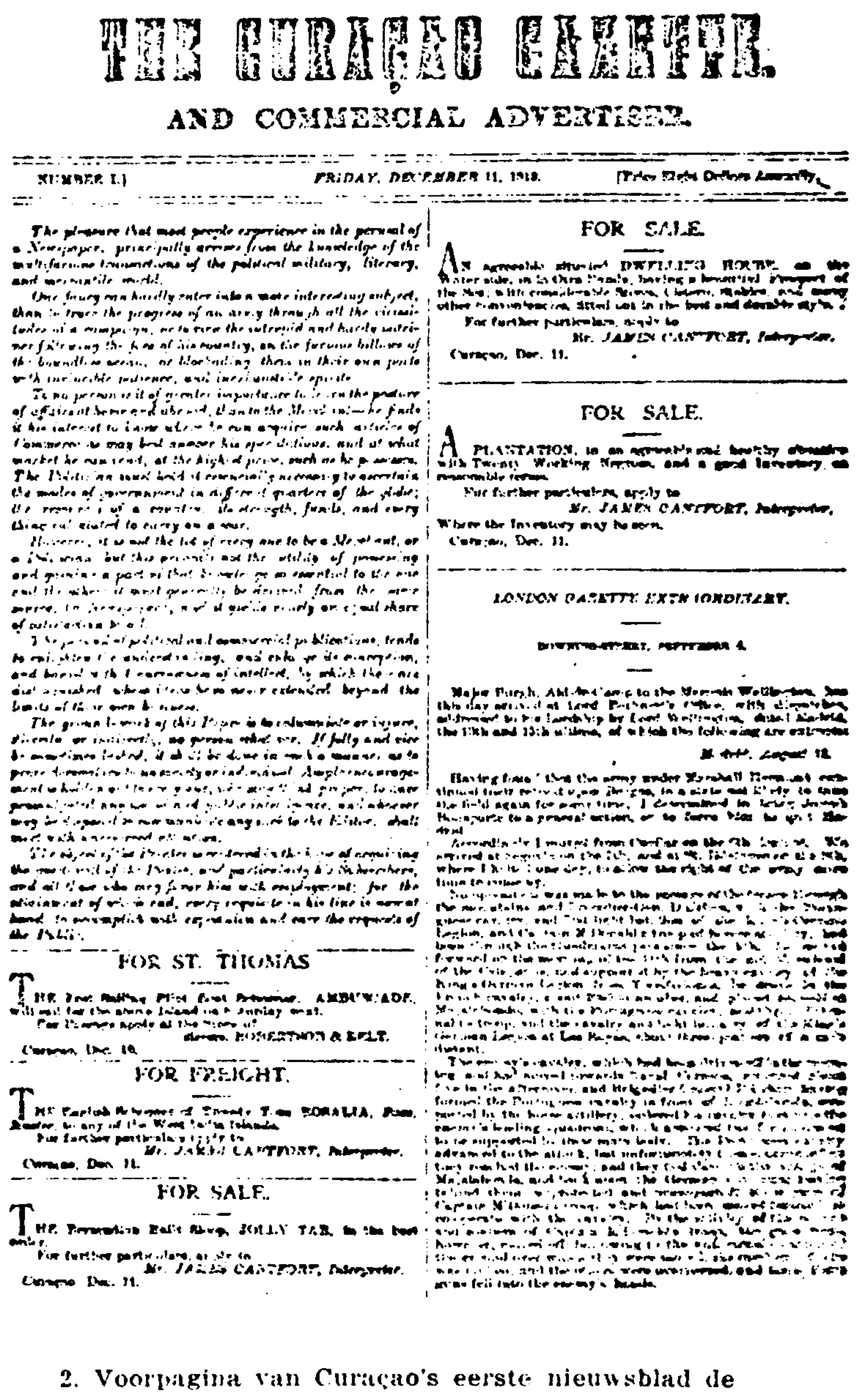
FOR SALE

BY *EDWARD LUTHER LOW*, AND Co.

At their Printing-Office. near the New-Path

An Extensive and Useful collection of BOOKS. Among which are the following.

BLACKSTONE'S Commentaries on the Laws of England, 4 vol. 8vo.
Burke's reflections on the revolutions of France &c.
Campbell's Lives of the Admirals 5 vol. 8vo.
Coxe's travels thro' Poland, Russia, Sweden and Denmark
Coxe's do. thro' Switzerland 2 vol. 8vo.
Cooke's 2nd voyage 2 vol. 8vo.
Cooke's 3rd voyage 3 vol. ditto, with Cuts.
Hawkesworth's voyages 3 vol.. 8vo.
Robertsons Hist. of America 2 vol. 8vo.
Robertsons Hist of Charles V. 2 vol. 8vo.
Hawkins's life of Johnson,
Henry's Hist of Great Britain 5 vol. 8vo.
Ogilvie's poems 2 vol. 8vo.
Adventurer in 2 vol.
Ditto 4 vol.
Congreves works vol.
Churchill's poems 3 vol.
Citizen of the world 2 vol.
Derein Memoirs 4 vol.
Ganganelli's Letters 4 vol.
Rosseau's Eloisa 4 vol.
Sir [illegible]
Melmoth's Pliny 2 vol.
Gordon's Tacitus 5 vol.
Pope's works 6 vol.
Pope's Iliad 6 vol.
Ditto 4 vol.
Pope's Odyssy 3 vol.
Rollin's ancient History 10 vol.
Rollin's Roman History 16 vol.
Rollin's Belles Letters 4 vol.
Shakespear's works 13 vol.
Spectator 8 vol.
Tatler 4 vol.
Rambler 4 vol. &c. &c.

2. Voorpagina van Curaçao's eerste nieuwsblad de dato 11 December 1812. Ware afmetingen 21 x 34 cm.

Dit gedicht hoort natuurlijk tot de Engels-Schotse literatuur, maar het geeft wel een voorbeeld van wat men op Curaçao in die tijd kennelijk las en voor welke dichters men belangstelling had. Burns is volgens de *Moderne Encyclopedie van de Wereldliteratuur* een Schots nationaal dichter bij uitstek, die oude volkszangen deed herleven, alledaagse tafereeltjes tot poëzie omtoverde, liefdes- en drinkliederen schreef, nationale zangen en didactisch werk, en in de bovendien een scherp satiricus was. Hij schreef zoals men in de achttiende/negentiende eeuwse overgang van Klassicisme naar Romantiek de genres beoefende. Ook in *The Curaçao Gazette* komen dit soort gedichten voor; dat is de reden dat ik aan hem aandacht schonk.

Welke invloeden de dichters op Curaçao ondergingen, heb ik niet kunnen achterhalen uit de schaarse aanduidingen daaromtrent in *The Curaçao Gazette* zelf. Burns wordt dus enkele keren genoemd; daarnaast komen we een citaat uit Shakespeare tegen en een bewerking van de Griekse lyricus Pindarus. Verder worden een Italiaans en een Frans gedicht vertaald. Dat er dus Italiaans, Frans en Engels gelezen werd, is wel zeker! Maar verder levert dit onderzoekje hier weinig op. In de *Curaçaosche Courant* is daar later veel meer over te vinden! Maar deze summiere gegevens laten in ieder geval een internationale gerichtheid op literair gebied zien; zoals de krant trouwens ook op andere terreinen veel invloed van buitenlandse kranten onderging, wat blijkt uit het citeren daaruit.

ENGELAND

Het in het eerste nummer van *The Curaçao Gazette* verschenen gedicht, ODE getiteld, is door 'a lady' vertaald uit het Italiaans ter gelegenheid van de verjaardag van de Prins-Regent George (George IV). De lof van de regent en de eer en grootheid van Engeland worden bezongen in grote woorden, die echter niet van groot dichttalent getuigen helaas. Ik citeer enkele verzen uit het middengedeelte:

"Let balmy roses shed,
Sweet fragrance round his head,
And Angels guard his bed.
In panoply divine.
May Britain's flag remain,
Treasure and pow'r to gain,
Proud Sovereign of the main
To face the world in arms;
Whilst GEORGE, Britannia's pride
In whom three realms confide,
With vigour stems the tide
Disdaining all alarms."

Uit het geciteerde gedeelte blijken meermalen tekorten in de techniek, als rijmnood en de moeite om een regelmatig metrum vol te houden. De drieslag in het rijm is wel modern en technisch aardig, maar als geheel is het nogal ronkerig van inhoud. De Britse (en na de machts- overname in 1816 het Nederlandse) vorst en zijn volk zullen nog vaak terugkeren als poëtische aanleiding voor zo'n 'bevlogen' lofdicht.

Het volgende moge als voorbeeld dienen voor deze lange rij. Het is een zeer verdienstelijk gedicht op Engelands macht, die wordt vergeleken met de vergane glorie van Rome en Frankrijks trots. Engeland is het land van de vrijheid, deelt de dichter mee in Alexandrijnen met een wisselend anapestisch metrum. Het is een duidelijk en geslaagd voorbeeld van negentiende eeuw nationaal bewustzijn.

"LE TRIDENT DE NEPTUNE EST
LE SCEPTRE DU MOND"

While Rome vainly boasts of her temples and fontains,
The emblems of grandeur and power that are gone;
And France idly vaunts of her vine wreathed mountains,
The feats of her heroes and trophies they've won:
The sons of Brittannia, the empire of freedom,
Nor envy such pomp, nor the blessings of clime
For their deeds crave no sculpture nor high tow'ring dome -
By Fame they're enrolled on the records of time.
Blest nation 'tho' nature denies the soft season,
(Whence luxury springs to enslave and betray)
She yields to thy care, as the guardian of reason
The sceptre of freedom, to shield and to sway
Borne wide o'er the Ocean, where thy standard's unfurl'd,
By those winds that assail thy proud cliffs in vain,
Thy Trident, Brittannia, shall sway o'er the World,
And it's pow'r, like thy Fame, unrivall'd remain."

SYLVESTER

- door WIM RUTGERS -

KARIKARI

1071 — „Hadden wij helemaal niets bij ons om vuur te maken, dan wreven we karawara machu en karawara muhé heel vlug tegen elkaar en kregen vuur.

1072 — „Eens deden ze brua voor een pastoor; ze gooiden toverwater voor de ingang van de kerk. Maar de kosteres trapte er het eerst in en die moest daarna in Montekristu worden opgenomen."

1073 — Toen in 1981 er een polio- epidemie dreigde, droegen veel mensen kamfer bij zich; „je kunt het in de klas ruiken", zei de onderwijzeres.

1074 — Brazil op Aruba komt aan zijn naam, omdat aldaar oudtijds veel braziel- bomen stonden.

1075 — „Als je de wortel van een boom gebruikt als geneesmiddel, moet je zeven centen in het gat leggen en de boom vragen je kwaal te genezen."

1076 — „Er gebeurde vroeger ontzaglijk veel waarover we niet openlijk durfden praten, bang dat de pastoor het zou horen en er kerkelijke maatregelen zouden worden genomen."

1077 — Tegen impotentie eet men inktvis, kiwa, karkó, tapakonchi, liefst rauw, streng van de zeeschildpad; allemaal met veel peper.

1078 — „Als je een lijk voor de begrafenis rond het huis draagt, zorg er dan voor dat zijn voeteinde zoveel mogelijk naar het oosten blijft."

1079 — „Toen wij pas hier kwamen wonen, nogal ver in de mondi, zagen we evenveel slangen als nu hagedissen."

1080 — „Op Bonaire leefde een man, die zijn huid kon uittrekken en dan verscheen als een varken om mensen op te schrikken en te beroven."

1081 — „Voetstappen, vooral van veel mensen tegelijk, kun je met het oor op de grond horen, ook al zijn ze ver weg." Nooit geprobeerd.

1082 — „Tegenover ons woont een man, die je de toekomst voorspelt uit kaarten. Hij heeft het erg druk; 's avonds staat het er vol auto's."

1083 — Ten westen van het voormalige kerkhofje van Habaai lag Pos Kabai, de Paardenput; niets meer van over.

1084 — Mensen die in de wildernis werken zijn allesbehalve onverschillig voor leguanen, want dat zijn niet altijd leguanen. Eens smeet een "leguaan" een man van de rotsen.

1085 — Een stenen pijpje waarvan de steel brak, was nog bruikbaar; een klaasmulatu- takje laat zich gemakkelijk doorsteken en je hebt een nieuwe steel.

1086 — Stinkkruid moet je liever niet aanwenden voor inwendig gebruik. Wan van Zjaró rookt de bladeren in zijn pijp tegen astma.

1087 — In het midden van Malpais liggen drie rechthoekige graven; daar liggen vorige eigenaren begraven.

1088 — Pan franses werd vroeger geleverd met een stukje vers palmblad erop, voor de aroma; vandaar ook de naam pan di rama.

1089 — Na een geboorte mag je het huis wel vegen, maar dat vuil niet wegdoen, voordat de navelstreng is afgevallen.

1090 — „Een buurvrouw ging naar Suriname om zich te beveiligen tegen kwade buren. Ze kreeg een drankje mee. Dat nam ze, terug op Curaçao en werd ziek; het was tegen haarzelf gericht."

PAUL BRENNEKER

CASTRIES - De tientallen jaren oude kathedrale kerk van Castries op St. Lucia is enige tijd geleden flink onder handen genomen en geheel gerenoveerd. Na afloop van het herstelwerk was de kerk aanzienlijk lichter geworden en maakte daardoor een veel "jeugdiger" indruk. In aanwezigheid van bisschoppen uit de omliggende landen werd de heringebruikneming gevierd. Dit gebeurde onder grote belangstelling van de kant van gelovigen.

Onmiddellijke superieuren adviseren Curran recht te zoeken

Deken Romeinse theologie - faculteit: boodschap afwijking officiele leer

WASHINGTON — De onmiddellijke superieuren en collega's van pater Charles E. Curran, hoogleraar in de moraal- theologie van de katholieke universiteit van Amerika, hebben hem aangeraden in het conflict met het Vaticaan de aan deze universiteit gebruikelijke procedure aan te spannen om zijn recht te krijgen. De Congregatie van de Geloofsleer heeft prof. Curran "ongeschikt en ongewenst" verklaard te doceren aan enige Rooms- katholieke instelling van hoger onderwijs wegens zijn van de officiële kerkleer afwijkende opvattingen op het terrein van de seksuologie. Op instructie van het Vaticaan heeft daarop aartsbisschop James A. Hickey van Washington, kanselier van deze universiteit, de procedure ingeluid om pater Curran zijn bevoegdheid als katholiek theoloog te doceren, te ontnemen.

Zowel de uitvoerende raad van de school voor religieuze studies, waaronder de theologische faculteit waaraan pater Curran is verbonden ressorteert, als de deken ervan, de Dominicaan William Cenkner, heeft pater Curran steun betuigd. Zij hopen dat door de universitaire procedure het conflict kan worden opgelost. "Zonder zo'n beslissing zou de geloofwaardigheid van de theologie zoals die wordt beoefend op onze instellingen van hoger onderwijs op de tocht komen te staan", aldus pater Cenkner. Pater Cenkner betreurt de stap die de Heilige Stoel tegen pater Curran heeft genomen onder uitdrukkelijke aantekening, dat het Vaticaan wel het recht heeft zo'n beslissing te nemen. Naar zijn mening blijft voor pater Curran de mogelijkheid openstaan over te gaan naar een andere faculteit van de universiteit of een niet- theologische afdeling van de school voor religieuze studies. Als een hoogleraar met vaste aanstelling heeft pater Curran zijns inziens verder het recht zijn band met de universiteit te behouden als medewerker van een van de studiecentra.

De verklaring van de uitvoerende raad, getekend door pater Cenkner en zeven andere functionarissen van de school met haar vijf afdelingen, bevat de wens dat de relatie die dient te bestaan tussen de rechten, ontleend aan het leerambt van de kerk, en de eisen die moeten worden gesteld aan vrijheid van wetenschappelijk onder[illegible] uiting, nu eens goed [illegible] ken zal worden gedaan. Deze verklaring draagt onder meer de handtekening van de bij het ingaan van het nieuwe studiejaar in september afscheid nemende voorzitter van de theologische afdeling, de Dominicaan C. Gerard Austin, en van zijn opvolger, de Oblaat David Power. Pater Curran zelft denkt nog tot 31 december van dit jaar de tijd te hebben met de universitaire procedure, daar hij juist bezig is met een sabbath- jaar, waarin hij vrij is van colleges om te studeren en zijn gezichtskring te verruimen.

In Rome heeft de Franciscaan Pierguiseppe Pesce, deken van de theologische faculteit van de Antonianum universiteit, verklaard dat de tegen prof. Curran getroffen maatregel niet als iets zeer algemeens moet worden gezien, "bedoeld om theologen de mond te snoeren". De brief van de prefect van de Congregatie voor de Geloofsleer, kardinaal Joseph Ratzinger, is bedoeld om de regels te stellen, niet om de uitzonderingen aan te geven, aldus pater Pesce. "Een brief van deze aard moet niet worden gezien als een document dat de mogelijkheden van de leer af te wijken aangeeft", is zijn mening.

Naar pater Pesce opmerkt, heeft het tweede Vaticaanse concilie op soortgelijke wijze gehandeld met het publiceren van het concilie- document Lumen Gentium. In de discussies hierover werd wel de mogelijkheid voor theologen genoemd af te wijken, maar dat speelt geen rol bij het vaststellen van de regels. Er bestaat volgens pater Pesce wel degelijk een legitiem recht op afwijken: "Ik denk helemaal niet dat er gevaar bestaat dat vanuit Rome een soort autoritair bewind zal worden gevoerd".

Volgens de deken bestaat er onder theologen geen eenstemmigheid op sommige punten, "maar om binnen de perken te blijven, moeten de kwesties wel uitgewogen worden voorgedragen". Het grote gebod is zijns inziens dat afwijkingen zodanig worden gepresenteerd dat zij geen partijschappen binnen de kerk ten gevolge hebben. Zonder met zoveel woorden in te gaan op het geval- Curran zei hij wel van mening te zijn, dat het afwijken in het algemeen het punt heeft bereikt waar de congregatie niet anders kan doen dan ingrijpen.

Naar pater Pesce stipuleert moet theologisch afwijken niet worden verward met het niet aanvaarden van de kerkelijke leer, "dat zijn twee totaal verschillende zaken". Het ene betreft theologische argumenten, het andere concrete situaties voor het individu is in zulk soort zaken het eigen geweten de uiteindelijk autoriteit die altijd moet worden gehoorzaamd, "maar het geweten moet natuurlijk wel op deugdelijke wijze christelijk zijn gevormd".

Een Vaticaanse functionaris, die zijn naam niet in de krant wil hebben, verklaarde dat de beslissing inzake pater Curran slechts wil zeggen dat wie diens zienswijze deelt, niet de officiële kerkelijke leer verkondigt. "Tot op zekere hoogte is dat de boodschap die naar de gewone mensen wordt gezonden", aldus deze functionaris.

Naar zijn mening is het gevaar groot, dat genuanceerde uitzonderingen die in de katholieke moraal- theologie worden geponeerd, doorsijpelen naar beneden en hun weg vinden in de seksuele voorlichting of huwelijksvoorbereiding, "waardoor uitzonderingen tot regel worden". Hij acht het goed mogelijk dat daarbij een stap verder wordt gezet dan prof. Curran wil doen, maar dat de mensen die daarmee bezig zijn zich wel beroepen op theologen als prof. Curran. "In het geval- Curran zijn de afwijkingen domweg niet aanvaardbaar voor de Congregatie voor de Geloofsleer, dat is al", aldus deze functionaris. Hij wilde tenslotte nog wel kwijt dat wat de onfeilbaarheid betreft degene die gelooft dat Christus de kerk leergezag heeft verleend, dient te aanvaarden dat wat de kerk leert, moet worden aanvaard, om het even of dat nu het stempel onfeilbaar draagt of niet.

Paternalistische priester op nummer gezet

Colombiaanse indianen door optreden van Paus bemoedigd

BOGOTA — Met een gebaar dat vijf eeuwen overspande heeft paus Johannes Paulus II tijdens zijn recente bezoek aan Colombia Bartolome de las Casas aangeroepen ter bescherming van de Colombiaanse indianen. Hij verzekerde de indianen dat de katholieke kerk voor hen een voorkeursliefde koestert. U bezet een voorkeursplaats in het hart van de paus, zo zei hij in Popayan tot de toegestroomde indianen.

Hij gaf daarvan getuigenis toen hij in het openbaar het optreden afkeurde van een priester die probeerde te beletten dat een indiaanse leider een klacht indiende bij de paus. Toen de indiaanse leider Guillermo Tenorio met een stem welke door emotie werd verwrongen zijn beklag deed over de moord op twee priesters die zich hadden ingezet voor de zaak der indianen, sloot de cirkel van vijf eeuwen zich, welke begon met Bartolome de las Casas, de energieke verdediger van de indianen tegen de eerste Spaanse conquistadores. Zoals De las Casas in de zestiende eeuw opkwam voor de indianen zodat deze een hen waardige plaats zouden kunnen krijgen in de koloniale gemeenschap, zo getuigde de opvolger van Petrus van de speciale plaats welke de indianen in zijn hart innemen.

Ik zie in u de oorspronkelijke bewoners van het immense Amerikaanse continent aanwezig, dat bijna vijf eeuwen geleden kennis maakte met het Europese continent, waarbij als gevolg van de fusie van de rassen en culturen, het rijke etnische panorama van de Nieuwe Wereld werd gevormd, zei de paus, wat het incident betreft dat de indianen moed moet hebben gegeven. Toen een der indianenleiders in zijn toespraak tot de paus het feit aanklaagde dat priesters die daadwerkelijk opkwamen voor de indianen zijn vermoord, werd hem de microfoon uit de handen gegrist door de priester Gregorio Caicedo. Wat het indiaanse opperhoofd vertelde weet iedereen in Colombia, die een beetje op de hoogte is van de toestand. De paus gelastte daarom de priester zijn mond te houden en vroeg het opperhoofd zijn toespraak te vervolgen en zegde een onderzoek toe naar deze zaak.

De paus maakte hiermee duidelijk dat de interne toestand van de plaatselijke kerk ook ter sprake moet kunnen worden gebracht. Daarmee toonde hij duidelijk zijn kritiek op degene die probeert de aanklacht weg te moffelen van de indianen die opkomen voor de erkenning van hun identiteit en die eisen dat zij in hun rechten en eigendommen hersteld worden zoals zij die bezaten voordat de Spaanse verovering over hen heen rolde...

Evangelie verbinden met leven van alle dag

Prof. Curran: van alle RK universiteiten geweerd

WASHINGTON — Prof. Charles Curran (52), als moraal- theoloog verbonden aan de pauselijke katholieke universiteit van Amerika, doch vervallen verklaard van zijn leer- bevoegdheid door het Vaticaan, mag door die beslissing geen onderwijs meer geven aan enige rooms- katholieke universiteit.

In een interview voor de Amerikaanse televisie gaf de in ongenade gevallen hoogleraar deze interpretatie van de brief, die de prefect van de Congregatie voor de Geloofsleer, kardinaal Joseph Ratzinger, hem met instemming van de paus heeft geschreven. In het vraaggesprek voor NBC bevestigde aartsbisschop John Foley, president van de Pauselijke commissie voor sociale communicatie, deze interpretatie. Naar de mening van prof. Curran zou het gevolg van de maatregel wel eens van verstrekkende aard kunnen zijn. Hij acht het niet uitgesloten dat als de tegen hem genomen maatregel overeind blijft, "katholieke theologen zich gedwongen kunnen voelen katholieke instellingen verder links te laten liggen".

Aartsbisschop Foley verklaarde voor de televisie het oneens te zijn met de stelling van prof. Curran, dat hij in zijn publicaties en colleges steeds binnen de perken is gebleven van wat de Rooms- katholieke bisschoppen van de Verenigde Staten in 1968 hebben uitgesproken inzake seksuele ethiek. Integendeel: de punten waarop prof. Curran is afgeweken van wat de kerk absoluut afwijst, zoals abortus en onnatuurlijke geboorte- beperking, hebben opzien gebaard en verwarring gezaaid, aldus mgr. Foley.

In weerwil van verlokkelijke aanbiedingen van elders ben ik de katholieke universiteit van Amerika twintig jaar trouw gebleven, omdat ik mijn theologie beschouw als dienst aan de kerk", aldus prof. Curan. Hij verklaarde het van bijzonder belang voor de RK kerk te vinden, als de theologie voortdurend nieuwe wegen inslaat, grenzen aftast, vragen stelt en het evangelie van Jezus Christus in verbinding tracht te brengen met het leven-van-alledag. Naar zijn mening is met de veroordeling van sommige van zijn leringen door de Congregatie voor de Geloofsleer niet gezegd dat die niet "moreel geoorloofd" kunnen zijn, in plaats van "kwaad-in-zichzelf".

Gezag moet conformeren aan waarheid

Curran: beslissing Vaticaan is fout

WASHINGTON — "Het Vaticaan heeft wat mij betreft een foute beslissing genomen, waartegen ik mij zal verzetten met alle mij ten dienste staande kerkelijke en wereldlijke middelen". Deze uitspraak van prof. Charles Curran, als moraal- theoloog verbonden aan de katholieke universiteit van Amerika en wegens zijn te liberaal bevonden opvattingen op het gebied van de seksuele moraal door het Vaticaan vervallen verklaard van zijn leer- bevoegdheid, heeft zowel lof of als kritiek geoogst.

Naar vaste overtuiging van prof. Curran mogen katholieke theologen in vraagstukken die niet uitdrukkelijk als onfeilbare kerkelijke leer door dogma's zijn gedekt, onderzoekwerk plegen en tot andere gevolg- trekkingen komen als het kerkelijk leergezag. Daar hij zich geenszins alleen voelt staan in zijn opvattingen zal de RK kerk zijns inziens eerstdaags moeten komen tot herziening van haar uitspraken op het gebied van de seksuele moraal, de gezinsplanning en echtscheiding. Naar prof. Curran opmerkt bestaat ook vandaag al in de Verenigde Staten een breed gesteunde dissidente stroming onder de Rooms- katholieken wat betreft traditionele leer- opvattingen. "Met mij als mikpunt te nemen poogt Rome tegelijk ook andere theologen te waarschuwen", aldus prof. Curran. Talrijke priesters, ordeleden en leken hebben prof. Curran steun en medeleven betuigd, terwijl in het episcopaat de meningen verdeeld zijn.

Curran zei op een persconferentie dat hij en zijn raadslieden nog niet hadden besloten of zij kerkelijke of seculiere wegen zouden bewandelen om hem in zijn functie te handhaven. Onder sympathie- betuigingen van een 110-tal aanhangers zei Curran in een ontvangst- ruimte van de Catholic University of America, dat hij zou blijven ijveren voor de legitimiteit van enig afwijkend theologisch en praktisch denken, de noodzaak van verandering van enkele officiële hiërarchische kerkelijke denkwijzen, het belang van academische vrijheid voor de katholieke theologie en de behoefte aan een rechtvaardige structuur voor het opvangen van de onvermijdelijke spanningen die af en toe tussen theologen en pastores zullen ontstaan.

"Gezag moet conformeren aan de waarheid", aldus Curran, die verder zei dat hij zijn moraal- theologie altijd had ontwikkeld in het licht van aanvaarde katholieke principes. Zeker was hij wel eens afgeweken van de officiële leer, "maar binnen een meer algemene context van anders denken". "Ik blijf een trouw en toegewijd Rooms- katholiek. Ik bid dagelijks dat ik de kerk moge liefhebben en dienen zonder bitterheid en boosheid", zei Curran. Hij achtte het mogelijk dat men probeerde van hem een voorbeeld te maken, ten dele omdat hij Amerikaan is. Er is enige wrijving tussen het Vaticaan en de Amerikaanse katholieke kerk", verklaarde hij en hij voegde er aan toe dat meer dan 750 theologen een verklaring van steun aan hem hebben onderschreven. Het is belangrijk, zei hij, afwijkende mening binnen de kerk toe te laten over zaken die geen deel van de dogmatische leer- stellingen vormen.

Charles Curran

STEWART COPELAND
...roffelen in de jungle...

The Rhythmatist, drummen in het oerwoud

TERWIJL STING VRIEND en vijand verbaasde met zijn debuut- album zaten de beide andere leden van The Police ook niet stil. Gitarist Andy Summers bracht een fotoboek uit en zette zijn eerder begonnen samenwerking met Robert Fripp voort. Stewart Copeland, de drummer van The Police, verleende medewerking aan de film *Rumble Fish* van Francis Ford Coppola. In deze film probeert Coppola de begrippen tijd en ritme tot een organisch geheel samen te smelten. Hij benaderde Copeland die naar Tulsa en Oklahoma toog en daar geluiden van industrie en verkeer verzamelde en deze verwerkte tot melodieuze en ritmische structuren. De soundtrack van de film, die in Frankrijk en Engeland honderden bioscoop- bezoekers trok, bleef niet onopgemerkt en werd onderscheiden met een Grammy Award.

Mede geïnspireerd door deze rolprent ontwikkelde zich bij Copeland het idee om zelf een film te vervaardigen rond dit thema. Voor dit doel reisde hij, tezamen met de Belgische filmregisseur Jean-Pierre Dutilleux, naar Afrika. Het resultaat was een semi- documentaire onder de titel «The Rhythmatist», waarin de combinatie van beeld en muziek centraal staat. Je wordt als kijker verrast door drumsolo's temidden van tropische regenwouden en inheemse stammen.

Het hiernavolgende gedeelte bestaat uit fragmenten van een interview met Copeland, waarin hij nader ingaat op de ontstaansgeschiedenis van «The Rhythmatist».

I: Slagwerkers hebben doorgaans om begrijpelijke redenen een voorkeur voor Afrikaanse muziek. Vormde deze interesse soms het uitgangspunt voor de documentaire?

C: "Ja en nee. Je hebt ruwweg twee categorieën Afrikaanse muziek: de typische junglemuziek, gemaakt door inheemse stammen, heeft mij op de plaat nooit kunnen boeien. Maar ook de electrische variant van de Afrikaanse muziek ben ik pas sinds kort gaan waarderen. Voor de «The Rhythmatist» heb ik mij visueel geconcentreerd op de eerste categorie en muzikaal op de tweede".

I: «The Rhythmatist» is niet je eerste eigen filmproject.

C: "Nee, ik heb eerder een documentaire over de Engelse punkbeweging gemaakt, getiteld «So What?» Hij heeft een aantal weken gedraaid in kleine theaters in New York, maar ik heb het geluid van die film verprutst. Ik heb er veel van geleerd, zoals ook blijkt uit «The Rhythmatist». Maar dat is dan ook een veel ambitieuzer project dat speciaal is gemaakt voor video. Langspeel- video's zijn over het algemeen erg duur en er is eigenlijk nog geen echte kunstvorm voor ontwikkeld. Meestal wordt een speelfilm op video gezet en dan merk je pas dat het medium er helemaal niet geschikt voor is. Een speelfilm op video boeit drie hooguit vier keer. Niet alleen weet je hoe het verhaal afloopt, maar om een verhaal te vertellen heb je ook vaak lange scènes met dialoog nodig. Ik wilde een film zonder verhaal over een fotogeniek onderwerp. Afrika leende zich daar goed voor: al die onherbergzame gebieden, wie is daar niet in geïnteresseerd? We zijn gestart in het land dat van alle Afrikaanse landen het toegankelijkst is, Kenia. Daar is een grote toeristen- centrale; men noemt Kenia ook wel "de poort van Afrika". Het is een erg mooi land, met veel interessante volkeren als de Masai, maar omdat het ook een bekend land is, zijn we de grens overgestoken en hebben we Tanzania verkend. Dat mocht eigenlijk niet, maar we hebben een vliegtuig gehuurd en zijn er 's nachts stiekem geland. Daarna ging de reis naar Burundi, en hoe westelijker we kwamen, hoe onbevolkter het werd. We kwamen in gebieden die nog nooit op de kaart zijn vastgelegd. Op de kaarten die ons waren verstrekt, stonden wel rivieren getekend, maar die waren fictief!"

I: Welke bescherming had je?

C: "Mijn mond en Jean-Pierre, de regisseur, die wel eens vaker met dat bijltje heeft gehakt. Hij is gespecialiseerd in het leggen van contact met primitieve stammen. Hij heeft films gemaakt over koppensnellers en kannibalen in Nieuw-Guinea. Daar kwam hij zelfs in aanraking met een volk dat beweerde een van de kinderen van Rockefeller te hebben gegeten en hij heeft van de resten van dat kind zelfs een wervel mee naar huis genomen. Dutilleux heeft een film gemaakt, «Rauni», over de strijd tussen project- ontwikkelaars en de Indianen in het Amazone- gebied, waarbij hij de kant van de Indianen koos. Naakt en in oorlogskleuren stond hij tussen de Indianen, die vastberaden waren alle blanken van kant te maken. Dutilleux is erg fysiek en bijzonder spontaan, en wordt door geluk achtervolgd".

I: Er was geen scirpt, de enige planning — een flodderig papiertje ter grootte van een tafelservet — ben je al na een week kwijtgeraakt. Het budget was begroot voor een draaitijd van twee weken, je bent twee maanden weggebleven. Financiers en sponsors: ze moeten wanhopig zijn geworden.

C: "Aanvankelijk wilde ik een film maken over drummers in Afrika, maar ik ontdekte dat anderen — Mick Fleetwood en Ginger Baker — mij al voor waren geweest. Er bleef gelukkig nog genoeg over: de dieren, de jungle. J-P en ik zijn toen allerlei geschikte lokaties gaan zoeken. Uiteindelijk is het een soort semi- documentaire geworden met wall-to-wall music. De muziek bij deze video is erg belangrijk, normaal gesproken begin ik pas te componeren als de film is gemonteerd, maar in Afrika heb ik gewoon muziek zitten schrijven. Je ziet dat ook in de documentaire. Dat was weliswaar in scène gezet, maar er is ook werkelijk iets uitgekomen!"

I: Je hebt in Afrika allerlei geluiden — tromgeroffel, inheems gezang — opgenomen en ze later in de studio verwerkt. Het oude métier van Pierre Schaeffer: een poging de muziek een nieuw klankgewaad te verschaffen?

C: "Soms handhaafde ik de originele opnamen, dan weer heb ik ze met een Fairlight- computer in stukken gehakt. Het is een interessante mengeling van Congolese muziek en sfeer- tekeningen van Buckinghamshire. Het is moeilijk om vast te stellen welke invloed deze reis op de muziek heeft gehad. Eerlijk gezegd weet ik het niet. Er waren steeds andere zaken die om aandacht vroegen. Iedereen heeft me gevraagd hoe ik mij voelde als blanke tussen de Afrikanen, maar als ik iets geleerd heb, dan is het wel dat van deze mensen geen enkele bedreiging uitgaat, zoals in Cleveland of in een andere Amerikaanse stad. Ik dacht dat men de blanken zou haten om de slavernij, maar natuurlijk waren zij geen slaven, zij hadden immers hun eigen land. De Afrikaners zijn juist erg vriendelijke en vrolijke mensen; alleen in Zuid Afrika is de situatie anders".

I: Wat weten de Afrikanen van de Westerse wereld?

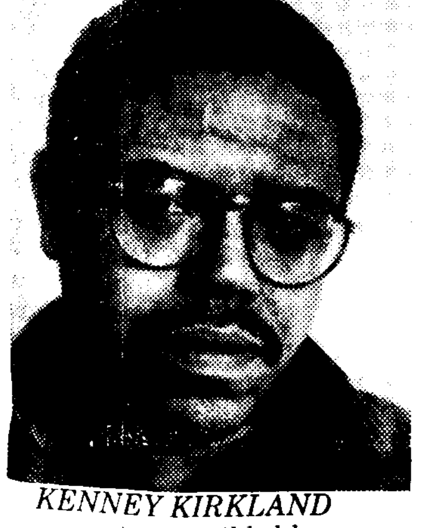
C: "Een van de eerste dingen die ik wilde weten was welke voorwerpen uit de Westerse wereld tot de jungle waren doorgedrongen. We zijn geweest bij de Pygmeeën, die nog nooit blanken hebben gezien. Zij hadden speren met stukjes metaal van een tinnen kan en twee oude schietgeweren uit Tsjecho Slowakije, waarmee ze hun speren afschieten. De patronen krijgen ze van een ander dwergvolk. Ze jagen voornamelijk op olifanten. We hebben het nooit gezien maar de Pygmeeën doen net als of ze een boom zijn, terwijl ze hun speer stijf in de handen houden. Zodra de olifant naderbij komt stoten ze het wapen in de huid van het dier, dat onmiddellijk in elkaar zakt. Ze halen de buik open en klimmen dan via de buik naar het hart, dat wordt weggesneden. Buiten wordt het hart opgegeten. Onze cameraman — vegetariër — was blij dat hij dit ritueel niet hoefde te filmen".

I: Wachten er geen nieuwe verplichtingen met The Police?

C: "Er zijn geen concrete plannen. Er zijn in de pers verhalen verschenen met koppen als «Police definitief uit elkaar» en «Copeland haat Sting». Onzin, ik mag Sting juist erg graag en The Police is helemaal niet uit elkaar. Projecten als die van Sting en mij leren ons nieuwe dingen, wat prima is, want als we straks weer bij elkaar komen, moeten we elkaar wel wat te vertellen hebben".

De mannen achter Sting

Toetsenist **Kenny Kirkland**, de vriendelijkheid zelve en volgens Sting een treffende gelijkenis vertonend met een professor in de literatuur, nam vanaf zijn achtste levensjaar achter de piano plaats en belandde snel in de jazz. De laatste vier jaar speelde hij bij het muzikale broertje van de al eerder genoemde Branford Marsalis, de beroemde trompettist *Wynton Marsalis*. Niet alleen geniet hij bekendheid binnen de jazz- wereld, maar ook daarbuiten. Zo wordt er regelamtig vanuit de popwereld een beroep op zijn talenten gedaan, door bijvoorbeeld groepen als *Crosby, Stills & Nash* en *Chaka Khan*. Kirkland: "Werken met Sting gaf me de gelegenheid me verder te ontwikkelen en kennis te maken met een kant van de muziek- scène die ik nog nooit eerder had gezien. Het trok me aan, ook al omdat ik The Police altijd erg kon waarderen. Zoals dat trio klonk, dat was niet meer voorgekomen sinds The Cream. Het ligt in de bedoeling dat ik samen met Sting aan nieuw materiaal ga werken na afloop van de tournee. Of die samenwerking uiteindelijk zal leiden tot een nieuwe plaat weet ik niet. Hij heeft het er wel over gehad om nog een album met ons te maken, dat hij dat heel graag zou willen. Omdat dit project zoveel succes gehad heeft, terwijl niemand het oorspronkelijk zag zitten, en zelfs zijn manager hem voor gek verklaarde".

KENNEY KIRKLAND
...verder ontwikkeld...

Binnen dit kwartet jazzcats is drummer **Omar Hakim** het meest bekend met de rockscène. Naast zijn jazz- loopbaan werkte hij onder andere met *Bryan Ferry, David Bowie* en *Dire Straits*. Evenals zijn bandgenoten werd ook Omar in zijn jeugd overspoeld door jazz- invloeden. Zijn vader was onder meer trombonist bij Duke Ellington en Count Basie en jongens als Charlie Parker, Art Blakely en Miles Davis kwamen regelmatig over de vloer. Tien jaar was hij toen hij voor het eerst met zijn vader op tournee ging. Hierna volgden een aantal rock- en funkbands, tot hij vier jaar geleden voor *Weather Report* gevraagd werd. Hakim ontmoette Sting in Montserrat waar hij met Dire Straits aan «Brothers in arms» werkte. Tijdens een diner kwamen ze bij toeval aan één tafel te zitten. Omar Hakim: "Sting legde Mark (Knofler, toonaangevend figuur binnen de Dire Straits) het band- idee uit. Dat hij net met Branford Marsalis gesproken had en naar New York wilde om een workshop te organiseren waar alle topmusici naar toe zouden komen. Ik probeerde steeds zijn conversatie met Mark te onderbreken, wilde weten waar hij Branford van kende. Het interesseerde mij wat ik hoorde. Op een gegeven moment vroeg Sting aan Mark wie ik eigenlijk was en die vertelde dat ik Omar Hakim was. Ik zei Sting dat als hij naar New York kwam hij zeker niet moest verzuimen mij te bellen. Hij wilde me echter wel eens horen, gaf me een mes en een vork en daagde me uit om te spelen. Dus wij beiden hamerden op de tafel. Iedereen dacht dat we gek geworden waren. Later kwamen wij erachter dat Vic Garbarini op dat moment bezig was mij te zoeken, omdat naar zijn gevoel ik de ideale drummer voor Sting was. Vic besefte dat wat Sting nodig had mensen waren die weliswaar jazz speelden, maar ook met rock vertrouwd waren. En daar is hij toch redelijk in geslaagd".

OMAR HAKIM
...louter toeval...

TWEE WEKEN GELEDEN heeft u een en ander kunnen lezen over de ontstaans- geschiedenis van het debuut- album van Sting, «The dream of the Blue Turtles». Vanzelfsprekend stond Sting daarbij in het brandpunt der belangstelling, maar onder het motto "ere wie ere toekomt" lijkt het mij niet meer dan terecht ook zijn gelegenheids- formatie, in de wandelgangen zijn «bunch of jazzcats» genoemd, wat meer voor het voetlicht te halen.

Eind '84 wordt saxofonist **Branford Marsalis**, geboren 26 augustus 1960 te New Orleans, in contact gebracht met Sting, die naarstig op zoek is naar muzikanten. Marsalis, die de jazz eigenlijk met de paplepel naar binnen gegoten kreeg (hij speelde als kleuter piano, gevolgd door zeven jaar klarinet en zeven haar altsaxofoon) over zijn ervaringen met Sting: "Ik kende de muziek van The Police. Hun songs zijn goed, de teksten betekenen iets. En wat het belangrijkste is: The Police speelde muziek. De meeste bands spelen geen muziek, maar entertainen. Ik dans tegenwoordig wel en zo, maar alles wat ik op het podium doe, staat in dienst van wat ik op dat moment speel. Vaak zie ik de mensen in de zaal niet eens. Mijn blik is helemaal op de band gefocussed. Ik moet iedereen van de groep goed kunnen zien om de songs er op de juiste manier uit te kunnen krijgen. Goede muziek en entertainment kunnen heel goed samengaan. Het verschil alleen met veel andere groepen en The Police is, dat bij The Police de nadruk niet lag op zinloos heen en weer gespring, lawaai-explosies en make-up. The Police speelde. Als Andy een solo deed, probeerde Sting niet de aandacht van die solo weg te trekken, zoals je dat zo vaak bij andere rock- groepen ziet gebeuren. Als Sting zingt, dan danst Darryl over het podium, maar dat is niet om Sting naar het tweede plan te verwijzen. Weet je wat het punt is met die popmuziek van tegenwoordig? Nooit zal die muziek me aan een bepaalde periode in mijn leven herinneren. Al die oude «shit» doet dat wel, Dire Straits, Elton John in de jaren zeventig, ik luisterde naar al zijn platen. *Don't shoot me, I'm only the piano player, Goodbye Yellow brick road*, ik draai die dingen echt iedere dag. En ik vind ze nog steeds goed. Tijdens deze tour heb ik weer onnoemlijk veel solo's bijgeleerd door de verschillende tapes die ik bij me heb. Ik vind het best leuk om popstuff te spelen. En ik krijg ook de ruimte om te soleren. Alleen: het zijn geen jazz-solo's, maar popsolo's. Prima voor zes maanden, maar niet voor negen. En zolang duurt deze tournee nu al. Ik begin er dan ook aardig moe van te worden. Mijn techniek bijvoorbeeld is beduidend minder dan een jaar geleden. Omdat het niet noodzakelijk is dat je die gebruikt. Als Sting me dan ook zou vragen voor een nieuwe plaat, niet de komende twee jaar. Ik ben voorlopig weer met jazz bezig, ga optreden met *Herbie Hancock*. Wat veel popcritici zich niet realiseren is, dat wij naast dit project allemaal totaal andere carrières hebben. In hun ogen moeten Darryl, Omar, Kenny en ik Sting dankbaar zijn dat hij ons gevonden heeft. Die lui weten vaak niet waar ze het over hebben, doen totaal geen research. Ik heb vooral in Amerika nauwelijks interviews gedaan. Ze waren tenslotte ook niet in me geïnteresseerd voordat ik met Sting speelde".

BRANFORD MARSALIS
...alles wat ik op het podium doe, staat in dienst van wat ik op dat moment speel...

Evenals Marsalis maakte ook voormalig Miles Davis- bassist **Darryl Jones** al vroeg kennis met de muziek. Op negenjarige leeftijd leerde hij van een vriendje de eerste beginselen van het basspel. Angus Thomas was de naam van dat buurjongetje en Angus Thomas is óók de naam van de bassist die Darryl Jones onlangs opvolgde bij Miles Davies. Jones over zijn functioneren als bassist bij Sting (zelf bassist bij The Police): "Sting wilde volledige vrijheid hebben om te kunnen zingen. Zonder compromissen te hoeven sluiten met betrekking tot de baspartijen. Bas spelen en tegelijkertijd zingen, is erg moeilijk. Vooral als er sprake is van meer gecompliceerde lijnen. Zoals ik het zie — en ik weet niet of dat ook voor hem geldt — hield Sting er vroeger tijdens het schrijven rekening mee dat hij tegelijkertijd moest zingen en bassen. Een van de redenen waarom het volgens mij briljante songs waren. *Walking on the moon* bijvoorbeeld. Daar krijg je eerst die bas: bòm, bòm, bòm... dan de zang, weer de bas en zo werkt hij dat verder uit. Zo gauw er echter sprake is van meer intrigerende baspartijen, zoals in sommige van die songs die we voor die laatste plaat gedaan hebben, wordt alles toch een stuk ingewikkelder. Ik denk, dat hij zichzelf van een last wilde bevrijden. Het is totaal anders werken met Sting dan Miles Davis. Het zijn totaal verschillende jobs, die net zoveel op elkaar lijken als een appel op een sinaasappel. Het improvisatie- element was bij Miles veel groter. Dat heeft met het karakter van de muziek te maken. Maar ik voel me door Sting zeker niet beknot in mijn mogelijkheden. Het is fantastisch om met hem te werken. Hij is niet geïnteresseerd in het stabiliseren van iets. Hij had met deze plaat kunnen doen wat hij wilde... en zou daarmee succes hebben gehad. Door het punt waarop hij in zijn carrière was aanbeland. Maar iemand die zich in zo'n positie bevindt en toch besluit iets totaal anders te gaan doen, daar heb ik respect voor. Zelf luister ik graag naar *Billy Holiday* en *Nat King Cole*, maar ook *Mr. Mister* en *Prince* kunnen mij bekoren. Wat me het meest aanspreekt, is muziek die een vorm van creativiteit uitstraalt, die een element van improvisatie, van spontaniteit bevat, zonder dat het ten koste gaat van de toegankelijkheid. Tijdens de show met Sting beweeg ik heel veel over het podium, niet zomaar een beetje op en neer springen, maar om iets duidelijk te maken. Wat ik probeer is een statement te maken met betrekking tot de muziek, die gespeeld wordt. Geef mensen een visueel aanknopings- punt en de kans is groot dat ze oppikken waar je mee bezig bent, dat ze zich realiseren dat er iets gebeurt, niet alleen interessant om naar te kijken, maar ook om naar te luisteren. Probeer een verbinding tussen die twee te leggen en mensen begrijpen misschien waar echt spelen van muziek over gaat. Dat is ook wat jazzmusici altijd hebben willen doen. Je wilt begrepen worden. Ik persoonlijk wil een heel groot publiek dat het begrijpt. Dat is waar ik in geïnteresseerd ben, dat is wat ik doe: muziek maken die echt over spelen gaat, over «having a good time» waar mensen plezier aan kunnen beleven".

DARRYL JONES
...muziek maken over «having a good time»...

Nostalgie

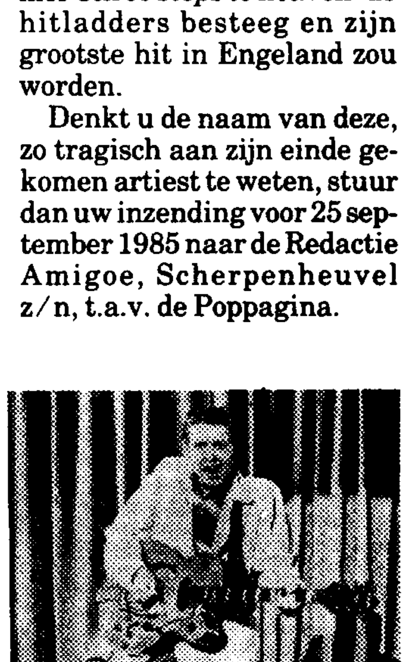
'Soon as three o'clock rolls aroun'
You finally lay your burden down
close up your books, get out-a your seat
to the corner an' round the bend
right to the juke-joint you go in
drop the coin right into the slot,
you gotta hear somethin' really hot'

BOVENGENOEMD FRAGMENT uit Chuck Berry's *School Day* zou zonder twijfel ook door de onbekende gast van deze week geschreven kunnen zijn. Na Berry is hij degene die de tiener- problematiek uit de jaren '50 het beste en op de meest pakkende manier omschreven heeft. En al kreeg deze rock & roller pur sang geregeld te horen dat zijn teksten de diepgang van een kinderbadje hadden, hij begreep precies waar het nu bij «the kids» om draaide.

Na in '54 gestart te zijn met een vriend als het Hillbilly Duo breidde hij in '55, na met eigen ogen Elvis Presley te hebben gezien, zijn band uit met een drummer en pianist en vanaf dat moment werd er alleen nog maar rock & roll gespeeld. Via zijn single *Skinny Jim* kwam hij in contact met Liberty. Deze maatschappij hielp hem aan een rolletje in de film *The girl can't help it* en na een paar maanden was zijn eerste grote hit *Sittin' in the balcony* een feit. Definitief brak hij door met *Summertime Blues*, een van de voornaamste rock & roll- klassiekers. Daarna haalde hij nog hoge noteringen met *C'mon everybody. Weekend, Somethin' else* en *Cherished Memories* en speelde hij mee in de film *Untamed youth* en *Go Johnny go*.

In Engeland op 17 april '61 tijdens een tournee met boezemvriend Gene Vincent, kreeg hij een auto- ongeluk, waarbij hij op 21-jarige leeftijd om het leven kwam. Dit James Dean- achtige einde viel ironisch genoeg precies op het moment dat het nummer *Three steps to heaven* de hitladders besteeg en zijn grootste hit in Engeland zou worden.

Denkt u de naam van deze, zo tragisch aan zijn einde gekomen artiest te weten, stuur dan uw inzending voor 25 september 1985 naar de Redactie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, t.a.v. de Poppagina.

WINNAAR VAN DE vorige Nostalgie- prijsvraag werd J. Chundro van de Zwaluwweg 2, die zijn prijs ten kantore van de Amigoe, Scherpenheuvel z/n, kan ophalen.

Bronnen: Muziekblad, Oor, Pop Encyclopedie, Rock & Soul Newsweek.

Pop-Pagina door Peter Paap

President zonder vuile handen en met onstuitbare dadendrang

Alan Carcia moet gas terugnemen

ALAN GARCIA PEREZ, de dynamische 37-jarige president van Peru, kweekt vijanden alsof het aarbeien zijn tijdens een hittegolf. Zijn populariteit bij de bevolking wordt er niet minder door, maar het aantal mensen dat zich bedreigd voelt, groeit. Zo heeft de onafhankelijke commissie, die op last van García de mogelijkheid van de dialoog tussen regering en guerrillabeweging moest onderzoeken, de pijp aan Maarten gegeven. Voor García een gevoelige klap, want die commissie was één van zijn parade- paardjes.

Alain Carcia

De commissie heeft er geen trek meer in na het bloedig neerslaan van drie gevangenisopproeren. De voorzichtigste schatting van het brute optreden van de para- militaire Republikeinse Garde in de gevangenissen beloopt altijd nog zo'n 250 doden.

García's vertrouwen heeft een flinke deuk opgelopen, hoewel hij steevig taal uitsloeg en in alle openheid die hem eigen is journalisten rondleidde door de gevangenis van Luringancho en meteen maatregelen trof tegen de verantwoordelijke officieren.

Hij moest een moordaanslag op zijn leven incasseren en weet nu dat er in de kazernes meer en meer gemord wordt. Pessimisten willen zelfs voorspellen dat García de rit van presidentschap, die in juli vorig jaar begon, niet zal afmaken. Ze noemen hem een tweede Salvador Allende. Met die voortvarende Chileense president liep het in 1973 slecht af.

Maar García wordt ook gebrandmerkt als de Latijnsamerikaanse John F. Kennedy, die weliswaar ook onfortuinlijk aan zijn eind kwam, maar die kwalificatie is in de ogen van de Peruaanse militairen misschien wat sympathieker.

Dat García een bijzonder mens is, staat vast. "Een president zonder vuile handen, jong, vastbesloten en met een ontstuitbare dadendrang, soms impulsief, dan weer zeer pragmatisch. De jeugdige leider van de APRA- partij, een soort sociaal- democratische partij, die nooit tot regeringsmacht was gekomen en waarvan de top werkelijk volkomen schone handen had. Wat kan een land met een onverklaarde guerrillaoorlog en een torenhoge schuldenlast zich beter wensen?

Veelbelovend was García in ieder geval in het eerste jaar van zijn bewind. "Peru is een verongelukte auto, de passagiers moeten uitstappen om hem weer aan te duwen", zei García een jaartje geleden niet zonder gevoel voor dramatiek. Tot verbazing van de hele wereld begon 90% van de Peruaanse bevolking te duwen dat het een lieve lust was. García, die met de hakken over de sloot president was geworden, werd in luttele weken de populairste man van het land.

De 1.93 m lange jurist toonde zich een onverschrokken leider. Hij schroomt niet zonder veel lijfwachten de sloppenwijken van Lima nagenoeg dagelijks te bezoeken. Hij waagde zich in het hol van de leeuw, in de zuidelijke Andes waar de guerrilla- beweging Lichtend Pad oppermachtig is. García kwam de boeren en passant 2,5 miljoen dollar brengen om de levensstandaard te verhogen. En zonder pardon laat hij corrupte officieren en ambtenaren arresteren en voor het gerecht slepen. García noemt man en paard.

Zo'n leeuwenmoed in het Peru, dat sinds de terugkeer naar de democratie in 1980 alleen maar laffe politici heeft gekend, moest zijn ster wel doen stijgen. "Ik ben een leider. Leiders horen in de frontlinie te staan. Daar lopen ze dan de kans klappen te krijgen. Wie bang is voor een rotte tomaat in zijn gezicht, of een kogel moet geen leider worden", zei García onlangs in een interview.

Met als lijfspreuk "kleine veranderingen kunnen de grote problemen van Peru niet oplossen" is García aan de slag gegaan. Hij shockeerde de internationale monetaire wereld door de betalingen van de schulden eenzijdig op een zeer laag pitje te zetten. Hij kreeg de genegenheid van de bevolking door in korte tijd de prijzen te verlagen, de lonen te verhogen en de inflatie van 180 naar 60% terug te brengen.

En wat het voornaamste was, hij begon serieus met het verbeteren van de positie van de broodarme boeren. De Peruaanse banken zijn verplicht een deel van hun kapitaal te investeren in de argrarische sector. Het opkrikken van de levensstandaard van de boeren, vooral in de Andes, is de voornaamste pijler van zijn beleid. García gaat ervan uit dat de boeren, als zij het beduidend beter krijgen en middels land- hervormingen niet meer afhankelijk zijn van grootgrondbezitters, automatisch hun steun aan Lichtend Pad (Sendero Luminoso) zullen opzeggen. In de Peruaanse werkelijkheid van het laatste half jaar is dat ook al veelvuldig gebeurd.

Bovendien heeft García met de botte bijl gehakt in de door hoge militaire en politie- functionarissen bestierde cocaïne- handel en heeft hij alle militaire uitgaven bevroren en al besteld oorlogstuig geannuleerd. De aanpak van de corruptie is ronduit spectaculair te noemen. De bevolking draagt hem op handen, maar de groep vijanden onder zijn slachtoffers groeit met de dag. En de vijanden onder het militaire en para- militaire bolwerk zijn groter en machtiger dan in guerrilla- bewegingen.

"Barbaarsheid moet je niet met barbaarsheid bestrijden", riep García eind vorig jaar tegen een grote menigte vanaf het balkon van het presidentieel paleis in Lima. Hij doelde daarmee op de bloedbaden die Lichtend Pad aanricht in de Andes. En hij zei het toen soldaten een dergelijke wandaad hadden begaan. Er werd terstond stevig geschrapt in de legertop en de militaire tribunalen kregen voor het eerst sinds jaren weer handenvol werk.

Datzelfde patroon volgde hij bij de recente gevangenisopstanden. Maar er is een groot verschil. Voor het eerst was het García zelf die de opdracht gaf om de oproeren neer te slaan. Ongetwijfeld had hij daarbij andere methoden in gedachten, dan de Republikeinse Garde uiteindelijk gebruikte. Het tekent zijn grootheid, dat hij de fouten toegaf en dat hij andermaal slachtoffers maakte onder het hoge kader.

Maar het maakt ook duidelijk, dat hij de zaken niet meer zo stevig in de hand heeft als in de voorgaande periode. De bijnamen Allende en Kennedy worden ingeruild voor Don Quichote, de Spaanse edelman die windmolens bevocht. Het is nog te vroeg om van een drama te spreken. Maar steeds meer begint het erop te lijken, dat de veelbelovende García stuk dreigt te gaan lopen op de voornaamste macht in alle Latijnsamerikaanse landen, het leger.

Vooralsnog houdt García zijn kruistocht tegen al het onrecht in de wereld. Maar zoals een Amerikaans diplomaat opmerkte, "met moed alleen is nog nooit een oorlog gewonnen.
(Uit de Gelderlander)

Zware slag voor S.D.I

LIVERMORE — Een briljante wetenschapper die een sleutelrol vervulde bij het Amerikaanse SDI-project heeft door ontslag te nemen een enorme slag toegebracht aan het ruimtewapen- programma. Dit is vernomen van collega's.

De 32-jarige Peter Hagelstein, die verantwoordelijk was voor het ontwerp van de rontgenlaser, legde onlangs zijn functie neer bij het Lawrence Livermore National Laboratory. Hij gaat zich nu bezighouden met medisch onderzoek aan het Massachussetts Institute of Technology (MIT), zo deelde een woordvoerder van het laboratorium mee. Hagelstein studeerde ooit aan het MIT electrotechniek en computerkunde.

Het toonaangevende wetenschappelijke tijdschrift Science noemde Hagelstein, een klassiek geschoolde componist en pianist, in 1984 een van Amerika's knapste koppen. Op zijn twintigste kreeg hij een aanstelling bij het Livermore laboratorium, het grootste onderzoeks- centrum op het gebied van kernwapens in de VS.

Het is niet bekend waarom Hagelstein ontslag heeft genomen bij Livermore. Maar volgens een van zijn collega's had hij grote moeite met het idee dat zijn werk ooit gebruikt zou kunnen worden voor militaire doeleinden. Hagelsteins benoeming bij het MIT zal volgens een collega vrijwel zeker leiden tot een rontgenlaser- programma voor medisch gebruik.

"Het is een enorm verlies voor ons programma. Peter Hagelstein is onvervangbaar", verklaarde George Capline, leider van het wetenschappelijk team bij Livermore dat werkt aan de rontgenlaser. Dit geesteskind van Hagelstein vormt een van de sleutelonderdelen van het SDI- onderzoek naar een raket- afweersysteem in de ruimte. Zijn collega's zijn het laboratorium zien zijn vertek dan ook als een ernstige tegenslag voor het "Starwars"- programma, dat is uitgegroeid tot de kern van president Reagans defensie- beleid.

Voorzitter Surinaamse Bevrijdingsraad Tjong Akiet:

Acties Brunswijk pas het begin

DE VOORZITTER VAN de Raad voor de Bevrijding van Suriname, Glenn Tjong Akiet, houdt er ernstig rekening mee, dat de acties van de vanuit het oerwoud van Oost-Suriname opererende, gedroste militair Ronny Brunswijk een versnelling vormen in het verzet tegen het regime van Surinames sterke man, legerbevelhebber Desi Bouterse.

"Wat er de afgelopen dagen en weken is gebeurd in Albina en het Marowijnedistrict", zegt Tjong Akiet — hij volgde begin dit jaar ex-premier Chin A Sen op als voorzitter van de in Nederland gevestigde Bevrijdingsraad — "kan niet beschouwd worden als een reeks van incidenten. Daar zit een stevig plan achter, al ben ik niet bereid om in te gaan op speculaties dat wij, als Raad voor de Bevrijding, bij dat plan zijn betrokken. Dat wacht u maar af".

AANSLAGEN

De 24-jarige Ronny Brunswijk, die in Paramaribo geruime tijd lijfwacht is geweest van Bouterse, wordt beschouwd als de man die verantwoordelijk is voor een aantal aanslagen in het oostelijk deel van Suriname, dat door de Marowijne-rivier gescheiden wordt van Frans-Guyana.

"Ronny Brunswijk is een bosneger", zegt raadsvoorzitter Tjong Akiet. "Hij kent het gebied van Surinames grote rivieren als zijn broekzak. Dit deel van Suriname, het binnenland, is per traditie, bij overlevering van de oudste gevluchte negerslaven, hun gebied, van de bosnegers dus. De soldaten van Bouterse, die uit de stad Paramaribo komen, durven zich in die jungle niet te wagen. Zij zullen Ronny Brunswijk dus niet kunnen pakken".

NIEUWE FASE

"En", voegt de secretaris van de Raad voor de Bevrijding van Suriname, Nasrullah, ex-directeur van de nationale telefoondienst van Suriname, Telesur, er aan toe: "Als Bouterse nu redeneert dat hij niet het gevangennemen van Brunswijk de zaak straks weer onder controle heeft, vergist hij zich lelijk. Deze gewapende verzetsacties in en rond Albina zijn nog maar het begin; ze luiden een heel nieuwe fase in van het gevecht tegen de dictatuur van Bouterse".

De Raad voor de Bevrijding van Suriname, die na de Rijkswijkse moorden in maart 1985, waarbij drie Nederlanders, lid van een popband om het leven kwamen (de aanslag was vermoedelijk gericht tegen leden van de Bevrijdingsraad, die in het pand vergaderd hadden maar al vertrokken waren) naar Rotterdam verhuisde, heeft nu z'n hoofdkwartier in een voormalig klooster aan de Lange Hilleweg.

MAKMUR

Hier, in het door de Javaanse ex-politicus Paul Somohardjo geleide centrum Makmur (het staat te koop en men wil de opbrengst ervan besteden aan steun voor de verre bevrijdingsbeweging van Ronny Brunswijk), zegt Tjong Akiet, dat de geweldadige acties in het district Marowijne een te verwachten reactie zijn op de beleidwijziging van de Raad voor de Bevrijding, aangekondigd toen hij op 15 maart van dit jaar de leiding ervan van Chin A Sen overnam.

"We hebben toen een tweesporenbeleid gekozen om Suriname te bevrijden", zegt Tjong Akiet. "Behalve de economische en politieke isolatie van het Suriname van Bouterse, waarin we met vreedzame middelen, door de internationale diplomatie te bewerken, in waren geslaagd, hebben we toen ook duidelijk ruimte gegeven voor een niet-vreedzame optie; door het geweld niet langer te schuwen dus. Dat is in Suriname begrepen, gezien de acties van de laatste tijd. Dáárvoor sliep het verzet in Suriname zelf; nu is aangetoond, met wat Brunswijk en de zijnen gedaan hebben, dat Bouterse als nationaal bevelhebber van Suriname wel degelijk kwetsbaar is".

HAAKMAT

De voorzitter van de Bevrijdingsraad wil ja noch nee antwoorden op de vraag of zijn organisatie met Brunswijk in contact staat. Het is inmiddels bekend dat de jonge opstandeling enige tijd geleden in Amsterdam een bezoek heeft gebracht aan de Surinaamse advocaat André Haakmat (ex-minister in Bouterse's ploeg van Buitenlandse zaken, leger, justitie en tevens vice-premier). Haakmat is voorman van het Amsterdams Volksverzet. Of Brunswijk na de consultatie van de advocaat ook naar het centrum Makmur in Rotterdam is doorgereisd, om er met de grootste anti-Bouterse groep in Nederland, de Bevrijdingsraad, te overleggen, weigert Tjong Akiet te onthullen.

BEDOELINGEN

Hij zegt alleen: "Vóór de eerste, tegen militaire doelen gerichte acties van Brunswijk, gisten wij alleen nog maar over zijn bedoelingen. Al was zijn persoon bij ons bekend. Maar nu is het duidelijk wat de bedoelingen van de jongeman zijn; hij richt zich tegen de dictatuur van Bouterse en wil de democratie in Suriname terug. Dus hebben wij besloten tot steun aan Brunswijk; politieke steun wel te verstaan, want aan wapens hoeven we hem niet te helpen, daar zorgt hij met al zijn overvallen zelf wel voor".

RESERVE

Albina, zeggen wij met een hoofd vol reserve over de D-Day-spirit bij de Bevrijdingsraad, is nog een knap eind rode bauxietweg door het oerwoud van Paramaribo gescheiden.

Tjong Akiet echter: "U weet wat guerrilla-acties in de geschiedenis van Afrikaanse en Zuidamerikaanse landen hebben aangericht. Bouterse in Paramaribo is zeker goed bewapend, maar tegen dit soort kleine oorlogvoering is hij niet opgewassen, let maar op! Ik verwacht dat ook in andere delen van Suriname nu groepen gaan opstaan om de verzetsacties ter hand te gaan nemen".

"Wij als Bevrijdingsraad", zegt de voorzitter, "hebben drieënhalf jaar geleden, na de decembermoorden in Fort Zeelandia in Paramaribo, misschien de fout gemaakt dat we ons hoofdkwartier in Nederland hebben opgeslagen. We hadden beter Frans Guyana, het land van de buren, onze tenten kunnen neerzetten, of, zoals Brunswijk heeft gedaan, ons terugtrekken in ons eigen Suriname. Het is nu wel duidelijk geworden dat het échte verzet tegen Bouterse alleen voord kan worden vanuit Suriname zelf". (uit de Haagsche Courant).

George Baker: voor Suriname's bestwil

De Ansus Stichting, die door de FBI resoluut werd aangeduid als de opdrachtgever van de gearresteerde huurlingen, is geen nieuwe naam in de strijd tegen het regime-Bouterse.

Directeur van de aan de Amsterdamse Oude Hoogstraat gevestigde stichting is George Baker, die zich zakenman noemt. Zakenman in de ruimste zin van het woord, zo moge blijken uit eerdere activiteiten van de zetbaas van een koffiehuis. Het is immers niet bepaald de eerste keer dat de man, die wel als ronselaar van huurlingen wordt gekenschetst, in het nieuws kwam met betrekking tot zijn vaderland Suriname.

In 1975, kort nadat het land zelfstandig werd, liet hij al aan een ieder die het horen wilde, weten dat alleen een machtsovername enig heil zou brengen voor 'het achteruitholIende' land. Hij lichtte indertijd de gedetailleerde plannen toe. Een paar honderd huurlingen, een betrouwbaar schip en een paar ton aan explosieven en geld zouden voldoende zijn om een coup te plegen. "Voor Suriname's bestwil", aldus Baker.

De zo keurig uitgebroede invasie, die volgens Baker in een oogwenk tot succes zou leiden, bleef uit. "Houd het er maar op dat de tijd er nog niet rijp voor was". Baker trok in augustus 1981 internationaal de aandacht door onder meer in de International Herald Tribune mensen te werven voor de 'wederopbouw' van Suriname. "Mijn plan is heel simpel", legde hij toen uit. "We creëren een blanke enclave in Suriname, die we autonomie geven, met luxe hotels en dergelijke. Die enclave moet zijn rijkdommen gedeeltelijk in Suriname investeren. Vergelijk het maar met de Duitse gemeenschap in Brazilië.

ONDER DE MAAT

Baker raakte niettemin opnieuw uit het nieuws, maar liet in zijn omgeving herhaaldelijk doorschemeren weinig op te hebben met de aanpak van Bouterse en de zijnen. Het blijkt, zo stelde hij telkens vast, maar weer eens dat het bestuurlijk vermogen van de Surinamer onder de maat is.

Om zijn conclusie, dat er bloed aan te pas moeten komen, kracht bij te zetten, wendde hij zich vorige zomer opnieuw tot de Herald Tribune, nu tot de Amerikaanse uitgave. De advertentietekst kreeg een krassere inhoud. "We zoeken mannen met een militaire achtergrond, die bereid zijn bedrijven, fabrieken, instellingen tegen sabotage en communistische guerrilla- activiteiten te beschermen. Personen met ervaring in een guerrilla-oorlog genieten de voorkeur. Succesvolle missies worden goed betaald. Reacties naar .....Ansus Foundation Amsterdam".

INFILTRATIE

Het is goed mogelijk dat op dit ogenblik de FBI al besloot kandidaten af te vaardigen naar Amsterdam. Verder dan de bevestiging, dat in de organisatie is geïnfiltreerd, wil deze Amerikaanse dienst overigens niet gaan. In elk geval pogen ook een Duitse journalist, Jürgen Roth, meer aan de weet te komen over de actie-plannen van Ansus. Hij meldde zich aan, maar kwam niet door de selectie heen. "Geen militaire ervaring".

Wel legde hij door zijn werkwijze beslag op een brief die de Ansusclub had opgesteld voor adspirant-knokkers. "Daar in staat onder meer dat het oog is gevallen op een 'prachtig land, rijk aan grondstoffen, met een bevolkingsaantal van driehonderdduizend. Het land is overgeleverd aan het communisme. We maken ons er zorgen over. We willen op onze manier daarop reageren. Als u met ons mee wilt werken om ons ideaal te verwezenlijken, zodat de democratie weer kan worden hersteld in het land, zouden we graag meer persoonlijke gegevens ontvangen". (uit de Haagsche Courant).

Surinaams leger bang voor rebellen en geplaagd door laag moreel

Brunswijk beschermd door de Winti

DEN HAAG/PARAMARIBO — Uit de recente botsingen tussen het Surinaamse leger en de groep- Brunswijk begint duidelijk te worden dat de strijdkrachten niet zijn opgewassen tegen de in het Marowijne- gebied opererende opstandelingen. De militairen van het nationale leger lieten zich herhaaldelijk verrassen door de mannen van Brunswijk, waarna de aanvallers zich ongestraft en tot twee keer toe met gijzelaars in het oerwoud konden terugtrekken. Het leger heeft geen antwoord op de "laffe aanvallen van de bende criminelen", zoals de acties van Brunswijks "jungle- commando" door de Surinaamse autoriteiten worden genoemd.

Volgens een militaire zegsman is het uitblijven van resultaten bij de jacht op Brunswijk te wijten aan het lage moreel van de manschappen, gebrekkige bevelvoering en het ontbreken van voldoende materiaal voor guerrilla- bestrijding in de jungle.

Het lage moreel van de manschappen heeft volgens hem niet alleen een economische of politieke achtergrond. Ook de bovennatuurlijke krachten in het oerwoud, de «Winti», spelen een belangrijke rol. Zij boezemen vooral de creoolse militairen uit de stad angst in. Creolen en bosnegers geloven dat de goden (Winti) met hun Afrikaanse voorouders zijn meegereisd naar Suriname. De bosneger Brunswijk voelt zich hierdoor bijna onkwetsbaar. Dit versterkt de weerzin van leger- patrouilles om van de wegen af te gaan en het voor hen onbekende bos in te trekken.

Dat bevelvoering en samenwerking in het leger te wensen overlaten ligt volgens de ingewijde vooral aan het verdwijnen van goed opgeleide officieren. Het hele officiers- korps van de krijgsmacht onder Elstak (Surinaamse bevelhebber voor de revolutie van 1980), dat was opgeleid in Nederland, is ontslagen na 1980. Wat Bouterse nog over heeft, zijn een paar jonge jongens, die op Cuba, in Libië of Brazilië zijn opgeleid.

Het leger van ruim tweeduizend man heeft naast handvuurwapens nauwelijks materieel om de strijd aan te binden met een guerrilla- groep. Bij militaire parades in Paramaribo verschijnen nog altijd vier kanonnen uit de Tweede Wereldoorlog. De afgelopen decennia werden zij slechts gebruikt voor het afschieten van losse flodders bij officiële gelegenheden. De kans dat het leger erin slaagt Brunswijk op korte termijn uit te schakelen, wordt klein geacht en de vergelijking met de marrons — gevluchte negerslaven die zochten voor een vrij leven in het Surinaamse oerwoud — dringt zich op.

Ex-vice- premier André Haakmat herinnert aan de legendarische marron Boni, die in de achttiende eeuw een guerrilla voerde tegen het koloniaal bewind. "Het is niet verbazingwekkend dat Brunswijk in zijn strijd tegen het militair bewind in Paramaribo dezelfde strijdmethode hanteert als Boni twee eeuwen geleden deed. Hij houdt zich nu al anderhalf jaar in het oerwoud staande, van waaruit hij regelmatig aanvallen pleegt.

BEDREIGING

Al kan Brunswijk het lang uithouden, hij zal volgens waarnemers pas een echte bedreiging voor het bewind- Bouterse vormen wanneer ook op andere plaatsen in het land verzetsgroepen of verzets- acties de kop opsteken.

Navraag bij bewoners van Paramaribo geeft de indruk dat Brunswijk in de hoofdstad niet op bijster veel steun heeft te rekenen. Personen die het bewind niet welgezind zijn, tonen zich weliswaar ingenomen met het feit "dat iemand eindelijk wat durft te doen", maar als alternatief voor Bouterse wordt Brunswijk niet serieus genomen.

Wel bestaat zorg over het oplopend aantal slachtoffers, dat bij de strijd van Brunswijk valt, en over het lot van de vijftien militaire gijzelaars, die in handen zijn van het "jungle- commando". Tot nu toe hebben de zoekacties en de gevechten in Oost-Suriname vijf militairen het leven gekost. Daarnaast kwam bij een treffen in het bosnegerdrop Morakondre een driejarig kind om. De angst bestaat dat het hier niet bij blijft als Brunswijk doorgaat met zijn acties.

Boekrecensie

Casablanca

NA ZIJN DEBUUT Nathan Sid en de novelle De rat van Arras is Casablanca alweer het derde literaire werkje van Adriaan van Dis. De bundel bevat acht verhalen, die, gespiegeld aan zijn vorige werk, zowel in thematisch als stilistisch opzicht geen verrassing vormen. Ook in deze bundel wordt de thematische lijn van een buitenstaander, die registreert, consequent doorgetrokken in zorgvuldig gekozen bewoordingen en een vloeiende stijl.

In de beide eerste, autobiografische getinte verhalen beschrijft de auteur zijn reis- ervaringen in Casablanca en New York. Het titelverhaal opent met de volgende kleurrijke verwachting:

'Casablanca, ik kende die stad al uit mijn dromen: een haven vol roestige schepen; zeemans- kroegen in morsige stegen; kif te koop op iedere hoek; smokkelaars in lange jassen, om hun armen rijen namaak Rolex- horloges, in hun binnenzakken, beduimelde porno- blaadjes; bordelen in kelder- gewelven, jongens en meiden voor een halve sous; tatoo- parlours; charlatans en dubieuze zakenlieden; de zelfkant in klamme nachten'. (blz.)

Hoewel dit beeld niet aan de werkelijkheid blijkt te beantwoorden voelt de ik-figuur zich redelijk snel op zijn gemak in Casablanca, zij het als buitenstaander, totdat er een niet verwachte ontmoeting plaats vindt:

'Terwijl de zon oplicht in het oranje puntje van Humphrey Bogarts sigaret en ik zelfgenoegzaam aan mijn tweede Martini nip, ploft er een wolk van parfum naast mij neer. Het is Bea, die verschrikkelijke Bea, die ik ken, nooit vergeten zal, maar die ik hier so graag had vermeden. Juist heb ik vrede met deze beminnelijke saaie stad, heb ik alle gedachten over mijn tochten door nachtelijk Casablanca laten varen of daar zit de zelfkant naast mij, met al haar valse wimpers en goedkope rouge, en pikt de olijf uit mijn cocktail' (blz.23)

Ongewild raakt de ik betrokken bij belevenissen van de travestiet Bea, die hier bivakkeert om haar laatste resten mannelijkheid definitief operatief te laten verwijderen.

Deze Bea verdwijnt niet meer uit zijn gedachten en hij besluit de arts in kwestie op te sporen want 'dit zocht ik immers in Casablanca?' (blz.25). In het tweede verhaal Van hoog tot laag, dat associaties oproept met de reisverhalen van Bob den Uyl, worden zowel de rijken als de verschoppelingen der aarde bezocht en vanuit het blikveld van de observeerder op luchtige, ironische toon beschreven:

'Succes. Je bescheiden voorstellen lijkt ongebruikelijk. Als de anderen niet zeggen wat je doet en hoe bijzonder je bent, dan doe je het zelf. 'Hello, I am Phillys and I am a writer'. Phillys blijkt als zes boeken te hebben geschreven. Op het ogenblik zit zij met haar roman midden in het Romeinse Rijk, en voelt zij zich zeer displaced in Manhattan. Vraagje naar titels of uitgevers dan zegt zij: 'Ik ben te intellectueel voor de massa, te onmodieus. I cannot get my books published'. (blz.41)

In de overige verhalen maakt de lezer kennis met een bonte stoet van maatschappelijke outsiders, figuren die niet door de samenleving geaccepteerd worden. Zo zien we achtereenvolgens een imbeciel jongetje, dat vogels nadoet, een relativerende godsdienst- waanzinnige, een gestoorde telefoon- psychopaat, een voor het ongeluk geboren deserteur, een met vampier- neigingen behepte crimineel.

Tot zover lijkt deze bundel in het verlengde van zijn vorige werk te liggen. Toch verschilt Casablanca in bepaald opzicht van zijn voorgangers. In Nathan Sid hebben we in een aantal korte schetsen het jongetje Nathan leren kennen, die nergens bij hoort en onbegrepen blijft. De strenge Pa Sid hanteert de liniaal, zijn zusjes weten alles beter en zijn tantes lachen hem uit, omdat hij van gepeperd eten rode vlekken krijgt en van andijvie moet kokhalzen. Nathan hoort niet in Nederland, niet in Indonesië en zelfs de thuis geleerde letters passen niet tussen de lijntjes van zijn schoolschrift. Zoveel ellende en verdriet kunnen de lezer niet onberoerd laten en voornamelijk dankzij de korte gedichtjes, vanuit een ander vertelstandpunt geschreven, wordt het gevoel van medelijden getemperd en gerelativeerd.

In de novelle De rat van Arras ontmoet de ik-figuur een wonderlijke oude dame, die meent in een vorig leven in de 17e eeuw in Arras te hebben geleefd. Samen reizen zij naar dit plaatsje. Een aantal herinneringen en herkennings- punten leiden tot steeds meer angst- visioenen, waarin haar ervaringen uit een Jappenkamp en het oorlogsgeweld in het 17e eeuws Arras een hoofdrol spelen. Het lukt de ik niet door te dringen binnen haar denkwereld en zijn rol als buitenstaander wordt door de lezer gedeeld. Zijn haar denkbeelden terug te voeren op ervaringen uit de 17e eeuw of zijn het de trauma's die zij aan haar verblijf in het concentratiekamp overhield? Juist dit ononderbroken spannings- veld en de constante betrokkenheid, die ook Nathan Sid kenmerken, ontbreken in Casablanca.

De verhalen in deze bundel verschillen onderling zoveel van toon en sfeer dat ze, ondanks dezelfde thematiek, tezamen geen werkelijke eenheid kunnen vormen. In een aantal verhalen wordt de pijnlijke eenzaamheid van de buitenstaander, het er niet bij kunnen horen, verzacht door een luchtige, relativerende, soms weemoedige toon. Andere verhalen zijn somber, lijken met een in fatalisme gedoopte pen geschreven te zijn. Ondanks dit toonverschil is Casablanca een goed leesbaar boek, waarin Van Dis opnieuw zijn stilistische vaardigheid toont.

TOM VELDERMAN

Adriaan van Dis
Casablanca
Schetsen en verhalen
Meulenhoff Amsterdam
Eerste druk, jan. 1986
ISBN 90 290 22647

Ariba pueblo

Lanta para i sigui kana.
Nos meta ta muchu mas ayá,
pero nos a tuma mundu hasi meta
Pesei poko tormentu ta nos skol.
Un man i palabra di amor ta aliviá.

Ora ku kapa di bon mundu a saludá
I nos, tur di blèndu a duné stul.
Su trabou di habrakamentu den tur forma
For di ariba te abou a kuminsá
Ya pa años kaba den nos komunidat.

Egoismo a bòltu nos banda robes.
E kaminda hanchu t'asina fásil,
Ku hopi a kore siegá sin kohe rosea,
Pa pensa ku por t'abismo tin na fin.
Nos ruman a bira midí pa pusta kuné.

Ganando dies i biba pa bintí.
Presta poko i tòg ke hopi.
Limpia kas i kurá pero susha di otro.
Deskuidá kos di trabou pasó tòg e n'ta di bo.
Tur foi balansa nos ke tene lanta na materialismo.

Konsekuensia dj'esaki ta frakaso total.
yu i hasta mayor lorando den droga,
Pa biba bon kibrando próhimo na werki.
Hortamentu i korupshon a forma pakto,
Pa gara i hasi hopi ruman katibu.

Traha tempu pa sinta pensa
Ku loke ta pasa aya riba,
Por ta un bon refleho di nos pueblo.
Laga nos buska e forsa berdadero.
Pa t'alerta i no kai den tentashon.

Kiko bo ta gana ku mustra dede,
Kritiká puramente pa sigui kibra;
Warda rabia p'akumulá venganza,
Sin konosementu di ku mañan bo tei?
Berdat, no tin nada ku mas balor?

Grandinan dj'ayera a siña nos esaki:
Si kas di bisiña ta na kandela
no tuma gustu ku su tristesa
Pero basha awa riba di bo
Pasobra meskos tambe por pasa bo.

Pueblo b'a kai, wèl eksperensia ta di bo,
Pesei saka man di amor i yuda otro,
Pa huntu nos drecha i kana e bon kaminda.
Pues lanta para i sigui kana
Pasó e gran meta ta nos Kreador.

I.MONTAGNE

Pakkerdjes

Roos,
Slapen doe ik allang niet meer. Dat laat ik over aan mensen die toch niets anders te doen hebben. Ben je trouwens het rekenen verleerd?
Betsie

Teddybear:
Caracas - tien
Bellevue - tien
Bonaire..?

Katrien loves Donald

Bij het scheiden van de markt leer je de mensen kannen.
Groetjes aan de Rotary.
T.S.

Henkie Pankie
T.S.

Kleintje
Die rondvlucht doen we nog eens over.
Maar dan zonder zieke logé.
Grote.

Al twee jaar.....
Pabien!
Bunny I en II

Lieden,
Bedankt voor de felicitaties. Eventuele donaties kunnen worden gezonden naar het fonds voor noodlijdende journalisten.
L.

Vakantieganger M.B.
Veel plezier in Nederland. Vergeet de kaplaarsjes en het regenkapje niet!
Thuisblijver.

Het opgeven van "Pakkerdjes", die respectievelijk vijf en tien gulden kosten, kan geschieden bij het redactie- secretariaat van de Amigoe. De Amigoe behoudt zich het recht voor de plaatsing van een "Pakkerdje" op basis van zijn inhoud te weigeren.

Born here

BORN HERE is an attractive collection of poems written by an author who wasn't born here, that is, if you are thinking of "here" as St. Maarten/St. Martin. Born on Aruba in 1959, Lasana Mwanza Sekou resided in the USA for a number of years before moving to St. Maarten in 1984 where he is presently the managing editor of the Newsday, a newspaper that his father, the late Jose Lake Sr. started many years ago.

BORN HERE is actually not restricted to a particular place of birth but rather refers to the place and its people with which one can identify and where one has come to the point of self realization. Therefore it is hard to pinpoint Lasana's birth place. In his previous books «Moods for Isis» (1978), «For the Mighty Gods...» (1982) and «Images in the yard» (1983), he shows a deep affinity for Grenada. However, in BORN HERE Lasana selects the isles of the Caribbean and particulary St. Maarten/St. Martin as his homeland. In the first section of his book, also entitled «Born Here», Lasana emphasizes his St. Maarten/St. Martin roots and offers us "songs" as evidence of his longstanding relationship with his "beloved nation family". In «Homeland Harvest» he writes: "I have sown here songs for you/while you slept on frigid limbo's bed/I bring this homeland harvest/ Grown from your long planting/To feed our children...."

His poems, as he states, are "to feed our childeren". They are food for thought. They are meant to educate, to motivate and to incite St. Maarteners to take action against injustice and oppression. "It is for Love / These songs / For you, Beloved Land/These ballads/ these bawling images/Iconoclastic Barrage / Of freedom songs / Settings / To mash up trenching maljustments..."

In BORN HERE Lasana takes a critical look at the St. Maarten / St. Martin society and exposes many of its ills such as neo- colonialism and political oppression which he wittingly terms "downpression". He calls for independence, self- reliance, and unity between Dutch and French St. Maarten. In «For July 1» he writes: "We are the people/ Descended from the Diamond 26 / The Freedom Fighters / Who will effect / Better days / And lighted ways / To batter down the borders / The neocolonial initiatives / To unite this land / St. Maarten / St. Martin / To transform these fields today / For the conquest of tomorrow".

The second section BORN HERE is called Love Majesty. In this section of love poems Lasana has grown up from the exited teenager in «Moods for Isis» to the young adult capable of handling sex, love and romance in a much more matured manner.

His concept of "born here" even runs through his love poetry. For example, his romances take place in a St. Maarten / St. Martin / Caribbean setting. In the poem «The Unwinding» he writes: "When like this again / Will we lay under the burning stars / Listening to the beating ocean / Rushing our impassioned desires?" And in «Saying so long» he tells his lover: "Come here / Share a sunrise from Paradise Hill". The poems in this section are rich in symbolism drawn from nature in the Caribbean as in «Love Majesty»: "I have washed in sea water / I have tempered my spear in the sun / I have polished it by the light of stars". Lasana's love poems are gentle, lyrical, intimate, rich in imagery and fresh in meaning.

The last section of BORN HERE is entitled «Caribbean Times». Here he expands the borders of his native land to include the entire Caribbean where he stakes his home among the oppressed and the exploited. Here too, he speaks out strongly against injustices, prejudices and oppression. He calls for the peoples of the Caribbean to unite in order to put an end to "islandistic' divisions and to fight for freedom for all. In the poem «Organize» he writes: "In the Caribbean / We wanting from need / To build nations / In a confederation of our interests / Say I and I will rule / Refuse / To be dumping backyards and dirty water basins / To be ingrained with painful imports / To be invaded / When we say no more". Lasana moves with ease between the islands and among the peoples of the Caribbean. He is cognizant of their cultures. Many of his poems are interjected with Spanish, Dutch and Rastafarian phrases and expressions. He mentions by name many Caribbean leaders and personalities such as in his poem «Overstanding»: "Like Bishops'/and Marley's/and/ Malcom's/and/Jesse's/Paul Robeson's thunder/and/Rodney's/Daughtery's/And Lake Sr.'s..."

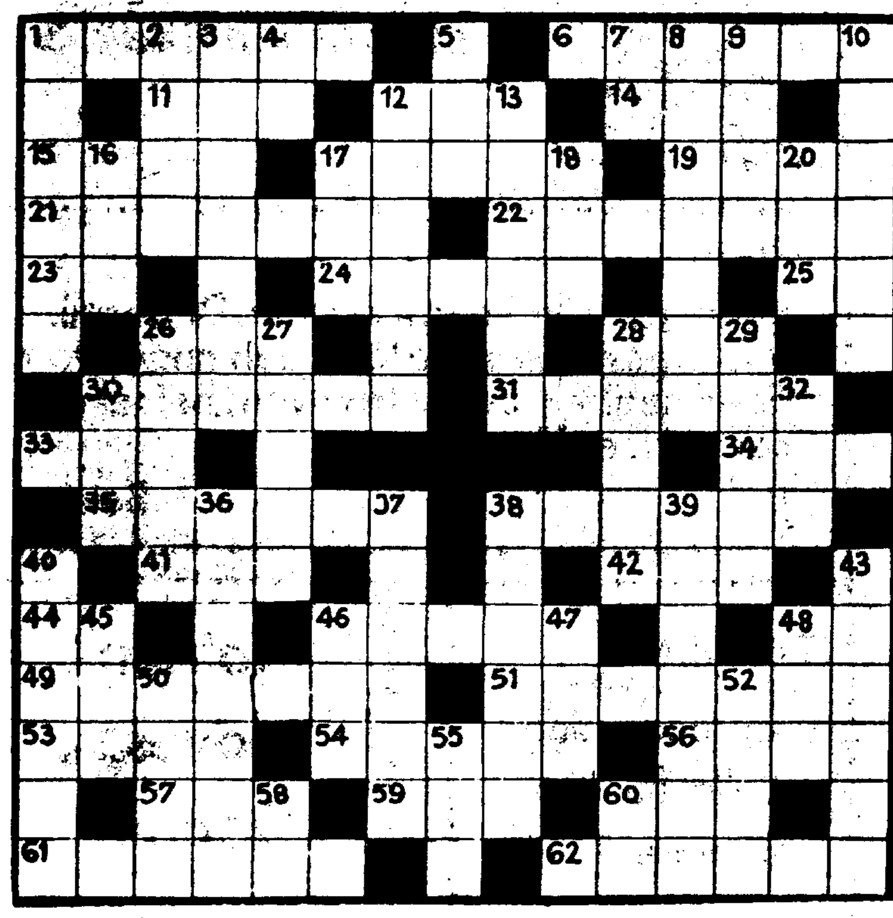
Lasana's language and style in the sections Born Here and Caribbean Times are shocking sharp and creatively witty. In order to get certain linguistic effects he often ignores the rules of grammer, style and spelling. He even juxtaposes several languages and/or dialects to, as he says "aproximate for cultural and literary effect, the word- sound spoken by people in St. Maarten / St. Martin and other Caribbean societies". For example, "Life is duro, duro ' Yo no understand". As in the poem «Night Walker». In "1985 Resolutions we find a similar effect: "Children, children / Mira! Mira! ' Look-a-here, look nah!" Lasana's wit is found in his play upon words such as: "Crime Minister", "friendly ally" (a lie), and "democrazy".

The cover of BORN HERE is a painting by the renowned Romare Garden. Fabian Badejo wrote the introduction. The illustrations were done by severial of Lasana's friends who also illustrated his other books. BORN HERE was published by House of Nehesi, and can be purchased at any book store on St. Maarten / St. Martin for US$8,00. Mail orders should be addressed to House to Nehesi, P.O. Box 222, Philipsburg, St. Maarten of 98 Wayne Court, States Island, New York 10310 and should include an extra US$1,50 for postage.

All in all Lasana has presented St. Maarten/St. Martin, the Caribbean and I dare say the entire progressive world with an excellent volume of poetry. What he writes in «For Leida» can also be said of BORN HERE: "There is no place,/No single ground to root you/Belonging to everywhere / And to all of us..." Therefore I recommend this book to all who are "born here".

WYCLIFFE SMITH
(Saba, Neth. Ant.)

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. groentesoort; 6. geraamte; 11. boom; 12. beroep; 14. kippenloop; 15. prachtig; 17. bijbelse figuur; 19. marcaroni met vlees (Ind.); 21. volmaakt, voortreffelijk; 22. goed, deugdelijk; 23. voertuig; 24. bende, troep; 25. bijwoord; 26. nauw; 28. sneeuwschaats; 30. niet inwonend; 31. voorkomend; 33. aldus (Lat.); 34. gelofte; 35. verpakking van boombast; 38. hond; 41. tennisterm; 42. nachtgewaad; 44. muzieknoot; 46. kneedbaar mengsel; 48. oude lengtemaat; 49. schertsnaam van een kat; 51. tomeloze woede; 53. oeverplant; 54. drooglat, stapellat (houth.; 56. schoorsteenzwart; 57. eikeschors; 59. godin van de dageraad; 60. hoge militaire onderscheiding; 61. hijswerktuig; 62. door het lot te beslissen.

VERTICAAL: 1. Chinees vaartuig; 2. ploegsnede; 3. groot zoogdier; 4. voorzetsel; 5. stoot; 7. voertuig; 8. bijbelse figuur; 9. hard geluid; 10. zoetstof; 12. weefsel, soort stof; 13. grappig; 16. grondsoort; 17. uitroep; 18. ontkenning; 20. stapel, hoop; 26. uitspatting, buitensporigheid; 27. genieting; 28. vaartuig; 29. samen; 30. vordering; 32. ogenblik; 36. persoon die recht spreekt; 37. nevenmens; 38. vogel; 39. groentesoort; 40. kopie; 43. ijverig; 45. streling; 46. stap; 47. vaartuig; 48. een zekere; 50. houten loods; 52. rechte lijn, streep; 55. bedorven; 58. boksterm; 60. soort onderwijs.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnares van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

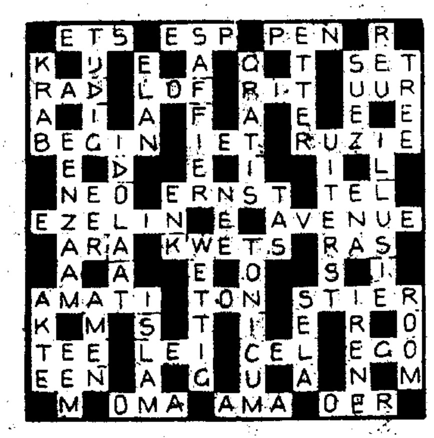
Mevr. A.Bongers-Lejeune
Blenchiweg 3
Curaçao

De winnares kan haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags).

Oplossingen moeten ingediend zijn vóóR vrijdag 19 september 1986 twaalf uur 's middags en duidelijk op de enveloppe vermelden:
KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

Postzegels

DE ACHTSTE MODERNE Olympiade zou te Parijs gehouden worden. Aan deze Spelen is een hele strijd vooraf gegaan. Op het programma van een klassieke Olympiade kwamen uitsluitend die takken van sport voor, die door het mannelijk deel van de mensheid ter plaatse, in Olympia, in compleet adamskostuum beoefend konden worden. Schaats-, ski- en bobslede- wedstrijden waren er in de Oudheid bovendien nog onbekende grootheden. Na de herleving van de Olympische Spelen werd er van verschillende zijden druk uitgeoefend op het Internationaal Olympisch Comité om ook de zogenaamde wintersporten aan het programma toe te voegen.

In 1908 begon men te Londen heel bescheiden met schoon- of kunstrijden op de schaats. In 1920 te Antwerpen kwam daar een ijshockey- toernooi bij. Voor deze beide sporttakken kon men desnoods nog volstaan met kunstijsbanen. Zoiets wordt echter bezwaarlijk wanneer het gaat over bobsleden en een skimarathon van 50 kilometer. Men dacht er dan ook ernstig over de wintersporten ofwel weer af te voeren, ofwel de Olympische Spelen te splitsen in een zomer- en in een winter- gedeelte met de bepaling dat beide evenementen in afzonderlijke landen gehouden mochten worden.

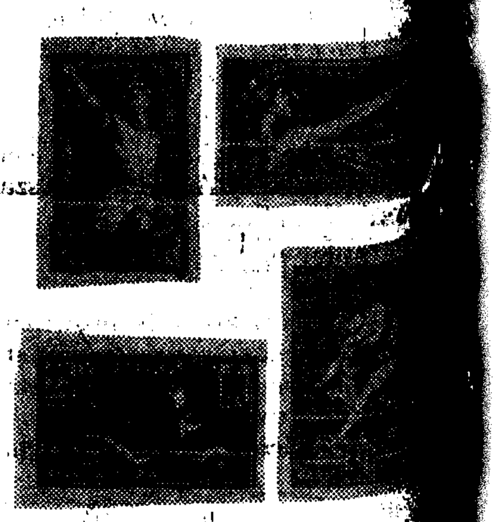
Bevreemdend, hoewel ook weer begrijpelijk, was, dat vooral de landen, waarin de wintersporten druk beoefend werden, zich hardnekkig te weer stelden tegen het invoeren van afzonderlijke Winterspelen. Zij meenden, waarschijnlijk rond de twintiger jaren nog zeer terecht ook, dat het met veel zorg opgebouwde, nog maar nauwelijks in opbloei zijnde winter- toerisme, onherstelbare schade zou oplopen. Om de gefundeerdhe[...] deze kritiek te begrijpen, [...] men zich indenken, dat m[...] die tijd nog niet beschikte [...] het medium televisie en [...] radio- reportages nog nie[...] de kinderschoenen ontw[...] waren.

Wenste men toen zo'n sp[...] beuren echt te beleven, da[...] lichamelijke aanwezighe[...]

plaatse vereist, hetgeen nat[...] lijk de nationale economie [...] goede kwam. Het getij [...] echter niet meer te keren [...] 1924 trok men voor de [...] mersporten naar de Ach[...] Olympiade te Parijs en vo[...] eerste officieuze Intersp[...] naar Chamonix in Zwitser[...]

Ik schrijf "officieuze", [...] eerst achteraf, in 1925, kon [...] Internationaal Olympisch [...] mité het over haar hart ver[...] gen de Winterspelen van C[...] monix alsnog te wettigen. [...] lachwekkende gedachten- k[...] kel is indirect in de filatelie t[...] te vinden. De Zwitserse Post[...] en hebben namelijk in het ui[...]

geven herinnerings- ste[...] angstvallig het woord "Ol[...] pische" achterwege gelaten[...] tekst, ik heb het stempel nim[...] gezien, zou luiden: Chamo[...] -Mont Blanc Sports d'Hiver [...] vier-Février 1924.

Intussen hadden de Fr[...] Posterijen zich in de propa[...] da- slag rond de Achtste Oly[...] ade niet onbetuigd gelaten. [...] postzegels, een briefkaart e[...] aantal vlag- en herinneri[...] stempels zagen het licht.

Op de zegel van 10 cent[...] brengt een gelauwerde atle[...] Olympische groet. Een ge[...] dat helaas in latere jaren [...] verse Europese lan[...] misbruikt is voor de fasci[...] groet. De zegel van 25 cen[...] laat de Franse Marianne [...] met in de hand een beeldje va[...] overwinnings- godin Nike. [...] 30 centimes en op bovenve[...] de briefkaart geeft de Gri[...] worstelaar Milon van K[...] een staaltje van zijn kunne[...] door een boomstronk uit[...] rijten. Tenslotte groet op de [...] van 50 centimes een me[...] olijfkrans en olijftak gewa[...] overwinnaar het toegestr[...] publiek.

M.A[...]

(wordt vervolgd)

Isabel Peron: Wil niets van politiek weten

BUENOS AIRES — Ex-president Isabel Peron heeft vanuit Spanje nogmaals te verstaan gegeven dat zij zich helemaal heeft gedistantieerd van de partij- politieke situatie in haar geboorteland Argentinie. Zij heeft bij die gelegenheid ook laten weten dat zij niet van plan is nog terug te keren naar Argentinie.

In Peronistische kringen namelijk wordt nog met de wensdroom gespeeld dat zij zou terugkeren naar Buenos Aires. Van deze Peronistische beweging is Isabel Peron in naam nog steeds de leidster. Het dagblad Hey y Manana heeft een uitvoerig gesprek met haar gehad in Spanje en is begonnen met de publicatie ervan. Bij gelegenheid van het interview had zij onmiddellijk onomwonden gezegd dat zij geen enkele politieke uitspraak wilde doen en dat zij ook niet van plan was terug te keren naar Argentinie.

Ik wil niets van politiek weten. Vraag daar maar over bij president Raul Alfonsin, niet bij mij, reageerde zij fel tegen het dagblad. Isabel Peron was de derde echtgenote van de in 1974 overleden Juan Peron, die toen amper een jaar in Buenos Aires was teruggekeerd als president na jarenlange ballingschap in Spanje. Isabel volgde haar man als president op, maar werd in 1976 aan de kant geschoven door het leger. Daarmee kwam kennelijk ook een einde aan haar politieke ambities.

Mens vs computer

Boom en Wiel verslaan Mephisto

ONLANGS GELUKTE HET aan prof. Boom en mr. Wiel om Mephisto II, een der sterkste en modernste schaakcomputers, te verslaan. Deze computer wordt gemaakt door «Hegener und Glaser A.G.» te München, West-Duitsland en bevat het programma Plymate, dat tijdens de wedstrijden om het wereldkampioenschap voor computers te Amsterdam in 1985 opmerkelijke resultaten heeft behaald. Boom is een positiespeler van de oude stempel en Wiel een aanvalsspeler met moderne ideeën. Mephisto is een duivel (vóór degenen die het niet reeds wisten).
Hieronder volgt een analyse van hun winstpartij door de consulterenden.

HOLLANDSE VERDEDIGING

WIT	ZWART
prof. Boom in consultatie met mr. Wiel	Mephisto (Level 7: veertig zetten in twee uren)

1 d4 — **f5**
De Hollandse verdediging werd reeds in het jaar 1789 door de in Nederland wonende schaakauteur Elias Stein behandeld in zijn werk «Nouvel essai sur le jeu du Echecs». De strategische strekking van de Hollandse verdediging is het uitoefenen van druk op veld e4. Mephisto kiest in de partij de opbouw d5 en e6 met bezetting van de witte centrumvelden. Het andere systeem met d6 en e6 dat de diagonaal a8-h1 open houdt, is ook goed.

2 Pf3 — .....
Over het algemeen speelt men hier 2 g3 (fianchetto), maar de conservatieve Rubinstein en Nimzowitsch gaven aan de tekstzet de voorkeur.

2 ..... — **d5**
Mephisto streeft naar de opbouw d5-e6 («Stonewall»).

3 Pc3 — .....
Eerst de paarden, dan de lopers ontwikkelen, leerde de oud- wereldkampioen Emanuel Lasker.

3 ..... — **Pf6**
4 e3 — **Pc6**
5 Ld3 — **Ld7**
6 0-0 — .....
Na een stevig centrum te hebben opgebouwd, brengt wit zijn koning in veiligheid. Alles oerdegelijk en volgens de regels van de klassieke school.

6 ..... — **e6**
7 Te1 — .....
De witte pion krijgt steun in de rug, opdat de taak van het damepaard wordt verlicht.

7 ..... — **Ld6**
Zwart speelt erg voorzichtig en consequent. De e-lijn heeft zijn volle aandacht.

8 Pb5 — **Le7**
Zwart is zuinig op zijn koningsloper. Op 8 ..... Lb4 zou 9 c3 gevolgd zijn en de loper moest toch terug. Dan maar meteen, zonder relatief tempoverlies, denkt zwart. Deze terugtred van de loper laat immers het witte damepaard in een kwetsbare positie achter.

9 Pe5 — .....
Gericht op terreinwinst, maar waar gehakt wordt, vallen er spaanders.

9 ..... — **Pxe5**
10 dxe5 — **Pg4**
11 f4 — .....
De moedige pion op e5 moet verdedigd worden, maar dit gaat gepaard met een kleine verzwakking van de witte koningsvleugel. Durf is goed, zolang deze niet ontaardt in overmoed.

11 ..... — **Lh4**
12 Tf1 — **0-0**
De openingfase is achter de rug en partijen staan gelijk. Beide hebben de opening behoorlijk gespeeld.

13 Pd4 — .....
Wit voorziet dat zijn damepaard aangevallen zal worden en besluit het tijdig via d4 naar f3 over te brengen om de koningsvleugel te versterken.

13 ..... — **c5**
Energiek van zwart, maar geen verrassing voor wit.

14 Pf3 — **c4**
Hier kwam ook 14 ..... Lc6 in aanmerking, maar de tekstzet is feller en drijft de witte koningsloper terug, echter wel in het straatje van wit naar een betere stellingname voor een aanval op de koningsvleugel.

15. Le2 — **Le7**
Wit had hier 15 ..... Tc8 verwacht.

16 Pd4 — **Ph6**
Zwart voorziet een sterke aanval op zijn koningsvleugel en heeft zijn paard nodig voor de verdediging, maar het wordt daar even later onder vuur genomen en is dan verplicht om te wijken ten einde materieel verlies te voorkomen.

17 c3 — **Dc7**
Het centrum is afgegrendeld. De strijd op de flanken moet de beslissing brengen. Zwarts kansen liggen op de damevleugel en die van wit op de koningsvleugel. Daar is geen twijfel over.

18 Ld2 — **a5**
19 a3 — **a4**
Voorwaarts, commandeert Mephisto. De consulterenden houden het hoofd koel.

20 Le1 — .....
Het kan bijna niet anders. De diagonaal e1-h4 lokt.

20 ..... — **Lc5**
De zwarte aanval wordt met onverminderde hevigheid voortgezet.

21 Lg3 — **Pf7**
Als het de bedoeling van zwart is om ook het paard naar de damevleugel over te brengen, dan betekent dit een verzwakking van zijn koningsvleugel.

22 Lh5! — .....
Een sterke zet, die goed berekend moest worden. De witte koningsloper wordt uitgestuurd op verzwakking van de zwarte rokadestelling, in voorbereiding van de grote aanval.

22 ..... — **Pd8**
23 Lh4 — .....
Wie a zegt, moet ook b zeggen.

23 ..... — **Db6**
Zwart verwaarloost danig zijn verdediging op de koningsvleugel door zijn dame op de damevleugel in te zetten.

24 Tb1 — **Pc6**
Met alles wat zwart heeft, beukt hij op de witte damevleugel. Het wordt een strijd op leven en dood.

25 Df3 — **Kh8**
Mephisto voelt nattigheid.

26 Dg3 — **Pa5**
Het brutale paard wil ook op de voorgrond treden, maar hij is nu wel ver van huis.

27 Tf3 — **g6**
Na lang en diep nadenken gespeeld. Desondanks wordt zwarts situatie bedenkelijk.

28 Lxg6! — .....
Mephisto verwachtte 28 Lf6 schaak, maar wit heeft wat mooiers bedacht. Mephisto durft het loperoffer op g6 niet aan te nemen. Terecht, want dan zou hij in ten hoogste drie zetten worden mat gezet, nl.
A) 29 Dxg6 Le8; 30 Lf6 schaak Txf6; 31 Th3 mat.
B) 29 Dxg6 Tf6; 30 Lxf6 mat.
C) 29 Dxg6 Tg8; 30 Lf6 schaak Tg7; 31 Dxg7 mat.
D) 29 Dxg6 Le7; 30 Th3 Lxh4; 31 Txh4 mat.

28 ..... — **Lxd4**
29 exd4 — .....
Na deze ruil is de positie van zwart sterk verslechterd.

29 ..... — **Db3?**
Deze zet leidt tot een snel verlies. Door Dc7 te spelen zou zwart het wat langer volgehouden hebben, maar zijn positie was toch hopeloos. Na 29 ..... Dc7 zou dan volgen 30 Lf6 schaak Txf6; 31 exf6 met kwaliteitswinst en de rest is niet moeilijk meer door wit.

30 Lxf6! — **Txf6**
Uitstel van executie. Zwart is verloren.

31 exf6 — **Tg8**
32 f7 — **Tc8**
33 Dh4 — **Zwart geeft op**
Er had nog kunnen volgen: 33 ..... Kg7; 34 Dh7 schaak Kf6; 35 Dh4 (om de koninklijke vluchtroute coute que coute af te snijden) Kxg6; 36 Tg3 schaak Kxf7; 37 Dh7 schaak Ke8; 38 Tg8 mat.

Dierenbescherming

WERKEN VOOR BESCHERMING van dieren houdt in, dat voor het grootste deel gewerkt moet worden met mensen. Hebt u daar wel eens bij stil gestaan? Voor alles wat je voor dieren wilt doen, heb je mensen nodig. Dat was een klein filosofietje om mee te beginnen.

Er is weer van alles en nog wat te vertellen! Gelukkig veel positiefs. Twee van onze meest enthousiaste vrijwilligsters controleerden in de afgelopen weken zeven maanden van adopties (ongeveer 120 honden). Heerlijk om te kunnen melden, dat 95% van deze ex- -Asielhonden het prima maken! Jammer, dat er een aantal puppies was doodgegaan. Dat is een probleem waar we inderdaad nog steeds mee worstelen, vooral wanneer wij weer eens gezegend werden met flinke stortbuien. Wat het precies is met dit weer weten wij eerlijk niet. Zó blaken onze puppies van gezondheid en zó zijn het zielige hoopjes, waar alleen maar je hart naar uitgaat. Dit even tussendoor.

Een paar moeilijke Asielhonden, die uiteindelijk toch in adoptie werden gegeven, kwamen niet goed terecht. Een les voor ons om hiermee nóg voorzichtiger te zijn.

Iets anders is dat u binnenkort een nieuwe Dierenbescherming truck op de weg zal zien verschijnen. Het moest wel. Er werd de laatste twee jaar heel veel met onze ophaalwagen gereden. En... wij gingen over op een Diesel- truck. Het verschil tussen één liter benzine en één liter gasolie is nog steeds zo'n 50 cent. Als je dan 300 maal die 50 cent per maand kunt uitspraren, is dat toch wel economisch verantwoord. Voor de financiering namen we wat voorschot op uit ons Sterilasatiefonds. Dat loopt toch nog maar druppel voor druppel. Het is duideijk dat wij de honden- en poezen- eigenaren, die wij zouden kunnen helpen, nog niet hebben kunnen bereiken. Weet u iemand in uw omgeving, die goed voor zijn dieren zorgt en de moederdieren graag zou willen laten steriliseren, maar...... ó die centjes? A.u.b. belt u 54300 en vraag naar onze beheerder. Laat de Dierenbescherming u helpen!

Wat is er nog meer het vertellen waard? O ja, de bovengrondse verbouwingen op het Asiel zijn nu echt wel klaar. Wensen blijven er, maar de urgentie is eruit. Helaas moeten wij vermoedelijk wel ondergronds aan de slag: beerputten zijn toch wel een noodzakelijk onderdeel van ons bestaan!

En nu komt dan in oktober onze jaarlijkse collecte er weer aan. 2, 3 en 4 Oktober (ja, voor het eerst in jaren weer op Dierendag zelf) gaat de Dierenbescherming de straat op met collectebussen. De hele maand oktober mogen wij u met lijsten "lastig vallen. *Geeft u gul?* Want al het goeds in bovenstaand verhaal kon alleen maar gebeuren dankzij uw gulheid in het verleden en goede dingen bij de Dierenbescherming kunnen alleen maar blijven gebeuren als u ons blijft helpen: zij met guldens, zij met persoonlijke inzet. Namens de dieren die ons zo nodig hebben, bij voorbaat *dank*.

Slechts weinigen kennen het Internationaal Gerechtshof

Eerbiedwaardig instituut bestaat 40 jaar

Voor de meeste mensen is het volstrekt onduidelijk wat het Internationaal Gerechtshof in Den Haag, dat zijn veertigste verjaardag viert, vertegenwoordigt of doet. Dat het eerbiedwaardige scheidsgericht (vijftien rechters uit evenzoveel landen, gemiddelde leeftijd rond de zeventig jaar) überhaupt bestaat en in het Vredespaleis zitting houdt, is al iets waar veel mensen geen weet van hebben. Althans, dat is het vermoeden van de beminnelijke president van het Hof, de 72-jarige dr. Nagendra Singh uit India.

„Dat is nu eenmaal het lot van alle internationale organisatie", is zijn mening. „In New York merkte ik, dat mensen die op nog geen honderd meter van het gebouw van de Verenigde Naties rondliepen geen idee hadden van het bestaan van de VN. In Den Haag zal het wel niet veel anders zijn. Daar heb ik verder geen persoonlijke frustraties over; grote, overkoepelende organisaties staan ver van het dagelijkse levenssfeer af, dat is bekend".

POSITIEF

„Toch verdient het Internationaal Gerechtshof wat meer bekendheid. Want dat in een tijd als deze, waarin wapens het verstand soms lijken te verdringen, toch een groot aantal landen bereid is om zich bij de beslissingen van dit Hof neer te leggen, vind ik positief. Natuurlijk moet het nog beter worden. De landen van de Verenigde Naties moeten gedwongen worden om allemaal de jurisdictie van het Hof, dat uit hun midden is voortgekomen, te erkennen. We leven in een gevaarlijke tijd. Bijna niemand denkt nog in termen van vrede. Terwijl je, met de beschikbare kennis en middelen, onsterfelijk zou kunnen worden als bijvoorbeeld medisch onderzoeker, besteden wetenschappers hun energie aan het vinden van middelen om nog gemakkelijker en sneller nog grotere hoeveelheden mensen te doden. A shame! Dit soort mensen beschouw ik als oorlogsmisdadigers. Waarom concentreren ze zich niet op vredeszaken? Waarom komen er geen leerstoelen voor de vrede op de universiteiten?".

VUIST

Dr. Singh laat zich meeslepen, slaat met de vuist op tafel en excuseert zich vervolgens. In de doodstille gangen van het Vredespaleis moet zijn spontane opwelling ver hebben doorgeklonken. „Het Internationaal Gerechtshof kan in deze tijd van toenemende chaos een houvast bieden, een gevoel van richting, gebaseerd op recht", besluit hij.

Het probleem is, dat een souvereine staat in feite nergens toe verplicht is en kan doen wat zij wil. Bijvoorbeeld een uitspraak van het Hof negeren of alvast van tevoren laten weten, dat mèn het Hof 'niet bevoegd acht' om in een bepaald geschil als rechter op te treden. Dat gebeurt nogal vaak en dan zijn dr. Singh en zijn confrères in feite uitgepraat. Internationaal recht bestaat immers alleen op basis van erkenning ervan door de landen van deze wereld en van de ruim 150 lidstaten van de Verenigde Naties hebben er maar een stuk of vijftig zich bereid verklaard, de jurisdictie van het Internationaal Gerechtshof in Den Haag te erkennen".

LISTIG

„En zelfs die landen willen nog wel eens een listig paragraafje in hun intentieverklaring gebruiken om onder het gezag van het Hof uit te kunnen als hun dat zo uitkomt: zo hebben de Verenigde Staten, toen Nicaragua de kwestie van de Amerikaanse militaire activiteiten voor haar kust in april 1984 per rekest bij het Hof aanhangig maakte, besloten het Hof voortaan op een zijspoor te rangeren waar het gaat om de behandeling van kwesties die de veiligheid van de Verenigde Staten betreft. Als de vijftien rechters in deze zaak binnenkort tot een uitspraak komen zal Washington er verder dus geen consequenties aan verbinden.

Is dat nu niet erg teleurstellend voor Singh? „Ach, laat ik voorop stellen dat de Verenigde Staten een groot land zijn, dat de wet respecteert", zegt de president diplomatiek, „ze doen juridisch gezien niets verkeerds. Dat ons werk in die kwestie helemaal geen effect heeft is trouwens onjuist. De CIA is opgehouden met het leggen van mijnen voor de kust van Nicaragua en daar ging het toch om. Bovendien respecteren de VS het Hof wel in een economisch geschil, dat ze met Italië hebben en waarin onlangs een uitspraak van ons is gevraagd. Dus het is niet zo, dat ze ons niet meer zouden erkennen. Natuurlijk: een beetje teleurgesteld zijn we wel, maar het is niet dramatisch."

In de veertig jaar van zijn bestaan heeft het Internationaal Gerechtshof zeventig zaken behandeld: 18 adviezen (onder meer in de kwestie van de door Marokko en het Polisario betwiste Westelijke Sahara; het Hof concludeerde dat er een volksraadpleging in het gebied gehouden kon worden en daar zitten we nog steeds op te wachten) en de rest geschillen. Dat lijkt misschien niet veel, maar het soort zaken dat het Hof te behandelen krijgt is natuurlijk oneindig veel ingewikkelder dan het routinewerk van een gewone rechtbank. Immers, landen zullen pas als ze er in onderhandelingen absoluut niet meer uitkomen een beroep op het Hof doen, juist omdat voor het Hof elk land gelijk is en er van onderlinge 'deals', afspraken en gemarchandeerd met op de achtergrond de krachtsverhouding tussen de betrokken landen, in het Vredespaleis vanzelfsprekend geen sprake meer kan zijn.

GESCHILLEN

Een greep uit de door het Hof behandelende geschillen: een kwestie tussen Engeland en Albanië over mijnen in de Straat van Korfoe in 1946; de rechten van Franse onderdanen in Egypte (1950); een twistpunt tussen Engeland en Frankrijk over de Minquiers en de Ecrehos (twee obscure eilandengroepjes tussen Jersey en de Franse kust), waarbij beide partijen middeleeuwse verdragen als bewijs aanvoerden; een groot aantal luchtincidenten in de jaren vijftig boven Oost-Europees grondgebied (alle van de rol afgevoerd omdat de Oost-Europeanen de bevoegdheid van het Hof niet erkenden); een kwestie tussen Cambodja en Thailand over een tempel; geschillen over kernproeven; continentale platten (met tot in graden nauwkeurige uitspraken) en, al in 1955, de Falkland/Malvinas-zaak, ook alweer wegens de door Argentinië niet aanvaarde rechtsmacht van het Hof van de rol afgevoerd. Je zou, met de latere slachtoffers in de prestigieuze Falkland-oorlog in gedachten, inderdaad wensen dat iedereen nu eens verstandig wordt en met zijn problemen naar dr. Singh loopt.

ZORGVULDIG

Temeer waar de uiterst zorgvuldige werkwijze van het Hof een objectieve rechtsgang lijkt te garanderen. Dr. Singh: „Elke rechter trekt zich, als hij de stukken heeft ontvangen, terug om individueel zijn oordeel op papier te zetten. Dat oordeel gaat dan naar alle veertien collega's zodat we, als we een plenaire zitting houden, allemaal een goed en gedetailleerd beeld hebben over de opinie van elk van ons. Beïnvloeding van buitenaf, door vertegenwoordigers van betrokken landen bijvoorbeeld, komt nooit voor. Er wordt wel eens gezegd, dat het Hof vroeger pro-westers zou zijn geweest en dat het nu een vooroordeel ten gunste van de landen van de Derde Wereld zou hebben, maar dat bestrijd ik ten stelligste. Als de Derde Wereld zijn gram wil halen op bijvoorbeeld de Verenigde Staten, dan is daar de Verenigde Naties of de Veiligheidsraad het forum voor het Hof staat daar geheel buiten".

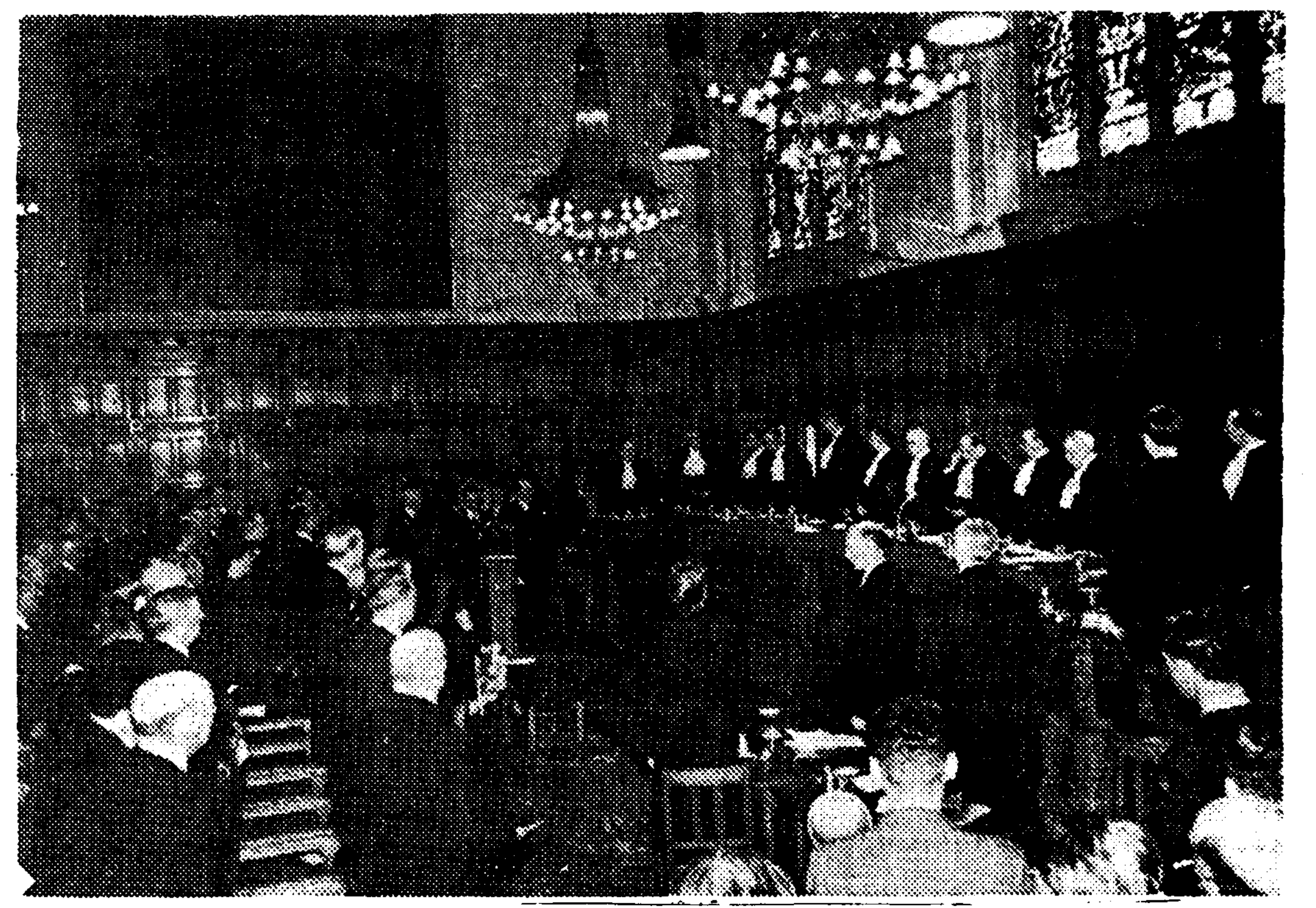
MEDIA

Op de vraag hoe je vijftien rechters uit evenzoveel landen (waarvan zeven uit de Derde Wereld; nog nooit is er een Nederlander of een vrouw tot het college toegetreden) op één lijn kunt krijgen, zegt dr. Singh: „We streven naar unanimiteit, maar het is geen voorwaarde. Vanzelfsprekend zijn er onder ons verschillen inzake de rechtsfilosofie. Ik bijvoorbeeld ben als Indiër misschien wat toleranter dan enkele van mijn collega's.

Maar dat speelt eigenlijk geen rol, want boven alles staat het internationaal recht, dat overal op de wereld hetzelfde is. Over die rechtsregels proberen wij met ons werk het grote publiek te onderwijzen".

„Laat ik eraan toevoegen: de media hebben hierin een grote rol te vervullen. Als ik kijk naar wat er in de Filipijnen gebeurd is en wat er misschien, met de komst van Benazir Bhoetto, in Pakistan gaat plaatsvinden, dan zeg ik: de publieke opinie wordt zo langzamerhand een steeds meer prominente, zo niet beslissende factor. De massa heeft namelijk, mits goed geïnformeerd, uiteindelijk een zesde zintuig voor wat recht is, voor wat juist is en wat niet. Dat wordt in de politiek wel eens vergeten, dunkt me. Maar daar mag ik me als president van het Internationaal Gerechtshof, eigenlijk niet over uitlaten".

Uit de Haagsche Courant

Een bijeenkomst van het Internationaal Gerechtshof.

De beminnelijke president van het hof, de 72 - jarige dr. Nagendra Singh uit India.

Un bishita anhela

I.

Esta alegre mundoe ta
Mira e muchánan ta hunga
Mira e páranan ta boela
Tende e canto biboe i clá.

Ketoe na su porta'i cas
Tin un débil hobencito
Flacoe, kebrantá, solito:
Cara parce cara'i was.

Kiko e wowonan ta spera
Leuw te leuw foi den lamá?
Lo ta un barcoe bien stimá?
Un bishita di foi tera?

Sí, ta un barcoe mes ta spera
Pa hib'é n'eternidad
Leuw foi toer enfermedad:
E kier bolbe na su tera.

E bishita tan sperá
Jama *Morto* —
Toer momentoe
E kier sali coe contentoe
Curpa i alma ta reglá.

Tata, mama coe un roeman
Ta sperële basta dia
Cerca Dios den alegria
E tin gan'i mira nan

II.

Te porfin su barcoe a bini
Nos amigoe a bai na paz,
Miré droemi den su cas
Toer tapá coe flornan fini.

Esta calmo e morto ta:
Luz di solo koe ta drenta
Ta hungando riba e frenta:
Esta parce un flor será.

Flor será den primavera
Marchitá sin abri mes. -
Nace, moeri à la vez,
Triste suerte aki na tera.

Ocho homber toer na pretoe
Ta cargéle ketoe-ketoe
Na bibá di mortonan
Cerca toer su hendenan.

Solo a baha den lamá;
Sombra pretoe di tristeza
Ta doena mi gustoe'i reza
P'e amigoe descansá.

Droemi dushi, bon amigoe;
Nos speranza i nos abrigoe
Ta nos Cristoe coe su cruz,
Fuente di legria i luz.

Pidi, dia bo bai cieloe
Toer amigoe i conocí
Drecha un bon lugá pa mi;
Mi ta spera coe anhelo.

P.J.POIESZ O.P.

In: *La Cruz*, 12 april 1911.

Riba awa

Dushi luna, bo ta sigi
Camna den bo brilyo clá
Ningun nubia ta stroba bo,
I mi sol por anhela.
Den mi alma tin un duele
Di no por manera bo
Sigi calmo mi careda
Sigi bula, bula só

Dushi luna, ay mi duele
Ta bo sol lo por tende;
Bo n'ta papia, bo n'ta rheda,
Na bo sol mi por spliké:

Den mi alma bo ta mira
Brilya un lagrima scondi
Ay, mi suerte, ay, ta tristu,
Curazon ta oprimí.

Tur na mata cerca un poz,
Lo bo haya ay un casita,
Tende canta aya un boz
Lo bo mira un cerito
Di un moza ku saca awa
Pa su mata, pa su flor;
Ay, miré pa mi den cara,
Bira spól di mi amor.

uit: *Trenza litteraria* van Pater Stephanus v.d. Pavert. (uitgegeven door Coöperatieve Vereeniging en Nijverheid, Willemstad, 1916).

Vergeten bladzijden uit de Antilliaanse Literatuurkritiek (2)

IN HET TWEEDE gedeelte van zijn verhandeling over Papiamentstalige literatuur vraagt A. de C. aandacht voor de (voornamelijk) religieuze poëzie die voor de Tweede Wereldoorlog in het Papiamentu werd geschreven. Praktisch alle ruimte die De C. tot zijn beschikking had in *La Union*, besteedde hij aan de nu vrijwel vergeten verzen van pater Van de Pavert. De C. lijkt een andere "editie" tot zijn beschikking te hebben dan die welke nu nog — zij het met enige moeite — geraadpleegd kan worden. Later hoop ik nogmaals op deze gedichten- cyclus terug te komen; nu eerst echter het enthousiaste commentaar van De C. in *La Union* van 26 maart 1936 (nr. 700).

(1) De bevolking van Curaçao telde volgens het "Verslag van bestuur en staat van Curaçao over het jaar 1936" 58.233 inwoners, waarvan het overgrote deel Rooms Katholiek was.

(2) Pater Paulus Jacobus Poiesz (geb. Sneek, 20 oktober 1875) arriveerde op Curaçao op 18 juli 1904, waar hij op 29 september 1919 overleed. Betrekkelijk snel na zijn aankomst treft men al bijdragen van zijn hand aan in *La Cruz, verhandelingen over religieuze onderwerpen (o.a. de biecht, onschendbaarheid van de paus, de hel), die in wekelijkse afleveringen verschijnen. Enkele jaren later zijn ze ook in boekvorm verkrijgbaar. In 1911 verschijnen er ook regelmatig Papiamentstalige religieuze verzen van hem in La Cruz*, voor een deel (vrije) vertalingen uit het Nederlands (zie inzet voor een voorbeeld).

(3) In 1916 publiceerde pater Stephanus Franciscus Andreas Everardus van de Pavert (geb. Zevenaar, 26 november 1860, aankomst op Curaçao: 14 maart 1889, overleden: 28 december 1930) hier op het eiland zijn *Trenza litteraria*, een bundel met vijftien verzen geheel in het Papiamentu, gevolgd door een verhandeling, eveneens van zijn hand, over de noodzaak van liefde voor het eigen eiland, «Amor di Patria», en het levensverhaal van «Tabitha» door P. fr. Alberto Maria Weisz O.P. *Trenza litteraria* bevat onder meer de (op muziek gezette) gedichten die door A. de C. worden genoemd. De «comedia original» waar De C. van spreekt, heb ik niet kunnen achterhalen — Pavert presenteert zijn gedichten zonder een dergelijke context (ze lijken er echter wel in te kunnen passen). De bundel moet, blijkens de woorden van De C., toen al geheel in vergetelheid zijn geraakt. Ze wordt eveneens zelden genoemd in de vele (overzichts)artikelen die er — na de Tweede Wereldoorlog — zijn gewijd aan de Curaçaose literatuur. Lauffer wijst er als een van de weinigen even op in zijn bijdrage «Historia di nos Literatura» aan het *Week-end di Estudio* (oktober 1976). Van hem is ook het exemplaar geweest dat van *Trenza litteraria* aanwezig is in bibliotheek van de UNA. Het komt mij voor dat enkele van Lauffers gedichten in zijn bundel *Patria* (herdrukt in 1985, eerste druk in 1944) mede onder invloed van verzen van Pavert zijn ontstaan. Niet alleen in de titel vertonen Lauffers gedichten «Mainta» en «Na un trupial» uit *Patria* interessante overeenkomsten met Paverts «Marduga» en «O, trupial» uit *Trenza litteraria*.

(4) De C. citeert hier uit het gedicht «Riba Awa» van Pavert. De door De C. aangehaalde zinnen wijken echter enigszins af van die in *Trenza litteraria*, zie kader.

(5) «Flornan ta di Fiesta» is het tweede vers uit Paverts bundel. De C. citeert het eerste en derde "couplet" van de tien waaruit het bestaat. De derde regel wijkt enigszins af: «Ta toca su trompeta, pues».

(6) De C. verwijst naar het vers dat in *Trenza litteraria* «Foi Aruba» heet.

(7) Dit is het tweede van de vier stanzas waaruit Paverts «Mi Curaçao» bestaat.

(8) De daarop volgende week, 2 april, reageerde Hoyer zelf op de opmerkelijke fout die A. de C. begaat. Op blz. 2 verscheen de volgende brief van hem aan De C., onder het hoofd «Un Observacion».

Señor A. de C.,
Estimado Compatriota:
Cu mucho interes mi sâ leza tur lo que señor publica tocante Papiamento, i mi ta mashá agradecido pa e elogia duná na e poco cu mi a contribui pa perfecccionamento di lenga di nos tera. Sin embargo, mi quier haci siguiente observacion. Verso:

Atardi
Ta paquico mi no sâ
Ma esta tristu mi ta bira
Tur atardi cu mi mira
Solo baha den lamá! etc. etc.

no ta mi obra, sino di SR. J.S.CORSEN d.f.m. Versonan cu mi a compone algun año pasá, ta:

Página di un album
Mi n' sâ ta 'i com un cielo clá
Yená di luz i majestad
Por transforma den poco têm
Na nubia scur di tempestad.

Ni com por ta, c'un bientu flao
Cargá cu aroma di tur flor,
Por bira brisa di ciclon
Causando ruina i terror

Ma lo que sí mi sâ sigur,
Com vanidad i presuncion
Por transforma den menos têm
Tur bienestar na destruccion.

i tambe: *Balor di un cent*; *Nos Papiamento, I despues?*; *Klok di nos Paroquia*, etc., cu lo mi publica na otro ocasion.
S.S. i amigo
W.M.H.

(9) Tot aan het moment waarop A. de C. zijn bijdrage over de Papiamentstalige literatuur publiceerde, had Kroon twee dozijn gedichten in «La Union» aan zijn lezers- publiek aangeboden. Vrijwel ieder jaar dat «La Union» was verschenen, publiceerde Kroon in december een gedicht waarin het "Kerstgebeuren" centraal stond, b.v. «Pobreza den Pesebre» (21 december 1923), «Dilanti di Pesebre» (24 december 1924), «Noche Silenciosa» (24 december 1925), «Gloria in excelsis Deo» (23 december 1926), etcetera. Deze en meerdere van de andere gedichten die werden opgenomen in «La Union» zijn te vinden in het posthuum verschenen *Algun poesía di Willem Eligio Kroon*, geredigeerd door José M.P. Kroon (1966).

AART G. BROEK

Mas prueba cu tin un LITERATURA PAPIAMENTO

NOS TERA TA chiquito i nos pueblo ta poco (1), pero esayi no ta quita cu a producí tambe POESIA... Sigur, mi ta admiti cu na comparacion di GIGANTE di Nacionnan grandi nos ta — mi ta meen nos Poëtanan — «Pulgarcito» numa esta mashá nada. Nos no tin «Florilegio» di poesía unda a colleccioná versonan di mas bonita di nos escritornan: podiser cu no ta posible mes di traha tal buki pa motibo cu nos tin asina poco bonita poesía cu ta bal la pena di edita... Bueno. Sinembargo, despues di a ristra e poesíanan cu nos tin, ta mi conviccion cu no ta e palabranan ni e structura mes di nos idioma ta stroba di produci un Literatura Poética Papiamento di gran importansia i di boniteza acabá.. Tin denter di nan cu ta mashá fini i exquisito no solamente pa nan ideanan sino tambe pa sonido musical i harmonioso di palabranan mes. Mira p.e. suavidad i expresion sincera i sencilla di varios di nos Cantica religioso cu sá canta na Misa. Mas parti di nan, asina leuw cu mi sabi, ta obra di nos inolvidable Padre P. POIESZ (2). Tin mahos també, mi sabi, pero mi ta papia aqui di bon nan. Tur hende por leza nan den buki di cantica. Tin otro, mes bonita quizas,, cu no t'asina conoci, esta algun Poesía cu Rev. Padre v.d. PAVERT a scirbi pa un comedia original. (3). Por ta cu su Rev. a scirbi mas verso, pero mi no sá nada di nan. Si tin hende cu sabi algo mas di es asunto, mi ta suplica nan di bisa nan opinion den e seccion aqui i si ta posible di publica algun di es poesía cu mi no conoce (den caso, natural, cu nan ta bonita). Pa casualidad mi tin un copia di algun di es verso cu mi ta larga sigui awor aqui. Ta trata di un yoncuman cu ta stima un Señorita, pero e ta leuw for di su tera i e'n tin ningun hende pa splica su dolor. E tin mashá gana di mira su novia i na

dushi luna cu ta sigui
camna den su brillo clá

e ta dirigi siguiente palabra; combinando é di bai mira su novia:

Lo bo mira un cerito
Tur na mata cerca un poz;
Lo bo haya ay un casita,
Tende canta aya un boz
Di un mosa cu saca awa
Pa su mata, pa su flor;
Ay, miré pa mi den cara
Bira spil di mi amor. (4)

Cu palabra simpel e autor a logra duna nos un cuadro exacto i bonita di un paisahe di nos tera; admira especialmente e dos ultimo verso cu en berdad ta un "hallazago poético", un exresion mashá original i gini di anhelo de es yoncuman. E poesía ayi tin müsica també: e ta un cantica.

Mira aqui algun copla di un otro poesía di mes autor; su titulo ta: «Flornan ta di Fiesta» i ta splica quico flornan ta haci mainta ora nan ta lamta fo'i soño:

Manita tuturutu unbez
Ta spierta su ruman,
Ta toca su trompet pues
Tur lamanta tempran.

Anglo ta rek su man chiqui
Ta lamanta cabez,
Su boca di oro tur abri
Di: Quico tin cu n'es (5)

Bonita no? Ta duele cu nos muchanan di scool no sabi di memoria es versonan simpel i delicado cu ta mustra nan boniteza di flornan di nan tera... Pobercitunan... durante tur e añanan largo cu nman ta bai scool nan no tin, ni un bez siquiera, ocasion di tende splica un poesía Papiamento... No tin lugar awor aqui pa publica e cancion:

Aruba sol, Aruba sol tin mi amor (6)

pero mi no por resisti di haci conoce un copia riba Curaçao di mes poëta. Ate aqui:

Su suave giambo
Su dushi mispero
Patía cu melon
Cu fresca corazon;
Goyaba ma-molá,
Despues di un mangusá;
Bacoba cu mango,
Mi Curaçao ta bo. (7)

Mi no ta pretende cu e poesía ayi ta sublime e imponente, pero toch e ta amable i gracioso i ta munstra "flexibilidad" di nos idioma. Ma mi conoce un copla mashá chiquito cu semper mi a considera como un modelo di ritmo musical, di simplicidad den expression di sintimento poético i cu semper a haci un impresion grandi riba mi. Ademas e ta munstra na qui altura grandi di perfeccion nos poesía ta capaz di yega. Si mi no ta hera e ta un obra di Sr. W.M. HOYER. Sin duda hopi di boso a mira bahamento di solo den lamar sea na Plaza Brión, sea na Cerro, sea na un otro lugar di nos tera p.e. na Playa di Aruba etc... i mi ta sigur cu na es ora ayi cada un di boso a sinti manera solo a baha den su alma també: un sintimento vago i casi no perceptible di tristeza a drenta bo. Mira aqui di manera simple i ritmico sr. HOYER a expresa es sentimento:

O! qui triste mi ta bira
Or'anochi mi ta mira
Solo (ta) baha den lamar. (8)

Leza i bolbe leza es poco verso i cada bez lo nan bira mas bonito pa bo. Ta duel mi cu mi no tim mas verso asina bonita pa conberti di un golpe esnan cu ta bisa cu NO tin un Literatura Papiamento. Pero mi ta quere cu a duna basta prueba caba pa loque a bisa te awor. Tin mas poëta Papiamento ainda p.e. Sr. W.E. KROON cu a publicá varios verso di balor den nos Prensa lokal; (9) ma no ta i no por ta mi intencion di papia riba nan tur, visto cu mi quier a fiha atencion numa riba e hecho cu TIN un Literatura Papiamento i nada mas. Mi ta larga na un pluma mas apto cu esun di mi pa duna un revista COMPLETO di nos Literatura PAPIAMENTO.

Un cos mas: boso no ta haya cu ta bal la pena di WARDE....?

A. DE C.

PROGRAMMA

In verband met de campagne ter bestrijding van **"AEDES AEGYPTI" (de mug die Dengue en Gele Koorts kan veroorzaken) in combinatie met een algemene schoonmaak van het eiland, kondigt de eilandelijke overheid aan, dat ingaande 15 september 1986** de uitvoering van voorgenoemde campagne wordt ingezet.

De volgende diensten werken samen aan de opzet en uitvoering van deze campagne: **G.G.D., SELIKOR, D.A.Z., D.O.W., P.R., City Inspector, C.B.D., A.J.Z., SEDUKAL, D.R.O.V., en D.V.V.**
De G.G.D. zal steeds tijdig aankondigen in welke wijk geïnspecteerd zal worden. Gelieve er voor zorg te dragen dat er een volwassen persoon aanwezig is in het betrokken perceel. In die gevallen waar er niemand aangetroffen wordt, zal de G.G.D. een kaartje achterlaten, waarop tijd en datum vermeld staan waarop de inspecteur terug zal keren.

Het programma omhelst het volgende:

1. Een inspecteur van de G.G.D. bezoekt uw huis. Er wordt vooraf aangekondigd in welke wijk de G.G.D. gaat inspecteren. Gelieve ervoor zorg te dragen dat er een volwassen persoon aanwezig is.
   In die gevallen dat het betrokken perceel afgesloten is, laat de G.G.D. een kaartje achter vermeldende tijd en datum van een volgend inspectiebezoek.
   NB
   Het is een vereiste, dat u de inspecterende functionaris verzoekt zich te identificeren, alvorens deze tot uw woning toe te laten. De inspecteur is te allen tijde verplicht zijn gele identificatie-bewijs te tonen.
2. De inspecteur van de G.G.D. inspecteert zowel BUITEN als BINNEN uw woning (ingevolge artikel 17 van PB 1921 no.66 van de Besmettelijke Ziekte Verordening).
   De inspecteur controleert of er broedplaatsen zijn voor muggen. Het verdient aanbeveling de inspecteur tijdens zijn inspectieronde te begeleiden.

   BUITEN
   Put, watertank, waterbak, regenbak, olievat, ton, emmer, beerput, zinkput, autoband, koelkast, wasmachine, blik, fles, beker, water bij planten, goot, autowrak, speelgoed, en elk ander voorwerp dat water zou kunnen bevatten.

   BINNEN
   — Vaas met water
   — Bakje om plantenwater in op te vangen
   — Water opvangbakje van koelkast
   — Stortbak van een niet in gebruik zijnde toilet
   — Onder de gootsteen.
3. De inspecteur zal tevens checken wat voor soort vuil aanwezig is, hetzij "tuinvuil", "grofvuil", meubels, houtwerk, etc.; tevens de omgeving controleren op de aanwezigheid van ratten. Indien nodig zal er rattengif geplaatst worden.
4. De G.G.D.-inspecteur geeft uitleg en stelt u op de hoogte van de door hem geconstateerde overtreding in uw huis en/of tuin. Hij geeft tevens aanwijzingen wat er allemaal gedaan moet worden en in die gevallen waar dit nodig geacht wordt, kan hij een schriftelijke "waarschuwing" uitschrijven, welke zou kunnen omhelzen:
   — te verrichten herstel-werkzaamheden
   — verwijdering van bepaalde voorwerpen
   — algehele schoonmaak plegen.
5. Actieve broedplaatsen zullen behandeld worden en eventueel vernietigd, dit naar het oordeel van de inspecteur.
6. De inspecteur zal op een afgesproken tijdstip en datum terugkeren om de punten waar er waarschuwing voor is gegeven opnieuw te controleren. In het geval de afgesproken wijzigingen niet aangebracht zijn, kan de verantwoordelijke inwoner een boete opgelegd worden, terwijl de G.G.D. de D.A.Z. zal opdragen de desbetreffende werkzaamheden alsnog te verrichten, op kosten van de verantwoordelijke inwoner.
7. D.A.Z. en SELIKOR zullen via het voorlichtingscentrum aankondigen de tijd en datum waarop dergelijke werkzaamheden verricht zullen worden in de diverse straten/wijken.
   Er zal tevens via de massa-media aangekondigd worden op welke data er huisvuil opgehaald zal worden:
   — oude koelkasten, autobanden, gasfornuizen
   — meubels, tuinvuil, etc.
   Deze werkzaamheden zullen door de D.A.Z. uitgevoerd worden.

AUTOWRAKKEN
De G.G.D. zal alle auto's die niet in gebruik zijn registreren en categoriseren. Elke categorie zal een bepaalde kleur sticker opgeplakt krijgen om het ophalen en wegslepen beter te kunnen [illegible].
Uitgaande van het [illegible] in het stadsdistrict van een andere aard is, zal dit district in twee zones opgedeeld worden:
— Punda tot de Grebbelinieweg [illegible] bij Nieuwe Haven.
— Otrabanda tot KAE — Weg naar Westpunt [illegible] bij Seru di Domi.
G.G.D. verricht de inspectie en de uitvoerende werkzaamheden komen ten laste van SELIKOR/D.O.W. en de City Inspector.
De G.G.D. zal op 15 september gelijktijdig de volgende wijken inspecteren:
— MARIE POMPOEN - STEENRIJK EN OMGEVING - MUNDO NOBO - STA HELENA - CHARO EN OMGEVING.

VOORLICHTINGSCENTRUM
Het voorlichtingscentrum is belast met de voorlichtings- en onderwijs-activiteiten met betrekking de campagne.
Deze activiteiten zullen plaats vinden middels:
— advertenties bij de media
— reclame boodschappen
— onderwijs-programma's op scholen
— bijeenkomsten met maatschappelijke organisaties
— tv-programma van de eilandelijke overheid
— perscommuniqué's.

Voor de duur van de campagne kan men voor informatie-inwinning of het bezorgen van klachten terecht bij het Informatie Centrum, dat telefonisch bereikbaar is op tel. no. 625800.

Het team dat belast is met bovenvermelde voorlichtings- en onderwijs-activiteiten bestaat uit PR-functionarissen van:
P.R.-Afdeling van het Eilandgebied Curaçao
— SEDUCAL
— SELIKOR
— EN DE G.G.D.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Supermercado Pueblo.

NOORD: Lee Take Away, Noord 82.

TANKI LEENDERT: Kalalu, Tanki Leendert 285.

SANTA CRUZ: Rowigini's, Santa Cruz 48.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, Zeppenveldstraat 27.

Voorts: Giftshop Holiday Inn, Giftshop Dr. Horacio Oduber hospitaal, Giftshop Manchebo Beach Hotel.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-849.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *Cross Roads* (14 jr.).
II: 20.45 uur *Invasion USA* (18 jr.); 24.00 uur *Taxi Girls* (18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 & 24.00 uur *Diles que no me maten* (14 jr.).

*****

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Pabao brug: del Pueblo, tel.: 21253.
Pariba brug: San Nicolas, tel.: 45712.

*****

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter J.Frederiks, Stadionweg 27, tel.: 24482 / 21522.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter O.L.Ponsé, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833/24300.

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47920/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 /18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden en van 20.30-21.30 uur Franse literatuur; dinsdag van 20.00-21.00 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano, lokaal 61/62.

MEXICAANS FESTIVAL: 20.00 uur van ambtenaren - DOSVA-club.

SPORT
VOETBAL **(eredivisie)**: 20.00 uur Estrella vs Universal - Lago Sportpark.

DOMINOTOERNOOI **(Sporting Domino Team)**: 20.00 uur in Sportboysclub.

CHARLIE'S BAR BOOZERS **(Funrally)**: 19.00 uur start vanaf parkeerplaats Coruba Supermarket.

*****

Nelson Oduber in kanttekening bij troonrede van gouverneur:

MEP had gelijk met verlagen van loon en solidariteitsbelasting

ORANJESTAD — Waarnemend fractieleider van de MEP in de Staten, Nelson Oduber, heeft in een lange verklaring een aantal kanttekeningen geplaatst bij de Troonrede, die gouverneur F.B.Tromp bij de opening van het nieuwe Statenjaar afgelopen dinsdag in de Staten heeft uitgesproken. Ten aanzien van de staatkundige toekomst merkt de waarnemend MEP- leider op, dat in de Troonrede met geen woord wordt gerept over het instellen van een commissie waarin alle groeperingen zijn vertegenwoordigd — zoals indertijd de Raadscommissie — om te beginnen aan de voorbereiding voor de onafhankelijkheid. Wij houden onszelf voor de gek als we denken dat Aruba na 1996 niet onafhankelijk zal worden. De toespraak bevat positieve punten, maar veel concrete zaken, die reeds bekend waren, werden herhaald.

Uitvoerig staat Nelson Oduber dan stil bij het feit dat in de Troonrede niets gezegd wordt over de financiële situatie van Aruba, vooral niet over hoe de regering de nadelige begrotingssaldi denkt tè kunnen dekken. Het is een publiek geheim, aldus de MEP- verklaring, dat het deficit voor 1986 ongeveer 63 miljoen en voor 1987 nog hoger zal zijn. De overheid zal het volk toch wel uiteen moeten zetten hoe men voor 1987 meer inkomsten zal krijgen.

Uit de verklaring blijkt dat de MEP nog steeds weinig vertrouwen in het CBI-plan heeft. Met nadruk wordt gezegd dat de MEP voorstander is van een financieel centrum, omdat de MEP tegen het uitwisselen van inlichtingen met de Amerikaanse regering is. Meer duidelijkheid van de regering wordt gevraagd om het volk in te lichten over de financiering van verschillende projecten en de houding en uitspraken van financiële instellingen in deze. Als de regering stelt dat er overal vertrouwen in Aruba bestaat, leg het volk dan maar eens uit waarom de lokale banken niet in de Ontwikkelingsbank willen deelnemen, maar dat een vreemde maatschappij als Exxon en Nederland in deze om hulp moet worden gevraagd.

Niets wordt gehoord over het instellen van een Sociaal Economische Raad (SER) op Aruba, welke van groot nut kan zijn om de regering advies te geven in zijn beleid. Ook ten aanzien van het overheids- personeel meent de MEP dat de regering — door verschillen in uitspraken bij verschillende gelegenheden — geen duidelijke taal wordt gesproken over mogelijke afslanking van het overheids- apparaat en het invoeren van een Wachtgeldregeling en vervroegd pensioen.

Ten aanzien van achterstallige belasting tekent de MEP aan, dat bekend is dat de overheid "als gekken" aan het incasseren is geslagen doch dat de Belastingdienst niet over adequaat personeel beschikt om een aanslag op te leggen. Bij de pogingen om de belastingen te incasseren werd zelfs een deurwaarder van 72 jaar ingeschakeld. Er werd inderdaad achterstallige belasting geïncasseerd omdat er nog geld in omloop was. Hierdoor werd echter minder gekocht bij de handel door het publiek. Niet vergeten moet worden dat voor 1987 de incasso van deze extra belasting- achterstand alsmede veertig miljoen op benzine niet beschikbaar meer zijn. Daarom valt het op dat in de Troonrede met geen woord gerept wordt waar men in 1987 de inkomsten denkt te verkrijgen.

Als concrete projecten voor 1987 haalt de heer Oduber aan: de uitbreiding van het Bushiri Hotel, landingsbaan op de luchthaven, de vernieuwing van Village/Lago Heights, de nieuwe gevangenis, het Sasakiplan en de eigen woningbouw, allemaal projecten met een stempel van de MEP. Ook is de MEP niet te spreken dat in de toespraak van de gouverneur weinig positiefs wordt gezegd over verscheidenheid aanbrengen in onze economie en industrie.

Wat het meer exploreren van de EG- markt betreft, waarbij producten van de Andes Pactlanden gebruikt kunnen worden, heeft de heer Oduber kortgeleden met de EG- vertegenwoordiger op de Antillen en Aruba, ir. De Man, gesproken. Deze gaf ons voorlopig weinig kans om hiervan gebruik te maken, maar dat neemt niet weg dat de regering er toch uit moet gaan. Over de situatie in San Nicolas hoort men alleen maar "San Nicolas kan niet meer wachten". In dit verband vraagt de heer Oduber hoe het staat met de vestiging van Hall Chemicals, die aan driehonderd mensen werk zou verschaffen en de Ethanolplant waar vijftig mensen zouden kunnen werken en welke de organisatie is die de Seroe Colorado Resorts gaat ontwikkelen.

Eindelijk heeft de regering van de AVP, PPA en ADN officieel toegegeven dat de maatregelen die de MEP genomen heeft noodzakelijk waren omdat helemaal niet gesproken wordt over het opheffen van deze maatregelen, zoals: de 8.2% Solidariteitsbelasting, de bezuinigingen op begroting enz. In tegendeel regering en vakbonden erkennen eindelijk gezamenlijk dat de condities van het IMF noodzakelijk waren.

De heer Oduber besluit de kanttekeningen op de toespraak van de gouverneur in de Staten met op te merken dat bij de verkiezingen de MEP zijn straf heeft ontvangen, speciaal voor het verlagen van de salarissen van het overheids- personeel en het invoeren van de 8.2% Solidariteits- belasting. Vandaag aan de dag worden die maatregelen nog steeds gehandhaafd en alle partijen die de kiezers beloofd hebben ze op te heffen, hebben duidelijk gelogen.

ZONDAG
BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *Cross Roads* (18 jr.).
II: 18.00 uur *Un mundo Fantástico* (alle leeft.); 20.45 uur *Invasion USA* (18 jr.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *Diles que no me maten* (14 jr.).

*****

DIVERSEN
SPORT
SOFTBALL **(SV La Fama Island Finance)**: vanaf 10.00 uur wedstrijden - La Fama-terrein, Savaneta.

VOETBAL
(2e divisie)
semi-finale
16.30 uur JSN vs Dep. Indep. - Lago Sportpak.
(eerste divisie)
16.30 uur Nacional vs SLD - Wilhelminastadion.
(Fedeveta)
16.30 uur Mercurius vs Ayó Vets - Mercurius-terrein.

VOLLEYBALL **(veteranentoernooi Smarties Noord Volley Masters)**: vanaf 10.00 uur wedstrijden - St. Annaschool, Noord.

KORFBALLBOND ARUBA: Volvox vs Sta. Cruz Stars; Arukorf vs Noord Master; Skylab vs Car. Stars Casanova - veld Volvox, Papilon.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
WIT GELE KRUIS
zuigelingenbureau
09.30-12.00 uur te Paradera
(kleuterbureau volgens afspraak)

KIWANIS **(Palmbeach)**: 19.30 uur dinner meeting - Aruba Beachclub.

LIGA DI MARIA **(San Nicolas)**: iedere maandagochtend van 08.00-12.00 uur kan pakjes Ayudo Social afgehaald worden - Milagrosa Centrum - Theresiastraat 6.

SPORT
ZWEMVERENIGING «ARUBA MARLINS» **(donderdag)**: 18.00-19.00 uur training - Palmbeach Hotel.
(zaterdag): 14.00-16.00 uur zwemlessen (voor dipl. A, B, C, D, E en F) - POVA-zwembad.

ARUBA WEIGHTLIFTING ASSOCIATION: 17.00-19.00 uur gewichtheftraining - Sportcentrum Noord.

VERENIGING VOOR ZWEMONDERWIJS ARUBA: 17.30-19.30 uur zwemlessen (voor dipl. B, E, D en F) - Americana Hotel.

ZWEMCLUB «BARRACUDA» **(training)**: 16.00-17.00 uur Divi Divi Hotel.

INDIAN WATERSLIDE: 10.00-18.00 uur open voor publiek - bij «Indian Rock».

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219 / 225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruis- gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat / Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetío, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKS- MOEILIJKHEDEN (Lagoenweg 9A, 1e verdieping): iedere werkdag van 07.30-12.00 / 13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

BIBLIOTECA NACIONAL **(openingstijden)**
LEES- EN KRANTENZAAL: maandag t/m vrijdag vanaf 07.30 uur.
UITLENING AFDELING: maandag, woensdag en vrijdag 09.00-11.55 / 13.30-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 13.30-17.30 uur (s morgens gesloten).

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00 / 13.30-17.00 uur; woensdagochtend gesloten, in de middaguren geopend van 12.30-19.00 uur, om 13.30 uur uitlenen van boeken; van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/13.00-17.00 uur studiezaal open voor publiek

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA **(openingstijden)**: dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

*****

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Kiko ta saludable; 18.15 The A-team: «Mind game»; 19.00 Rikesa Universal; 20.00 Telenoticias; 20.30 Miami Vice: «Ivan»; 21.15 Estreno: «Massacre at Central High» (horror); 22.40 CNN international hour; 23.30 Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 National geographic: «Creatures of the night»; 18.00 Survival: «The last round up»; 19.00 Solid gold; 20.00 Showtime; 20.30 Tele-Resumen; 21.00 Quo Vadis; 22.15 Glory of God: «Leadership Mother Teresa»; 22.45 CNN international hour; 23.30 Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

MAANDAG: 12.00-14.00 Take two (live); 18.00 Terrahawks: «My Kingdom for a Zeaf»; 18.30 Telenovela: «La Sombra»; 19.30 The world tomorrow: «Mystery of the ages»; 20.00 Telenoticias; 20.30 Harold sportshow; 21.00 CNN international hour; 22.00 Murder, she wrote; 23.00 Showbiz today; 23.30 Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 18.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
PIEDRA PLAT: 10.30 uur zondagsschool in het Jeugdcentrum; 19.00 uur gemeenschappelijke dienst voor de wijkgemeenten Piedra Plat en San Nicolas.
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.

*****

Concorde Casino

Werknemers wijzen bezuinigingen af

ORANJESTAD — Het personeel van Concorde Casino heeft de bezuinigings- voorstellen van de directie van dit casino van de hand gewezen.

FTA- voorzitter Anselmo Pontilius verklaarde dat dit unaniem geschiedde tijdens een vergadering van het personeel. Zoals bekend stelde de directie voor de lonen te bekorten met vijfenveertig procent alsmede enige extra voorzieningen in te trekken. FTA- voorzitter Anselmo Pontilius stelde dat de FTA nu eerst cijfers van Concorde Casino wil zien om met mogelijke alternatieven te komen. Hij herhaalde dat de FTA altijd bereid is om over redelijke voorstellen te onderhandelen, maar dit soort voorstellen maken onderhandelingen wel bijzonder moeilijk.

Ten aanzien van Americana Casino vertelde de FTA- voorzitter dat de directie de voorstellen in studie heeft. Verwacht wordt dat bij dit casino uiterlijk 19 september een beslissing valt wat er nu gaat gebeuren.

Boksen

Ini Zimmerman tegen Obelmejias

ORANJESTAD — Bokspromotor Efe Croes is doende om op 23 oktober aanstaande een professioneel boks- programma op Aruba te brengen. Zoals bekend wordt in die periode op Aruba de bijeenkomst van de CBM gehouden.

Het programma is practisch klaar en de hoofdschotel van dit programma wordt de ontmoeting tussen de Curaçaose bokskampioen Ibi Zimmerman tegen de Venezolaan Fulgencio Obelmejias in een gevecht van tien ronden.

In het programma zal Chuchu Zimmerman eveneens tien ronden tegen een Venezolaan vechten, terwijl Richard Wester in een acht ronden- gevecht eveneens een Venezolaanse tegenstander krijgt. Efe Croes, die in het verleden goede boks- programmas wist te brengen, zal een dezer dagen zijn programma aan de Arubaanse boks- commissie aanbieden.

Minister Mansur weer op Aruba

ORANJESTAD — Minister van Economische Zaken Don Mansur is gisteren op Aruba teruggekeerd. Ofschoon hij in dit stadium geen nadere inlichtingen kon geven, bleek dat de bewindsman toch tevreden was over verschillende besprekingen, onder meer met mogelijke geïnteresseerden in heropening van de Lago.

Verwacht wordt dat binnenkort concrete voorstellen zullen worden ingediend. Zoals bekend verklaarde minister Don Mansur voor vertrek naar Europa, dat hij ondanks het feit dat onderhandelen met de Whiteford-groep in een vergevorderd stadium zijn — onder meer omdat Whiteford nog aan een aantal voorwaarden voldoen — toch met andere gegadigden gesproken zou worden. Zodat straks wanneer mogelijk Whiteford niet door zou gaan Aruba toch reeds — mede om tijd te winnen — de nodige contacten heeft gelegd met andere gegadigden.

Zakenvaria

BIJZONDER GROTE belangstelling bestond er vrijdagmiddag bij de officiële opening van «Pro Fashion» aan de Nassaustraat. Het nieuwe gebouw (zie foto) is een aanwinst geworden voor deze winkelstraat. Bij de foto: het echtpaar Errol Henriquez — dat vele gelukwensen en woorden van lof in ontvangst mocht nemen — met directeur Daniel Kortland van Marshall Clothing Company, Ger Tuns eigenaar van Vitrina Art en etaleur Peter van der Waag.

Officier: in algemeen belang

Zes jaar geeist in drugszaak

ORANJESTAD — De officier van Justitie eiste vrijdagmorgen een gevangenisstraf van zes jaar (met aftrek sedert 16 mei) tegen de man E.K. die terechtstond voor het bezit en het verhandelen van cocaïne en marihuana.

Bij huiszoeking in de woning van K. werden zes zakjes met cocaïne (totaal 101,72 gram) en zakjes marihuana (310 gram) aangetroffen. Beklaagde K. gaf de telastelegging ruiterlijk toe en zei dat hij in de periode van november 1985 tot mei 1986 zich met het spul had bezig gehouden alsmede met de verklaringen van getuigen die bij hem het spul hadden gekocht.

De officier vond opzettelijke overtreding van de Opiumlandsverordening duidelijk bewezen, ook al omdat beklaagde niet ontkende. De officier was van mening dat het persoonlijk belang van de beklaagde, die een brief had geschreven en verzocht had rekening te houden met zijn familie- omstandigheden.

Beklaagdes raadsman, mr. Ruud Offringa, noemde de eis van de officier absurd hoog en niet gerechtvaardigd en verzocht de rechter de straf te matigen. De raadsman stelde dat de beklaagde alles bekend had en hij baseerde zijn verdediging dan ook op de familie- omstandigheden en andere levens- omstandigheden die mede debet waren aan de ontsporing van de beklaagde. Mr. Offringa bracht nog naar voren dat hoe langer de beklaagde in gevangenis blijft het des te moeilijker voor hem wordt in de maatschappij terug te keren.

Het vonnis van de rechter in deze zaak, zal op 26 september worden uitgesproken.

Marlboro verslaat AVC op het nippertje 7 - 6

ORANJESTAD — In de AA- baseball- klasse Round Robin is Marlboro door een 7-6 overwinning op Aruba Video Centre (AVC) gisteravond als tweede geëindigd.

Het was gisteravond een gelijk opgaande strijd tussen twee teams, die beiden hard voor de overwinning hebben moeten strijden, hetgeen onder meer bleek uit het feit dat de stand enige malen gelijk was en dat pas in de tweede helft van de laatste inning Marlboro het winnende punt wist binnen te halen.

In de tweede inning nam AVC de leiding (1-0), doch in de derde inning trok Marlboro eerst de stand gelijk en scoorde nog tweemaal zodat de stand 3-1 werd. Dit duurde niet lang, want in de daarop volgende inning maakte AVC de stand gelijk, 3-3, hetgeen Marlboro niet op zich liet zitten en in dezelfde inning de stand op 6-3 bracht. In de zevende inning scoorde AVC nog tweemaal en in de achtste één maal, waardoor de stand weer gelijk werd (6-6). Doch op het einde van de negende inning maakte Marlboro er 7-6 van en verliet met de overwinning het veld.

Beide teams maakten ieder tien hits en van de negen gemaakte fouten kwamen er vijf voor rekening van Aruba Video Centre. Winnende gooier werd Timoteo Geerman, die in de zevende inning de plaats innam van Milton Croes. Verliezende gooier werd Victoriano Orman die in de vijfde inning Pedro Croes verving. Beste spelers aan slag voor Marlboro waren: Caicai Williams met 5-3 en Felix Thiel met 4-2, voor AVC waren dit: Jozef Albus met 5-3 en Mariano Thiel 2-1.

Raadsman: client slachtoffer opgezet plan arrestanten

Eis tegen politieman wegens mishandelen 13- jarige 1 mnd, 4000 fl

ORANJESTAD — Tegen de politieman L.K. eiste de officier van Justitie vrijdagmorgen een voorwaardelijke gevangenisstraf van een maand met een proeftijd van drie jaar en een — zoals de officier zelf het noemde — immens, hoge geldboete van vierduizend florin die bij niet betaling vervangen wordt door veertig dagen gevangenisstraf. De raadsman van de politie- agent was van mening dat zijn cliënt het slachtoffer is geworden van een opgezet plan.

L.K. werd ervan beschuldigd in oktober vorig jaar de dertienjarige jongen H.A. — een zeer goede bekende van de politie — in een politiecel te hebben mishandeld. De jongen verklaarde als aangever dat hij niet alleen met de handen, maar ook met wapenstok, riem en een bezem werd geslagen door L.K. Twee andere arrestanten in nabijgelegen cellen verklaarden de jongen te hebben horen huilen. Naar het oordeel van de officier waren de verklaringen van de dertienjarige aangever, de andere arrestanten en hetgeen ter terechtzitting naar voren kwam, allemaal tezamen voldoende om mishandeling te bewijzen. Volgens de officier past iemand die zich zo gedraagt, niet in een politie- korps.

Beklaagde L.K. zelf ontkende mishandeling ten stelligste en wees op het gedrag van de jonge arrestant in de cel. Zo had de commissaris van politie aan beklaagde gezegd om niet toe te laten dat de arrestant tot boven bij het plafond op een der luiken ging zitten en zijn benen en hoofd door de tralies heen naar buiten stak. Volgens beklaagde K. zat de jongen op de bewuste avond weer met benen en hoofd door de tralies gestoken. Hij besloot toen de jongen — in zijn armen nemend — weer naar beneden te halen, maar omdat de jongen niet direct losliet, moest de agent trekken om hem naar beneden te krijgen. Bovendien had geen van de andere politie- agenten gemerkt dat er aan de jongen — wat mishandeling betreft — iets aan de hand was.

Beklaagdes raadsman mr. Ruud Offringa stelde dat juist het rapport van de internist die de jongen doorzocht het meest in het voordeel van zijn cliënt was. In het rapport worden namelijk blauwe plekken en oppervlakkige (één cm lange) bloed- uitstortingen gemeld en volgens de raadsman zouden slagen met riem en bezem grotere en ernstiger verwondingen hebben achtergelaten. Een opgezet plan door de jongen en anderen waarvan mijn cliënt het slachtoffer is geworden, aldus de raadsman. Deze wees nog op de vele keren die de jongen in kwestie door de politie gegrepen werd voor een of ander misdrijf. Tevens op een gesprek dat de jongen in zijn cel voerde met andere arrestanten en welk gesprek door een passerende politieman opgevangen werd. Dit gesprek ging in de zin van: "Al ben ik dertien jaar, ik zweer dat als je verhoord wordt, je moet liegen, komedie moet spelen en ze te grazen moet nemen, want de officier van Justitie gelooft het ook". De raadsman zei te geloven dat het Openbaar Ministerie niet kan bewijzen dat de jongen in kwestie mishandeld werd en met wapens was geraakt, reden waarom de raadsman de rechter verzocht zijn cliënt vrij te spreken.

Het vonnis van de rechter volgt op 26 september.

Lotto- hoofdprijs blijft in de pot

ORANJESTAD — Bij de vrijdag gehouden trekking van de Arubaanse Sportlotto heeft geen der inzenders de vier goede nummers — 11-16-24-28 — geraden, zodat de prijs van 3.576,35 florin in de pot blijft voor de volgende trekking. Voor de tweede prijs (drie cijfers goed) waren er dertien goede inzenders, die ieder f.236,60 ontvangen.

ORANJESTAD — Op het Bonbini Festival van aanstaande dinsdag in Fort Zoutman zal het muzikale/show- gedeelte in handen zijn van Tipico Criollo, kah'i orgel «Gloria» en de dansgroep Aruba Review.

DEN HAAG — Ben Wijnstekers, na zijn bezoek met Feijenoord aan Curaçao vorig jaar vele enthousiaste fans hier achterlatend, hier in duel met Ron de Roode van FC Den Haag. Het treffen tussen beide clubs eindigde onbeslist: 2-2.

UITGESTELD TITELGEVECHT NU NAAR CURACAO!

Promotor Zimmerman: ''Anders kun je net zo goed stoppen''

Wereldtitelgevecht op 18 oktober in het SDK tussen Galaxi en Contreras moet impasse doorbreken

WILLEMSTAD — Woensdag 18 oktober aanstaande zal Curaçao boksgeschiedenis schrijven. Dan vindt op het voetbalveld van Sentro Deportivo Korsou het titelgevecht plaats tussen wereldkampioen Khaosai Galaxi uit Thailand en zijn Venezolaanse uitdager, de vedergewicht Israel 'Dinamita' Contreras. Om dit interessante gevecht, dat wegens een oogblessure van Galaxi vorige maand in Caracas werd afgelast, naar Curaçao te halen, hebben promotor Gustavo Castillo en medepromotor Frank Zimmerman de handen ineen geslagen... Reden voor de Amigoe Zimmerman op te zoeken.

"Ik zie", benadrukt Frank Zimmerman, "voor de bokssport op Curaçao een schitterende toekomst weggelegd. Mits iedereen hier hard voor werkt door bijvoorbeeld het amateurboksen weer terug te brengen tot een redelijk peil. Iedereen moet beseffen, dat wanneer je geen ondergrond, dus geen amateurs hebt, er ook geen bokssport mogelijk is. Er zijn dan ook geen profs. Wordt het gevecht tussen Galaxi en Contreras in oktober een succes, dan zijn we alweer een beduidend stuk verder...

Want het ligt in de bedoeling ook de revanche-match, waar de verliezer recht op heeft, op het eiland te laten boksen. De afspraken zijn hiervoor al gemaakt. Een unieke kans om Curaçao en de bokssport op Curaçao te propageren en onder de aandacht te brengen van een miljoenen publiek van Venezuela tot Japan. Dit is een niet alledaagse kans waar we optimaal van moeten profiteren."

Boksminded publiek

Volgens Frank Zimmerman is men in het algemeen op Curaçao bepaald niet boksminded. Er zijn niet voldoende wedstrijden, te beginnen met de liefhebbers, waardoor het publiek niet de gelegenheid heeft met de sport geconfronteerd te worden. "Je moet beginnen", aldus de promotor, "de bokssport in de bario's te introduceren. De familie komt dan kijken. Vrienden, een neef, een oom. Die trekken dan weer andere mensen aan. De sport verkeert nu op Curaçao in een impasse. Eigenlijk hebben we hier geen goede boksers meer bij de amateurs. De basis is te smal... die paar talenten, die je met de bekende lantaarn moet zoeken.

Op scholen, technische scholen bijvoorbeeld, zou dan ook een permanente ring moeten zijn, zodat, al is het maar een uurtje per week, de jongens iets leren van de bokssport. In Venezuela zijn dit soort faciliteiten wel te vinden. Er is daar ook een hele opleiding, betaald door de regering. Maar goed, je zou hier dus op de scholen moeten beginnen, al is het maar één lesuur. Hoe je moet stoten; ontwijken; hoe je je moet bewegen op het canvas van de ring, om maar een paar dingen te noemen.

Bij amateurs onstaan nooit grote blessure-problemen. Daar is de sport te duidelijk voor gereglementeerd. Er wordt door de scheidsrechter onmiddellijk ingegrepen, wanneer zich een gevaarlijke situatie voordoet. Het is fair-play wat de klok slaat. En ga dan maar eens auto-racen of paardrijden, daarbij kunnen zich de meest afschuwlijke ongelukken voordoen.

Nogmaals, dat gevecht op 18 oktober, met een bijzonder bijprogramma - zo zal Tommy 'El Canañero' Valoy tegen Daniel Blanco boksen en wordt ook de Amerikaanse olympische kampioen Mark Breeland verwacht - betekent een regelrechte 'blow-up' voor Curaçao. Ik geloof daarom stellig dat een gesprek tussen de voorzitter van de Curaçaose boksbond, Camelio Rijnschot, mijn persoon en gedeputeerde Rijntje Martina vruchten af zal werpen. We moeten tot een goede 'understanding' komen, al zou het primair alleen maar morele steun zijn. Om te beginnen.

Promotie

"Tot dusver heeft het gouvernement", zegt Zimmerman, "nog niets van zich laten horen. Terwijl wij ook een reclamespot van drie minuten voor de televisie plannen. Via de Venezolaanse televisie wordt die spot doorgegeven, en enige malen herhaald in Zuid-Amerika, Thailand, Japan en Noord-Amerika. En een dergelijke promotie van Curaçao werkt uiteraard door. Curaçao staat ineens op de kaart bij diegenen die nog nooit van ons eiland hebben gehoord. Het maakt de weg op een simpele manier vrij en dat moet toch een stimulans zijn voor het gouvernement", vraagt Frank Zimmerman zich af.

"Zo'n titelgevecht gaat ons met alle bijkomende kosten een 350.000 kosten. Daar gaan dan weer de inkomsten van de televisierechten en betalende toeschouwers van af. Om zoveel mogelijk toeschouwers te trekken, er komen ook chartervluchten uit Venezuela en Panama, hebben we speciaal voor het voetbalveld van het SDK gekozen. Je kunt de wedstrijden weliswaar plaats laten vinden in een kleine, overdekte ruimte met hoge toegangsprijzen van bijvoorbeeld een $ 150 voor ringside, maar dan vergeet je het volk. Het voetbalveld is voor iedereen betaalbaar met eventueel een twintig gulden voor een kaartje.

Frank Zimmerman organiseert als promotor nu al zo'n vijftien jaar bokswedstrijden, dit vaak in nauwe samenwerking met Siegfried Hart. "Promotor zijn op Curaçao", zegt Zimmerman, die in zijn dagelijks levensonderhoud voorziet als eigenaar van restaurant-pizzeria El Caminito op Punda, is duidelijk een hobby. De een houdt er van om postzegels te sparen, de ander van het kijken naar films. Echter, deze hobby brengt grote risico's met zich mee. Wanneer het niet goed loopt ben je veel geld kwijt, om dan nog maar niet te spreken van de enorme hoeveelheid vrije tijd. Dat wordt dan verloren tijd en verloren geld. Je krijgt dan een enorme mentale dreun.

In Noord-Amerika is het wel eens zo geweest dat sommige figuren bokswedstrijden en met name bepaalde titelgevechten gebruikten om grote winsten op te strijken. Louche personen die boksers ervan wisten te overtuigen, vaak onder dwang of bedreiging, om een match met opzet te verliezen. Maar, afspraken maken betekent een devaluatie van de bokssport en dit heeft niets, maar dan ook niets te maken met werkelijk professionalisme en sportmanship," aldus Zimmerman. "Gelukkig betreft het pure uitzonderingen. De bokssport is 'clean'. Hier wil ik op blijven hameren."

"18 Oktober wordt dus de grote dag. Ik reken in het bijzonder op de steun van de overheid en het publiek. Ontbreekt die steun dan kun je net zo goed stoppen en alleen zo nu en dan eens een amateurgevecht organiseren. Dan zijn we echter weer vijftig jaar terug...

EC I waarschijnlijk naar Wenen:

Amsterdam voornaamste kandidaat voor finale Europa Cup II

PRAAG — Het Olympisch Stadion van Amsterdam is de voornaamste kandidaat voor de organisatie van de finale van het Europa-cuptoernooi voor bekerwinnaars van dit seizoen. Het nieuwe Praterstadion in Wenen geldt als de locatie voor de finale in het toernooi der landskampioenen.

De Europese voetbalunie (Uefa), deze week in Praag bijeen met het uitvoerend comité, wijst in oktober in Zürich officieel aan. Sinds de veiligheidseisen voor dergelijke finales zijn verscherpt, als gevolg van het Heizel-drama in 1985, moeten de kandidaten voor de slotstukken van de Europese bekertoernooien met een lampje worden gezocht, zei Jo van Marle, de Nederlandse penningmeester van de Uefa.

Naast Amsterdam had Uefa-voorzitter Georges het bij de kandidaat-steden ook over Rotterdam. Burgemeester Peper van die stad verbood onlangs de KNVB het Feijenoord-stadion, in 1985 'uitblinkend' met een goed beveiligde Europese bekerfinale, voor 1987 kandidaat te stellen. Een dergelijke wedstrijd betekent een te grote belasting voor het politie-apparaat in de havenstad, luidde de visie van Peper, die later werd afgezwakt.

Jo van Marle belichtte de verrassende kandidaatstelling van Rotterdam. "De Kuip houden wij in de achterzak. Als Amsterdam onverwachts zou afvallen in verband met de veiligheidseisen, heb ik de hoop, dat die finale toch in Nederland wordt gehouden. En wel in Rotterdam. Maar Amsterdam blijft nummer een, zeker in het kader van de kandidaatstelling voor de Olympische Spelen van 1992.

Gothenburg was ook kandidaat voor een eindwedstrijd, maar trok zich terug toen bekend werd welke investeringen op het gebied van veiligheid in het Ullevi-stadion gepleegd moesten worden. Lissabon is op aandringen van de Uefa reserve, waarmee het aantal kandidaten voor de twee finales op drie komt. Eerder deze week repte Van Marle nog over zeker twaalf steden, die belangstelling zouden hebben voor clubvoetbalevenementen van het jaar. De finale van het toernooi om de Uefa-beker bestaat traditiegetrouw uit een uit- en een thuiswedstrijd.

Dominotoernooi op St. Rosa

WILLEMSTAD — Op zondag 14 september vanaf 11.00 uur 's morgens zal op het adres Oost Santa Rosa 27 (het huis van Mercé van Leenden) een groots opgezet domino-toernooi worden georganiseerd waaraan de volgende teams deelnemen:

(Heren): Neutron, Agente Liber, 4 juli, Sorpresa, Nueva Union, Shell, Seru Grandi, Hospitaal, Libby's, Weto Star, Super Eight, Lustro, Dixie Boys, Los Campeones, El Ideal, Christoffel Lines.

(Dames): Agente Liber, Nueva Union, Shell, Unitas.

De ploegen worden vriendelijk verzocht op tijd aanwezig te zijn. Het lot zal beslissen welke ploegen tegen elkaar zullen uitkomen. Voor de kampioen en subkampioen is een mooie beker beschikbaar gesteld. Ook de kampioen van de verliezersronde ontvangt een beker.

In 51 ½ uur van Lissabon naar Moskou

MOSKOU — Drie Portugese televisiejournalisten hebben een record gevestigd door in 51 uur en 30 minuten van Lissabon naar Moskou te rijden, de twee verst van elkaar gelegen Europese hoofdsteden. Ze braken het vorige record met viereneenhalf uur.

Carlos Fino zei vrijdag dat hij, Muno Vasco en Joao Barba woensdagavond laat in Moskou aankwamen en het acht jaar oude record voor de 4.821 kilometer lange reis, eveneens van Portugese autobestuurders, braken.

De ploeg vierde haar record met het openen van een 40 jaar oude fles Port op het Rode Plein. Daarvoor had men officiële toestemming gekregen in het licht van de nieuwe drankbestrijdingsdecreten, die in de Sovjetunie van kracht zijn.

MALTA AMSTEL SPORTAGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
geopend van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
Damacor Bowling Club (Chuchubiweg) open vanaf 17.00 uur.

BASEBALL
(AA-klasse)
17.30 uur Royal Scorpions vs Blue Hawks/Kodela;
20.30 uur Sta. Maria Pirates/Petromar vs Wild Cats/Bnaco di Caribe - Sentro Deportivo Kòrsou.

* * * * *

ZONDAG
ATLETIEK
(Road Runners Club Kòrsou)
06.30 uur Fatum 10km- loop (start: Cas Coraweg nr. Stadion Antoine Maduro(.

BASEBALL
(AA-klasse)
10.30 uur Alpha Mitsubishi vs Sta. Rosa Indians/Variante;
14.30 uur Sta. Maria Pirates/Petromar vs Groot Kwartier Stars/CCSI - Sentro Deportivo Kòrsou.

KORFBALL
16.00 uur Vetor vs Modelo- Suffisantstadion.

VOLLEYBALL
(Federashon di Vòlibol Kòrsou)
A-klasse
16.15 uur Nodevo vs Hurricane (dames);
16.15 uur Odesa vs Amstem VM (dames);
17.15 uur Anglo Golden Stars vs Watakeli (dames).
17.15 uur Jets vs Olympia (heren).
hoofdklasse)
18.15 uur Flying Six vs Shwatanari (dames);
18.15 uur The Birds vs Stakamahachi (heren).

* * * * *

15e partij:

WK schaken zet voor zet

LENINGRAD — De vijftiende partij tussen wereldkampioen Gary Kasparov en oud-wereldkampioen Anatoli Karpov is na 29 zetten in remise geëindigd. Karpov, die met wit speelde, heeft nog steeds twee punten achterstand. De stand in de tweekamp om het wereldkampioenschap schaken is nu 6,5 - 8,5.

De partij had het volgende zetten verloop:
Wit: Karpov
Zwart: Kasparov

1. d2-d4	Pg8-f6
2. c2-c4	g7-g6
3. Pb1-c3	d7-d5
4. Pg1-f3	Lf8-g7
5. Dd1-b3	d5xc4
6. Db3xc4	0-0
7. e2-e4	Lc8-g4
8. Lc1-e3	Pf6-d7
9. Ta1-d1	Pb8-c6
10. Lf1-e2	Pd7-c6
11. Dc4-c5	Dd8-d6
12. e4-e5	Dd6xc5
13. d4xc5	Pb6-c8
14. Pc3-b5	Ta8-b8
15. Pb5xc7	e7-e6
16. Pc7-b5	Pc8-e7
17. Td1-d2	b7-b6
18. c5xb4	a7xb6
19. Le3-g5	Pe7-f5
20. b2-b3	h7-h6
21. Lg5-f6	Lg4xf3
22. Le2xf3	Pc6xe5
23. Lf6xe5	Lg7xe5
24. 0-0	Tf8-d8
25. Tf1-d1	Td8xd2
26. Td1xd2	Tb8-c8
27. g2-g3	Tc8-c1
28. Kg1-g2	Kg8-f8
29. Lf3-e4	Kf8-e7

Remise.

15e partij werd weer remise:

Verdediging Kasparov voor Karpov onneembare veste

LENINGRAD — Wereldkampioen schaken Gary Kasparov is vrijdag in Leningrad weer een stukje dichter bij de prolongatie van zijn wereldtitel gekomen.

Met zwart weerde hij alle pogingen in de vijftiende partij tegen Anatoli Karpov af het voordeel van de beginzet te benutten. Na 29 zetten eindigde de ontmoeting in remise en was Kasparov nog slechts 3,5 punt verwijderd van de definitieve overwinning. Hij heeft daar negen partijen de tijd voor.

Het moet Karpov zo langzamerhand vreemd te moede worden. Wat hij ook probeert, hij heeft geen recept gevonden de Grünfeld-verdediging, die Kasparov gewoontegetrouw tegen zijn d4-opening speelde, te ontregelen. Hij probeerde het wel en de ongewoon agressieve twaalfde zet: de opmars van de e-pion, kostte de wereldkampioen veel bedenktijd. Kasparov vond het juiste antwoord. Hij offerde een pion voor tegenspel, waarna Karpov in gepijns verzonk. Na veertig minuten bedenktijd trok de uitdager zijn paard terug. Aldra bleek, dat zwart daarmee het ergste achter de rug had. Wit moest de pion teruggeven. Hoewel Karpov enig voordeel bleef houden, was de aanwezigheid van lopers van ongelijke kleur in het toren-eindspel zodanig neutraliserend, dat na de 29e zet Karpov remise aanbood, hetgeen door zijn tegenstander werd aanvaard.

WILLEMSTAD — De Curaçaose drag-race teams die onlangs in San Carlos, Venezuela, zo succesvol waren, keerden vorige week met enig (Ferry)vertraging weer terug op Curaçao. Op de ene foto is het Laurens Racing-team te bewonderen, met uiterst rechts, staande, Tap-Maar-In-tap-baas Marlon. Met zijn Magnum Force behaalde Laurens een tweede prijs.

Op de andere foto een glunderende Wallé op zijn Mighty Mouse. Door zijn overwinning in Venezuela mag hij zich reeds nu Caribisch kampioen noemen.

Nederland: eenmaal goud, zilver en brons:

De wereldkampioenen van de WK - strijd 1986 op een rij

COLORADO SPRINGS — De onlangs beëindigde wereldkampioenschappen wielrennen hebben voor Nederland niet veel medailles opgeleverd. De meest sprekende is wel de gouden medaille voor de 100 kilometer ploegentijdrit. Daarnaast behaalde John Talen de zilveren medaille bij de wegwedstrijd voor amateurs.

De medaille winnaars van de wereldkampioenschappen wielrennen 1986 zijn:

AMATEURS

Kilometer:
1. Maik Malchow (ODl)
2. Martin Vinnicombe (Aus)
3. Jens Glucklich (ODl)

Sprint:
1. Michael Hubner (ODl)
2. Lutz Hesslich (ODl)
3. Ralf Kuschy (ODl)

Achtervolging:
1. Viatsjeslav Jekimov (Sov)
2. Goeintautas Oemara (Sov)
3. Dean Woods (Aus)

Ploegenachtervolging:
1. Tsjechoslowakije
2. Oost-Duitsland
3. Sovjet Unie

Tandem:
1. Tsjechoslowakije
2. Verenigde Staten
3. Italië

Puntenkoers:
1. Dan Frost (Den)
2. Olaf Ludwig (ODl)
3. Leonard Nitz (Vst)

Stayers (in Zurich verreden):
1. Mario Gentili (Ita)
2. Luigi Bieli (Ita)
3. Roland Konigshofer (ODl)

100 kilometer ploegentijdrit:
1. Nederland
2. Italië
3. Oost-Duitsland

Wegwedstrijd:
1. Uwe Ampler (ODl)
2. John Talen (Ned)
3. Arjan Jagt (Ned)

PROFESSIONALS

Sprint:
1. Koichi Nakano (Jap)
2. Hideyuki Matsui (Jap)
3. Nobuyuki Tawara (Jap)

Achtervolging:
1. Tony Doyle (GBR)
2. Hans-Henrik Oersted (Den)
3. Jesper Worre (Den)

Keirin:
1. Michel Vaarten (Bel)
2. Dieter Giebken (WDl)
3. Urs Freuler (Zwi)

Puntenkoers:
1. Urs Freuler (Zwi)
2. Michel Vaarten (Bel)
3. Stefano Allocchio (Ita)

Stayers (Zurich):
1. Bruno Vicino (Ita)
2. Stan Tourne (Bel)
3. Giovanni Renosto (Ita)

Wegwedstrijd:
1. Moreno Argentin (Ita)
2. Charly Mottet (Fra)
3. Giuseppe Saronni (Ita)

DAMES

Sprint:
1. Christa Rothenburger (ODl)
2. Erika Saloemijae (Sov)
3. Connie Paraskevin (Vst)

Achtervolging:
1. Jeanie Longo (Fra)
2. Rebecca Twigg (Vst)
3. Barbara Ganz (Zwi)

Wegwedstrijd:
1. Jeanie Longo (Fra)
2. Jeanelle Parks (Vst)
3. Ella Jakovleva (Sov)

Major League Baseball

NEW YORK — Voor de Amerikaanse baseball- competitie zijn vrijdag de volgende wedstrijden gespeeld:

AMERICAN LEAGUE
Boston Red Sox - New York Yankees 7-3; Cleveland Indians - Oakland A's 9-3; Detroit Tigers - Baltimore Orioles 5-3; Chicago White Sox - California Angels 3-2; Seattle Mariners - Kansas City Royals 4-2; Milwaukee Brewers - Toronto Blue Jays 4-1; Minnesota Twins - Texas Rangers 4-2.

NATIONAL LEAGUE
Philadelphia Phillies - New York Mets 6-3; Chicago Cubs - Pittsburgh Pirates 9-8; Montreal Expos - St. Louis Cardinals 4-3; Houston Astros - San Diego Padres 5-3; Cincinnati Reds - Los Angeles Dodgers 8-3; San Francisco Giants - Atlanta Braves 11-2.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): geopend op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk: dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol: dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon: dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

Drie partijen absent bij grondwetgevende sessie in Managua

MANAGUA — Drie in de Nationale assemblee van Nicaragua vertegenwoordigde politieke partijen hebben geweigerd deel te nemen aan de eerste «grondwetgevende sessie» van dit parlement. Dit deed men in afwachting van de beslissing van de regerende Sandinistische partij om een nationale dialoog te beginnen over de mogelijkheid om de enorme crisis te overwinnen waarvoor het land zich geplaatst ziet. Tijdens de eerste grondwetgevende zitting van de Assemblee waren alleen aanwezig de vertegenwoordigers van de Sandinistische partij en van de Socialistische Partij, de Volksactie- beweging en minder dan de helft van de veertien man sterke Conservatieve partij. Afwezig waren in hun geheel de fracties van de Liberaal- onafhankelijke partij, de Christelijke volkspartij en de Communistische partij. Deze drie partijen hadden samen met de Conservatieve partij een paar weken geleden gevraagd om het debat over de nieuw grondwet uit te stellen en om in plaats daarvan een nationale dialoog te beginnen over de oplossing van de crisis- situatie. De Sandinistische regering en de Sandinistische partij hopen de nieuwe grondwet nog, voor het einde van het jaar goedgekeurd te krijgen.

KRALENDIJK — De leden van Asina brachten tijdens hun verblijf ook een bezoek aan Texport nv dat eveneens onder de beschermende maatregelen valt van minister Marco de Castro. Bij de foto het gezelschap tijdens een kijkje in de snijderij van de fabriek. VInr: Juan Isa, Alan Maduro, Miles Pinedo, Pieternella, Haydita de Freitas.

In overleg met bedrijfsleven Bonaire

Asina bracht een werkbezoek aan Texport en Antillean Rice Mills

KRALENDIJK — Tijdens een werkbezoek van het bestuur van de Asosiashon di Industrialistanan Antiyano werd er door de leden een bezoek gebracht aan de beide bedrijven op Bonaire die door de maatregelen van minister De Castro van Handel, Industrie en Werkgelegenheid ook in bescherming zijn genomen, Texport nv en de onlangs geopende rijstpellerij Antillean Rice Mills. Ook hebben de bestuursleden van gedachten gewisseld met vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven van Bonaire. Delegatieleider Rodney Lucia van de Asina toonde zich tevreden over het eendags bezoek aan Bonaire.

Tijdens een persconferentie bracht Lucia naar voren, dat het bezoek aan Bonaire vooral werd ingegeven toen bleek dat zich op Bonaire wel enige problemen voordeden met de import- beperkende maatregelen. Vervolgens werd door de Asina contact opgenomen met de woordvoerder W.A. (Papa) Lucia op Bonaire en zo kon derhalve een gesprek plaats vinden tussen de bestuursleden van Asina, de heren Alan Maduro, Miles Pinedo, Juan Isa en Rodney Lucia. Ook van Bonaireaanse zijde bleek er een goede belangstelling waar behalve de vertegenwoordigers van Texport, Haydita Freitas, en Antillean Rice Mills, R. Rodriguez, ook de aannemers Hans van Ham en ing. Anton Sieverding aan deelnamen. Ook Evert Piar van de Maduro & Curiel's Bank nam aan de besprekingen deel, evenals de voorzitter van de Kamer van Koophandel (KvK) op Bonaire, Aubrey Sealy.

Tijdens de besprekingen brachten beide groepen hun gezichtspunten naar voren over de maatregelen die spoedig van kracht zullen worden. Van de zijde van Bonaire is er — zoals bekend — een aanzienlijke bezorgdheid te bespeuren en volgens Lucia zal er van beide zijden aardig wat werk verricht moeten worden om de huidige situatie weer te verbeteren. Dat heeft overigens niet alleen betrekking op de eventuele wettelijke maatregelen, maar uiteraard ook ten aanzien van de fabricage van vele producten op Curaçao.

Nadat een aantal problemen door de Bonaireaanse vertegenwoordigers naar voren waren gebracht, meende Lucia daaruit te kunnen destilleren dat vele problemen terug gebracht konden worden naar de manier waarop de Curaçaose producten op Bonaire worden gedistribueerd. Zowel van de zijde van Asina als de Bonaireaanse vertegenwoordigers die trouwens zo spoedig mogelijk een Vereniging van Bedrijfsleven willen oprichten, ligt het nu in de bedoeling dat de geconstateerde problemen diepgaand bestudeerd zullen worden, waardoor de huidige situatie tot ieders tevredenheid uit de wereld geholpen kan worden.

Rodney Lucia van de Asina benadrukte, dat nog deze week in een gesprek met minister De Castro de bezorgdheid die er heerst op Bonaire, naar voren gebracht zal worden. Toch bleek de delegatie- leider van de Asina niet ontevreden met de bereikte resultaten, aangezien duidelijk is geworden, dat de problemen zoals die er momenteel liggen op een of andere manier opgelost zullen kunnen worden.

KRALENDIJK — Het tweede bedrijf dat op Bonaire in aanmerking kwam voor importbeperking was de onlangs geopende rijstpellerij Antillean Rice Mills Inc. Ook daar lieten de heren van Asina zich vereeuwigen samen met de Bonaireaanse vertegenwoordiger van het Bedrijfsleven W.A. (Papa) Lucia (geheel rechts).

Voor beschermde producten

Gelijke prijzen voor Bonaire en Curaçao

KRALENDIJK — Afgezien van het feit, dat verschillende instanties op Bonaire ontevreden zijn met de summiere besprekingen dat de minister van Handel, Industrie en Werkgelegenheid heeft gehouden op Bonaire voordat de import- beschermende maatregelen van kracht zullen worden, blijkt een groot bezwaar, dat de Curaçaose beschermde producten op Bonaire aanzienlijk duurder in de handel komen. De Asosiashon di Industrialistanan Antiyano (ASINA) zal er voor moeten zorgen dat deze discrepantie recht getrokken wordt.

Duidelijk werd wel tijdens de besprekingen met de Asina en de deze week voorzichtig van de grond gekomen Bonaireaanse Vereniging voor Bedrijfsleven, dat er over het totale pakket van import- beperkende maatregelen aan Bonaire meer gedetailleerde informatie zal worden verstrekt.

Voorzitter van de Asina, Rodney Lucia, kon wel begrip opbrengen voor het feit dat de voorzitter van de Kamer van Koophandel, Aubrey Sealy, enige tijd geleden reeds naar voren heeft gebracht, dat het vrijwel onmogelijk is om producten in bescherming te nemen die van Curaçao afkomstig zijn, als de Bonaireaanse consument niet het recht heeft daarvoor hetzelfde te betalen als de Curaçaoënaar. Vooral omdat het hier bedrijven betreft die een protectie krijgen voor de Antillen. Het zullen derhalve de Curaçaose fabrikanten moeten zijn die hun beschermde producten naar Bonaire transporteren, die er voor moeten zorgen, dat de verkoopprijs van Bonaire niet verschilt met die van hun eigen eiland. De Asina zal zo spoedig mogelijk moeten nagaan waar in dit geval de fout ligt en daar uiteraard corrigerend optreden, zodat het probleem van ongelijke verkoopprijzen in elk geval uit de wereld is, aldus Lucia van de Asina.

Wij maken het plotselinge overlijden bekend van

Mevr. Medarda Hoeverts-Boekhoudt
beter bekend als
„MEME")

Namens haar echtgenoot: Cheppy Hoeverts

Haar kinderen: Annie en kinderen
Dolf, Marie Josée en kinderen
Janny, Vilma en kinderen
Eddy, Erna en kinderen
Sara, Buchi en kinderen
Mario, Rosa en kinderen
Fedy, Nini en kind
Nelson, Lena en kinderen
Frank, Jamila en kinderen
Mary en Leo

Haar broers en zusters: Jacinto
Johan
Bertha
Ignacio
Juaquin

haar kleinkinderen, schoonbroers en -zusters, schoonzonen en -dochters en overige familieleden: Hoeverts, Boekhoudt, Tromp, Smarius, Morales, Croes,, Kock, Luydens, Raffini, Werleman, Dijkhoff, Flanegin, Lamper.
De begrafenis wordt nader bekend gemaakt.
Agencia Funeraria del Pueblo biedt haar innige deelneming aan de familieden van de overledene aan.
Aruba, 13 september 1986

Verwachtingen zijn hoog

Overzicht van toeristenschepen

KRALENDIJK — Tot december 1987 zal Bonaire bezocht worden door bijna veertig toeristenschepen. Zoals bekend is er het afgelopen jaar weinig profijt getrokken van het cruisetoerisme, maar het bezoek dat een Bonaireaanse delegatie onlangs aan Amerika heeft gebracht, zal voor het komende jaar zijn vruchten afwerpen. Opmerkelijk is dat de Explorer North Star en de Ambasador zeer frequent de haven van Bonaire zullen aandoen, terwijl zoals de laatste jaren gebruikelijk is rond eind december ook de Vistafjord weer eens naar Bonaire komt.

Het totale schema voor de rest van '86 en het jaar 1987 ziet er als volgt uit:

1. 26 september '86	Society Explorer	08.00-22.00
2. 8 december '86	Explorer North Star	08.00-20.00
3. 15 december '86	Fedor Shaliapin	09.30-21.00
4. 18 december '86	Explorer North Star	08.00-20.00
5. 22 december '86	Explorer North Star	08.00-20.00
6. 23 december '86	Ambasador	08.00-02.00
7. 30 december '86	Ambasador	08.00-02.00
8. 1 januari '87	Explorer North Star	08.00-20.00
9. 5 januari '87	Explorer North Star	08.00-20.00
10. 6 januari '87	Ambasador	08.00-02.00
11. 13 januari '87	Ambasador	08.00-02.00
12. 15 januari '87	Explorer North Star	08.00-20.00
13. 19 januari '87	Explorer North Star	08.00-20.00
14. 20 januari '87	Ambasador	08.00-02.00
15. 27 januari '87	Ambasador	08.00-02.00
16. 29 januari '87	Explorer North Star	08.00-20.00
17. 2 februari, '87	Explorer North Star	08.00-20.00
18. 3 februari, '87	Ambasador	08.00-02.00
19. 10 februari '87	Ambasador	08.00-02.00
20. 12 februari '87	Explorer North Star	08.00-20.00
21. 16 februari '87	Explorer North Star	08.00-20.00
22. 17 februari '87	Ambasador	08.00-02.00
23. 24 februari '87	Ambasador	08.00-02.00
24. 26 februari '87	Explorer North Star	08.00-20.00
25. 2 maart '87	Explorer North Start	08.00-20.00
26. 3 maart '87	Ambasador	08.00-02.00
27. 10 maart '87	Ambasador	08.00-02.00
28. 12 maart '87	Explorer North Star	08.00-20.00
29. 16 maart '87	Explorer North Star	08.00-20.00
30. 17 maart '87	Ambasador	08.00-02.00
31. 23 maart '87	Jason	07.00-12.00
32. 24 maart '87	Ambasador	08.00-02.00
33. 26 maart '87	Explorer North Star	08.00-20.00
34. 31 maart '87	Ambasador	08.00-02.00
35. 7 april '87	Ambasador	08.00-02.00
36. 14 april '87	Ambasador	08.00-02.00
37. 21 mei '87	Sagafjord	08.00-13.00
38. 30 december '87	Vistafjord	08.00-12.00

LVV geeft richtlijnen

Productie beschermde gewassen voldoet niet

WILLEMSTAD — De Dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij spoort tuinders aan om meer gewassen te planten die op de lijst van beschermde produkten staan, maar waarvoor de vraag nog lang niet lokaal kan worden gedekt.

De totale groente- productie van september is lager dan in juli en augustus. Dat is de algemene verwachting volgens de maandelijkse LVV- prognose. Hoewel de productie van komkommers na een daling vorige maand weer toeneemt, zijn de komkommers kleiner dan normaal en verschijnt een deel van de productie daardoor niet op de markt. De meeste tuinders die de LVV bezocht, hebben paprika- velden. De productie is goed, maar vertoont in vergelijking met voorgaande maanden een daling. Wat wel zal toenemen is de productie van aubergines en Spaanse pepers, waarvan met name het laatste gewas flink is aangeplant. De LVV raadt de tuinders aan de gewassen goed te verzorgen en zodanig te oogsten dat de productie op hoog peil blijft, zodat voldaan kan worden aan de verhoogde vraag naar spaanse pepers in december. Ook de productie van pompoenen, meloenen, tomaten, spinazie, amsoy en Yuka is toegenomen.

Dalen zal echter de productie van watermeloenen, Curaçaose komkommers, zoete aardappelen, kalebassen, sla- uitjes, kouseband, selderij, kroten, snijbonen en Curacaose bonen. De productie van snijbieten en okers handhaaft zich op hetzelfde niveau. De LVV raadt de tuinders aan om meer papaya's, zoete aardappelen, meloenen, watermeloenen, sla- uitjes, kroten en tomaten aan te planten. Deze produkten staan op de lijst van beschermde gewassen, maar de lokale behoefte wordt nog lang niet door de lokale productie gedekt. Het meest gunstige seizoen voor de productie van tomaten op het eiland, van half oktober tot en met maart, nadert. De LVV raadt aan te beginnen met de voorbereidingen voor de aanplant in oktober, en heeft zaden te koop. De afdeling voorlichting van de landbouwsectie staat klaar om eventuele problemen met dit gewas te verhelpen, aldus het LVV communique.

Politieagenten doelwit Peru guerrillla

LIMA — Een Peruaanse politieman is vlakbij zijn woning om het leven gekomen als gevolg van een aanslag door de guerrilla-beweging Sendero Luminoso. Hij werd overmeesterd door twee Senderistas die hem van zijn vuurwapen en munitie beroofden en daarna in een vlucht- auto ontkwamen. Dit gebeurde in de Andesstad Huancayo op 225 kilometer van Lima. De politieman was onderweg naar de markt waar hij toezicht moest houden.

VS bevestigen toevlucht Bofill in Franse ambassade

WASHINGTON — De aanwezigheid van de Cubaanse dissident Ricardo Bofill in de Franse ambassade op Cuba is bevestigd van Amerikaanse zijde en ook vanuit particuliere bron. Bofill heeft onlangs kans gezien zich te ontdoen van de geheime agenten die hem steeds in de gaten hielden en maakte daarvan gebruik om zijn toevlucht te zoeken in de Franse ambassade. Het was voor de tweede keer in drie jaar tijd dat Bofill in deze ambassade zijn toevlucht nam. Hij heeft in 1983 een verzoek om politiek asiel ingediend in de Franse ambassade, maar trok toen dit verzoek toen in en verliet die ambassade nadat de Cubaanse autoriteiten aan de Franse ambassade de verzekering hadden gegeven dat hij niet vervolgd zou worden en ook niet zou worden opgepakt. Volgens het State department is hij bij het verlaten van de Franse ambassade toen toch aangehouden. Hij heeft daarna twee jaar gevangen gezeten en werd in augustus 1985 in vrijheid gesteld maar mocht toen Cuba niet vergeten. Sinds Bofill zijn toevlucht zocht in de Franse ambassade op Cuba heeft Frankrijk zich in een diepgaand stilzwijgen gehuld, kennelijk om de procedure rond het gevraagde politieke asiel niet te verstoren.

Doel is consensus vinden

Arthur Little organiseert een workshop op Bonaire

KRALENDIJK — Op 91 en 20 september zal Arthur D. Little International Inc. in samenwerking met drs Theo Thijssen een workshop organiseren waar het in de bedoeling ligt, dat de top van de overheid, bedrijfsleven en zakenwereld tot een eensgezind standpunt zal komen over de economische ontwikkeling van Bonaire en de manier om dit te realiseren.

Volgens gezaghebber mr George Soliana zal deze workshop inderdaad een vingerwijzing kunnen zijn voor de weg die Bonaire zal moeten gaan, terwijl daarvoor ook de beste manier bepaald moet worden. Uiteraard ligt het ook in de bedoeling dat de workshop informatie zal opleveren over de specifieke maatregelen die genomen moeten worden en hoe de zich voordoende problemen kunnen worden opgelost. Arthur Little is de aangewezen instantie om er zorg voor te dragen dat het zoals totdusver is gesteld tijdens de workshop in het oog gehouden wordt, terwijl deze firma ook de rode lijn tijdens de workshop zal aangeven.

De workshop begint op vrijdag 19 september om half negen en zal om 12.00 uur onderbroken worden voor een lunch. In de middaguren zal alle tijd besteed worden aan het onderwerp toerisme. Zaterdagochtend zullen de alternatieve mogelijkheden worden geanalyseerd ten aanzien van de voordelen en de kosten die deze met zich meebrengen. Tenslotte zal aan het eind van de workshop een actieplan worden opgesteld, terwijl de basis gelegd zal worden voor een vervolg op deze eerste workshop.

Stakingsgolf treft Brazilië

SAO PAOLO — Honderdduizenden werknemers bij banken hebben in Brazilie gestaakt om een hogere salariering af te dwingen. Ook in de havensector werd een 24 uursstaking gehouden om gedaan te krijgen dat men per week twee vrije dagen krijgt. De leerkrachten waren ook al in staking. Als gevolg daarvan bleven 2,5 miljoen kinderen van zeven tot achttien jaar verstoken van onderwijs. De staking in de banken- sector was een onderdeel van de serie stakingen welke door de vakbeweging wordt georganiseerd waarbij steeds weer in een andere sector het werk onderbroken wordt. Deze keten van stakingsacties wil het drastische economische herstel- programma van de regering een halt toeroepen. Dit programma omvatte het bevriezen van lonen en prijzen en de invoering van een nieuwe munteenheid. De regering beschouwt de stakingsacties als een aanslag op zijn beleid en op de democratie en zegt niet bereid te zijn met de stakers aan tafel te gaan zitten.

ANSA nieuwsverbod opgelegd, Franse priesters uitgewezen

Juridische uitzonderingstoestand door Pinochet-bewind afgekondigd

SANTIAGO — In Chili heerst niet meer alleen de staat van beleg maar ook de juridische uitzonderingstoestand. Dit laatste sinds vanmorgen. Inmiddels is er weer een buitenlands persbureau het verbod opgelegd nieuws over Chili te verspreiden. De vier Chileense studenten die na een bezoek aan de Nederlandse ambassade werden aangehouden maandag zaten vanmorgen nog steeds vast. Ondanks de belofte van hun vrijlating. Drie Franse priesters zijn door het militaire bewind het land uitgezet. De kerkelijke leiding heeft gevraagd om normalisering van de situatie.

De Chileense staatskrant El Gaceta van woensdag bevatte de regerings- mededeling dat met ingang van vandaag (donderdag) de «staat van gevaar voor het verstoren van de binnenlandse vrede» wordt hersteld. Dit houdt in dat naast de staat van beleg nu ook uitzonderlijke bevoegdheden gelden voor het aanhouden en vasthouden van verdachten, voor het binnenlands verbannen van opponenten en voor het opsluiten van tegenstanders zonder dat daartegen beroep kan worden aangetekend. De staat van beleg werd afgekondigd onmiddellijk nadat een aanslag op Pinochet was gepleegd welke mislukte. De staat van beleg geeft de autoriteiten de bevoegdheid de vrijheid van informatie op te heffen en om censuur in te voeren op wat de buitenlandse correspondenten versturen en om controle uit te oefenen op de communicatie in het algemeen. Op grond van deze bevoegdheden heeft de militaire leiding van de hoofdstad het Italiaanse persbureau ANSA het verbod opgelegd verder nog nieuws vanuit Chili naar het buitenland te versturen. Dit wegens de «valse en tendentieuze berichtgeving» van Ansa welke ook «beledigend was voor de Chileense strijdkrachten». Van de kant van ANSA noemde men de maatregel onrechtvaardig en wees men de verwijten van de hand. Maandag al werd het Britse persbureau Reuter al een dergelijk verbod opgelegd, omdat men termen had gebruik voor president Pinochet welke helemaal niet op hun plaats waren geweest. Maandag werd meteen een verschijningsverbod voor drie oppositiebladen afgekondigd nadat eerder al twee bladen iets dergelijks was overkomen. Ondertussen is aan nog drie andere bladen een verschijningsverbod opgelegd.

Het Permanente comite van de Chileense bisschoppen- conferentie heeft de hoop uitgesproken dat de staat van beleg met «mate wordt toegepast» en dat zo snel mogelijk de toestand zal worden genormaliseerd. De voorzitter van deze bisschoppenconferentie, mgr Bernardino Pinera, las een verklaring voor tijdens een persconferentie, waarin de afschuw werd geuit van het episcopaat over de aanslag op Pinochet. Het episcopaat stelt daarin nogmaals vast dat «de vrede in Chili niet bereikt zal worden wanneer men oorlogsgeweld gaat aanwenden». Op de vraag of de staat van beleg een hindernis zal kunnen zijn voor het bezoek van paus Johannes Paulus II in april 1987 zei mgr Pinera dat naar zijn mening de paus komt, onder welke omstandigheid ook.

Van de kant van het aartsbisdom werd meegedeeld dat kardinaal Juan Francisco Fresno van het ministerie van Binnenlandse zaken het bericht had ontvangen dat de drie aangehouden Franse priesters uitgezet worden. De kardinaal heeft onmiddellijk geprotesteerd en stelde vast dat deze maatregel eens te meer de weg van de vrede hindert, waarnaar iedereen verlangt. De regering wordt gevraagd het uitwijzingsbevel te herzien.

De Chileense mensenrechtencommissie heeft de rechtbanken om bescherming gevraagd voor zijn zes belangrijkste leiders. Deze voelen zich bedreigd als gevolg van recente verklaringen van militaire autoriteiten. Als bewijsstuk voor het verzoek werd de tekst van de toespraak overgelegd welke Pinochet heeft gehouden nadat hij aan de dood was ontsnapt bij de aanslag. Bij die gelegenheid had Pinochet gezegd dat nu met harde hand zal worden ingegrepen in deze oorlog. Het zal er hard aan toe gaan, tegen allen die met de mensenrechten bezig zijn en andere zaken, had Pinochet toen gezegd.

Het ministerie van Buitenlandse zaken in Den Haag kon vanmorgen nog niet melden dat de studenten door Chili zijn vrijgelaten. Zij waren maandag ondanks de belofte van een vrijgeleide, gedaan door Buitenlandse zaken in Santiago, toch aangehouden, waarbij geweld werd gebruikt en de Nederlandse zaakgelastigde werd bedreigd. De Chileense ambassadeur werd in verband met dit incident dinsdag ontboden door minister Hans van de Broek van Buitenlandse zaken. De Nederlandse zaakgelastigde in Santiago zou de voortduring van de aanhouding gaan bespreken met minister Jaime del Valle van Buitenlandse zaken.

Aan de aanhankelijkheidsbetuiging welke dinsdagavond was georganiseerd zouden ongeveer honderdduizend mensen hebben deelgenomen. Volgens waarnemers was er geen sprake van enthousiasme.

In mensenrechten- kringen maakt men zich zorgen over een herhaling van de verschrikkelijke situatie welke zich dertien jaar geleden voordeed na de komst van het militaire bewind. In die periode zijn talrijke Chilenen verdwenen, van wie nooit meer iets is gehoord. Volgens het Mensenrechten- bureau van de katholieke kerk waren dat er 660. Talrijke mensen zijn toen ook het slachtoffer geworden van doodseskaders. Deze doen nu weer van zich horen. Sedert de mislukte aanslag op Pinochet zouden zeker al zes als links georienteerde figuren zijn ontvoerd en vermoord. Daarnaast is bij een aantal andere erkende tegenstanders van het militaire bewind door groepen gewapende [illegible] bij men de betrokkene waarschuwde dat hij of zij maar gauw Chili moest verlaten. Het was duidelijk dat men een volgende «bezoek» van deze groep niet zou overleven. Inderdaad hebben verschillende oppositieleiders besloten Chili te verlaten. Een en ander heeft een angst- psychose doen ontstaan in Santiago, waar vooral de moord op de vooraanstaande journalist Jose Carasco het gesprek van de dag is. Internationaal heeft deze moord ook de aandacht getrokken. Namens het Interationaal Pers Instituut heeft directeur Peter Galliner de moord een «weerzinwekkende misdaad tegen de mensheid» genoemd. Hij vroeg president Pinochet de daders zo snel mogelijk op te sporen en te laten veroordelen.

Nica-ondernemer: Sandinisme erger dan Somozisme

MANAGUA — Het Sandinisme is erger dan het Somozisme, zo verklaarde de voorzitter van de hoogste bestuursraad van de Organisatie van particuliere Nicaraguaanse ondernemers, Enrique Bolanos Gayer.

Onder de Sandinisten is de macht zodanig en totalitair in regerings- handen geconcentreerd dat deze groter is dan in de tijd van Somoza ooit is bereikt, hoewel het Somozisme de kampioen op dictatoriaal gebied is geweest voor Nicaragua. Het Marxistisch Leninisme heeft namelijk bereikt dat nagenoeg alle particuliere bedrijvigheid is uitgebannen, Bolanos hield zijn toespraak bij zijn herverkiezing als voorzitter van deze organisatie. Op deze vergadering waren ongeveer tweeduizend Nicaraguaanse ondernemers aanwezig. Het centrale thema van de toespraak van de voorzitter was het belang van de particuliere onderneming voor het bereiken van politieke vrijheid en de andere vrijheden.

Zuid-Afrika

Geheime kampen

JOHANNESBURG — Een Zuidafrikaanse oppositie- partij Progressieve Federale Partij PFP heeft de regering in een verklaring gevraagd opening van zaken te geven over wat de partij geheime heroriëntatie- kampen noemt voor kinderen en jongeren die in de afgelopen tijd uit gevangenschap op politieke gronden zijn ontslagen.

Kinderen die vrijkomen na gevangen genomen te zijn op grond van bepalingen krachtens de noodtoestand zouden documenten moeten tekenen, waarbij zij zichzelf verplichten naar deze kampen te gaan. "Zij zouden worden gedwongen te tekenen", aldus een woordvoerder van de PFP, Neil Ross, die aan het hoofd staat van een groep in Kaapstad die de activiteit nagaat welke de politie onder en op basis van de bepalingen van de noodtoestand ontwikkelt.

Het bureau voorlichting van het ministerie van Onderwijs geeft volgens Ross alleen toe dat "vroegere gevangenen in jeugdcentra op bepaalde plaatsen zitten".

Laat de regering ons alle details over de kampen geven en "ons zeggen waar zij zich bevinden", aldus Ross, die ook zei te willen weten waarom hun bestaan geheim werdt gehouden.

· **Fourageur**

BOGOTA — In de auto van de Colombiaanse leger- majoor heeft men tachtig kilogram pure cocaine aangetroffen. Alvaro Guiterrez Castellanos was belast met de leiding van de fouragering van het Colombiaanse leger. Het is niet duidelijk of de cocaine in het fourage- pakket opgenomen was of dat de majoor er ook een particulier dienstverlenend bedrijf op na hield.